

DRUŽINSKI TEDNIK

Živimo v dobi, ko javno mnenje nekaj velja, in zato mu je treba odpreti oči.

Jean Giraudoux,
inženir, pesnik in diplomat
in od prejšnjega tedna
načelnik oddelka za informiranje javnosti pri predsedstvu franc. vlade.

Leto XI.

Ljubljana 10. avgusta 1939.

Štev. 32 (512)

Danes:

Kaj je takt?

(Gl. str. 2)

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 14/III. Pošta predal št. 345. Telefon št. 33-32. Račun poštne hran. v Ljubljani št. 15.393. Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 dni znamk.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

GENE OGLOSOV

V tekstem delu: enostopna petlinna vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglašnem delu 450 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglašni davek povsod 80 posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

V Ljubljani, 9. avgusta.

Po kratkem zatišju sili Gdanski svet v ospredje. Pridužujejo se mu fantastični glasovi o Slovaški. Na Daljnem Vzhodu se kljub angleški kapitulaciji duhovi ne marajo pomiriti. V Madridu streljajo »veleizdajalce« na debelo. Pri moskovskih pogajanjih dobivajo besedo generali.

Simpotmi se množe... Tudi če ne bi pogledali na kalendar, bi ugabili: blizu se druga polovica avgusta, še malo, pa bomo v septembru. Kakor lani...

Kadar koli se kriza bliža vrhuncu, se svet kakor zaverovan obrača v London. Kaj misli Anglija? Kaj bo storil Chamberlain? Zakaj Churchill ne more v vlado?

Prejšnji teden je šel britanski parlament na poletne počitnice. Druga leta ni bilo to noben poseben dogodek: kratka poročila v dnevnem časopisu in »senzacija« je bila opravljena.

Letos pa ni šlo tako gladko. Pričela se je za naše razmere nezasišana senzacija: narodni zastopniki niso marali iti na počitnice in Chamberlain je moral postaviti celo vprašanje zaupnice, da je mogel poslati nedežne poslance domov. Od kod tolikšna vnaša?

Blizu se druga polovica avgusta. Člani angleške spodnje zbornice na splošno sicer ne slove po tem, da bi se posebno zanimali za zapletene kolesarske probleme, a nekaj jih je vendarle med njimi, ki jim avgust in september zbuja neprijetne spomine. In to so ravno tisti, ki se jim letos ni dalo iti na počitnice.

Chamberlain ne spada mednje. Voditelj tistih, ki bi bili radi ostali v Londonu, čeprav pritiska letos posebno huda vročina, je pa Churchill. Tako sta pri tej priložnosti spet trčila skupaj dva stara nasprotnika. Podlegel je — kakor je bilo pričakovati — Chamberlainov naslednik.

Chamberlain in Churchill: dva svetova. Kadar koli se zgodi kaj važnega za britanski imperij, vselej svet prisluhne, kakšno stališče bosta zavzela oba najuglednejša člana britanskega parlamenta. Skoraj vselej se kaže, da je Churchill drugačnejši misli kakor Chamberlain. In skoraj vselej dajo dogodki prav opozicijskemu.

Tudi to pot je stal Chamberlain na drugem stališču kakor njegov mlajši in gibčnejši tovariš iz konservativne stranke. Predsednik vlade se je odločno zavzel za to, da mora iti parlament na počitnice, Churchill je pa ugovarjal, da v tako kočljivih časih, kakor nas čakajo prihodnje tedne, ljudski zastopniki nimajo pravice do oddiha. Na njegovi strani so bili vsi laburisti in liberali in celo nekaj konservativcev. Kljub temu je Churchillov predlog propadel — kakor bi propadel Chamberlainov, če bi joža zamenjala svoji vlogi. V angleškem parlamentu vladajo namreč v nekaterih pogledih podobne razmere, kakor jih srečamo ponekod v južno-vzhodni Evropi: strankarska disciplina je glavno.

Toda za presojo angleškega stališča do dogodkov v bližnji bodočnosti ni toliko važno, ali bo prihodnje dni britanski parlament zasedal ali ne, kakor okoliščina sama, da sta si Chamberlain in Churchill tako rekoč zmerom navzkriž. Tako očitno je že postalo to nasprotstvo med obema politikoma, da začnemo nekateri ugledni listi že z vso resnostjo dvomiti, ali je res po sredi zgolj različno politično naziranje.

Chamberlain je zelo svojeglav človek. In čim bolj prihaja v leta, tem bolj stopa ta črta njegovega značaja v ospredje. K temu se pridružuje še zavest, da se je lani in letos uresničilo vse tisto, kar je napovedoval Churchill, še nikdar pa ne tisto, kar je sam obljubljal. Takšna zavest človeka podzavestno gloda, da postane nehoti oseben in — ristianski.

In osebno stališče med obema konservativnima politikoma je tisto, kar se nam zdi važno za bodočo politiko britanske vlade. V debati o odgovorih zasedanja spodnje zbornice je moral Chamberlain marsikatero ostro preslišati. Tako n. pr. mu je liberalni poslanec Mander kar brez ovinkov očital, da se hoče odkrižati parlamenta samo zato, da bo lažje letel v Monakovo. In vendar se ni predsednik vlade nad tem očitkom nič preveč razburil. Churchill je govoril do-

Churchillovih dve sto

Osebo nasprotje med Chamberlainom in Churchillom. — Pomen odgoditve zasedanja britanskega parlamenta. — Zakaj Churchill ne more v vlado?

Francoska vojaška delegacija, ki se je te dni odpeljala v Moskvo. Z leve na desno: stotnik Villaume, stotnik Pierre Soviche, general Louis Valin, general Doumenc (načelnik delegacije) in stotnik Armand Krebs.

sti bolj zmerno in obzirno in ni niti z besedico žalil Chamberlaina — a kljub temu so veljale najbolj pikre in porogljive besede Chamberlainovega odgovora ravno njemu. Nekateri listi so celo zapisali, da je iz predsednika vlade govorilo skoraj neprikrito sovraštvo.

V angleškem parlamentu tega ni so vajeni. Če je Churchill doživel na svoj tehtno utemeljeni predlog porogljiv odgovor, da »izvajanja nekaterih nasprotnikov parlamentarnih počinov dokazujejo, da so prav njim posebno potrebne počitnice in oddih ob morju«, so morale te besede zadeti še marsikoga drugega, ne samo Churchilla.

Debata o odgoditvi parlamentarne zasedanja je bila prav zato zelo poučna. Pokazala je dvojce: 1. da med Chamberlainom in Churchillom ne vlada samo politično nasprotje, ampak da posega to nasprotje celo že na osebno področje, in 2. da postaja Chamberlain nervozen.

Obe ugotovitvi sta v ozki medsebojni zvezi. Predsednik britanske vlade postaja razdražljiv; to za politika ni priporočljivo. Posebno ne v današnjih časih, ko so dobri živci skoraj bolj potrebni kakor vsakdanji kruh. Nervozen pa postaja posebno takrat, ko ima opravka s Churchillom. To bi utegnilo biti nevarno britanski politiki; kajti Churchill je po splošni sodbi najpomembnejša osebnost v sodobni britanski diplomaciji. A Velika Britanija danes ni v srečnem položaju, da bi si lahko privoščila luksuz in gledala, kako eden izmed njenih najposposobnejših sinov

Marsal Rydz-Śmigły govori v Krakovu ob 25letnici ustanovitve poljskih legij in poziva Poljake, naj posebno v sedanjih kritičnih časih ostanejo zvesti idejam svojega pokojnega voditelja Jozefa Piłsudskega in boju za poljsko neodvisnost

samo kritizira, namesto da bi pomagal krmariti njeno državno ladjo v varen pristan.

Zadnja debata v britanskem parlamentu je pokazala — in to je psihološki sklep iz zgornjih dveh spoznanj — da še lep čas ne moremo pričakovati, da bo Churchill stopil v vlado. Verjetno je celo, da Churchill sploh nikdar ne bo imel možnosti, sedeti s Chamberlainom za isto mizo, tudi če bi dogodki še tako nujno terjali njegovo sodelovanje. Preveč osebno je že postalo nasprotstvo med obema državnikoma — a ne po Churchillovi krivdi; to mu morajo priznati celo najbolj zagrizeni nasprotniki.

Če bomo pa kljub vsemu doživeli v prihodnjih tednih ali mesecih vstop Winstona Churchilla v Chamberlainov kabinet, mislimo, da se ne motimo, če rečemo: to se bo zgodilo šele pet minut pred novo svetovno vojno.

Churchill seveda ne misli vreči puške v koruzo. Po njegovem bi bilo nujno potrebno, da se britanski parlament še ta mesec vrne s počitnic. Chamberlain mu je oporekel, da je parlament zasedal tudi lani v marcu, pa kljub temu ni mogel preprečiti anšlusa. Churchill je prepričan, da Chamberlainovo sklicevanje ne drži.

»Lani je bila stvar druga«, je izjavil te dni še zmerom mladostni poto-mec skorajda najstarejše angleške plemiške družine. »Če bomo doživeli novo krizo, mora Chamberlain pri priči sklicati parlament. Če ga on ne bo, ga bom pa jaz! Razposlal bom osebna brzojavna vabila — dve sto

poslancev se bo gotovo odzvalo. Dve sto poslancev, zbranih med počitnicami v Londonu, da izglasujejo resolucijo in pošljejo deputacijo k predsedniku vlade! Rad bi videl, kateri ministrski predsednik je ne bi sprejell Ne, dežnika se ne bojim!...«

Observer

Številke

Združene države, Velika Britanija in Holandska so leta 1938. dobavile Japonski 86% njenega najvažnejšega vojnega materiala. In sicer: 77% njenih vojni letal, 99 odstotkov njenega petroleja in več ko 90% vseh njenih rud in kovin.

Leta 1938. je USA poslala na Japonsko za 13,5 milijona dolarjev (650 milijonov din) letal in njihovih delov. Britanska Malaja je poslala Japonce 67,5% vsega svojega gumija in 92% svojega kositra. Iz Kanade so Japonci dobili polovico potrebnega jim aluminija in 91% niklja. Britanska Indija je dobavila Japonce 97 odstotkov vse njihove sljede, čeprav Indijci zelo simpatizirajo s Kitajci.

V istem letu so demokratske države uvozile iz Japonske 82,3% vsega njenega izvoza.

Morda se bo v britanskem parlamentu dobil kakšen poslanec, ki bo vprašal, v kakšni zvezi so te čudne številke z običaji mednarodnega političnega razmerja.

Stephen King-Hall (London)

Čehi na Jadranu

Prejšnja leta je prišlo na naš Jadran do 60.000 čeških letoviščarjev. Letos so meje Češko-Moravske hermetično zaprte in Čehi niso mogli iti nikamor. Šele zdaj se je z dovoljenjem nemške državne policije pripeljalo v Split 25 Čehov.

Druga leta je šlo na tuje letovat 250.000 češkoslovaških državljanov.

Vizija

Ljudje se najbolj boje tegale: Kmalu po odhodu parlamenta na počitnice bo izšel v »Timesu« uvodnik, seveda brez sleherne zveze z vlado, in v njem se bo bralo, da Gdansk ni vreden vojne, zato bi se kazalo pobotati. Potem bomo slišali, da je Poljska zaprosila, naj ji pošljejo lorda Runcimana za posredovalca, in drugi dan bi se mu pridružil še naš berlinski poslanec sir Neville Henderson. Spet en dan pozneje bi jo tja mahnil sir Horace Wilson in čez kakšen dan najbrže tudi sir Francis Lindley. Sklepni prizor bi bil tale: vzletelo bi vodno letalo in odpeljalo v Gdansk predsednika vlade, finančnega ministra sira Johna Simona in notranjega ministra sira Samuela Hoara, zunanji minister lord Halifax bi pa ostal doma v Yorkshiru. (Iz govora liberalnega poslanca Manderja v debati o odgoditvi britanske spodnje zbornice.)

Bolgari v Moskvi

Te dni se je pripeljalo v Moskvo 25 bolgarskih poslancev, med njimi tudi podpredsednik sobranja, brat predsednika vlade Kiosevanova in predsednik zunanje-političnega odbora sobranja.

Poslanci so prišli na kmetijsko razstavo, pri tej priložnosti si bodo pa ogledali tudi glavne kmetijske predele sovjetske Rusije. V Moskvi poudarjajo prijateljski značaj obiska.

Oboroževanje

»Ameriško društvo za proučevanje gospodarskih podatkov« v Newyorku trdi, da so izdatki vseh držav sveta za oboroževanje poskočili od leta 1932. do 1939. za 365%.

Po uradnih podatkih, ki jih je zbralo omenjeno društvo, je Velika Britanija lani izdala za oboroževanje 50 milijard din, Francija prav tako 50 milijard, Nemčija 200 milijard, Italija 25 milijard, Japonska 85 milijard, Rusija 260 milijard in USA 51 milijard.

Po letošnjem proračunu misli Rusija izdati za oboroževanje 40 milijard rubljev, t. j. okoli 600 milijard din.

Umreti ali živeti?

Nekoč so ljudje umirali za čast in za srečo svojega naroda, a mi moramo za isti cilj živeti in delati.

Karel Havliček (1821—56),
oče češkega časnikarstva,
kritik in prevajalec

Čungking,časna kitajska prestolnica, zelo trpi od nešteti japonskih letalskih bombardiranj. Gornja slika kaže strahovito razdejanje na eni izmed glavnih čungkingških ulic po poslednjem japonskem bombardiranju

Družinski teden

Vročina je nekoliko pojenjala in z njo vred enoličnost najhujših pasjih dni. Sedanji teden poteka v znamenju izredno uspele letalske priveditve na ljubljanskem letališču, in v znamenju gasilskega kongresa, ki se bo vršil v nedeljo in ki ga že nekaj mesecev sem napovedujejo nenavadno slikoviti lepaki. V nedeljo je staro in mlado drlo na letališče. In nihče ni bil razočaran. Naša letala so delala v zraku takšne akrobacije, videli smo toliko novega na polju letalske tehnike, da nas niso zaman boleli vratovi, ker smo tako dolgo strmeli v sinje višave. Ljudje se prav za prav niso mogli odločiti, ali naj bodo bolj navdušeni za moderne dvomotorne bombnike, ki razvijajo izredno hitrost, ali za druge akrobacije jadralnega letala ali pa za skoke s padalom, ali kakor so po domače dejali z marelo.

Ko so se zvečer vračali proti domu, se je pletel pomenek samo o letalih, o najnovejših tipih lovcev in bombnih letal, o drznosti letalcev in o letalskem splohu. Priveditev je res nenavadno lepo uspela in je pokazala, da je naše letalstvo na izredno visoki ravni. Ljubljancem so letos res obdarjeni z raznimi kongresi in zanimivimi priveditvami. Se si niso dobro opomogli od zanimivosti prejšnje nedelje, že si belijo glave, kaj bodo videli prihodnjo nedeljo na gasilskem kongresu v znamenju rdečega petelina. Marsikdo, ki bi se sicer odpeljal iz Ljubljane v naravo, bo počakal doma in si ogledal gasilski kongres in pokazal tako našim vrlim gasilcem, da zna spoštovati njih poštovno delo. In tako je tudi prav, kajti rdeči petelin si prav svojevredno izbira strehe in je povsod nezaželen gost. Kronistka

Politični teden

Nj. Vis. knez namestnik Pavle in knežinja Olga, ki sta se pred kratkim mudila v Londonu, sta pretekli teden prispela nazaj v domovino. Odsla sta na Brdo. — Kraljevičica Tomislav in Andrej sta se iz tujine vrnila domov in sta odšla na Bled na počitnice. Na Rakeku ju je pričakovala Nj. Vel. kraljica Marija. — Gradbeni minister dr. Krek je na sestanku JRZ v Splitu dejal, da pogajanja za sporazum poteka kar najbolje in da lahko upamo, da bo sporazum kmalu sklenjen. — Športni sporazum so sklenili slovenski in hrvaški nogometaši. V nedeljo je bil izredni občni zbor Hrvatske športne zveze v Zagrebu; pri tej priložnosti je SK Ljubljana pristopila k tekmovalni v hrvatski ligi. Poleg tega so vsi slovenski nogometaši na obnem zboru LNP odobrili stališče Zagreba, Splita in Osijeka proti športnemu Beogradu. V Zagrebu bodo zdaj ustanovili hrvatsko-slovensko nogometno zvezo. Hrvatski nogometaši in ves hrvatski tisk navdušeno pozdravljajo ta korak bratov Slovencev in napovedujejo, da bo morala uprava nogometne zveze izvajati iz te nezaupnice posledice in odstopiti. — Prosvetno ministrstvo je izdalo pet uredb: o komercialnih šolah v Zagrebu in Beogradu in še o nekaterih kulturnih ustanovah.

Moskovska radijska postaja je pretekli teden poročala, da pri pogajanjih med Rusijo in Anglijo ne ovira balistično vprašanje, temveč pravilno razumevanje neposrednega napada. Rusi hočejo v tem pogledu popolno

Žalostna usoda naspol slepega dekleta

Beograd, avgusta.

Zdravje je največje bogastvo, pravi znani pregovor. Če ga dobro premislimo, šele spoznamo, kako resničen je. Hudo je, če človeka muči nevarna bolezen, slepec vam bo po povedal, da je najhujše živeti v večni temi. Na žalost je veliko ljudi slepih, eni sploh še nikoli niso videli belega dne, ker so slepi od rojstva, drugi so pa uživali v lepoto, ki nam jo more dati le vid, pa so oslepli zaradi kakšne hude nesreče. Dosti slepih nesrečnežev najde vsaj nekoliko utehne med svojimi sorpini v zavodih za slepce.

Pred kratkim je več časnikarjev in sodelavcev beogradske »Politike« obiskalo slepe srote v zavodu slepih na Gunduličevem venci. Zvedeli so namreč za ubogo naspol slepo 24letno Katarino in so se hoteli po bližje seznaniti z njeno nenavadno in žalostno usodo. Naspol slepa Katarina je svojim slepim tovarišicam večkrat rada brala zanimive članke iz beogradske »Politike«. Tako je v neki številki »Politike« zbudil njeno pozornost neki članek o siroti, ki je po štiri in dvajsetih letih našla svojo mater. Na glas je prebrala žalostno zgodbo svojim zvestim slepim poslušalkam in debele solze so ji tekale po licih. Zgodba jo je

ganila toliko bolj, ker je bilo v njej zajeto podobno življenje kakor ga je živel ona.

Dokaj veselo je pozdravila časnikarje. Meni namreč, da ji bodo pripomogli k uresničenju njenih sanj. Ob njihovem obisku je mirno sedela v nekem kotu in pletla. Na njihova vprašanja jim je začela pripovedovati.

Bila je še čisto majhna, ko se je s svojimi starši, bratcem in sestrice z vlakom odpeljala na dolgo potovanje. Svoje matere se ni več ne spominja, tudi očeta ne, za brata pa ve, da mu je bilo ime Lazar, a sestrice Milica. Lepo so se vozili; kar jih je na lepem nekaj strašno streslo. Tedaj je zaslišala pretresljiv krik svoje matere: »Katarina, Katarina!« Njen glas je utonil v vpitju drugih ljudi, in ničesar več ni mogla razumeti. Pripetila se je huda nesreča. Dva vlaka sta trčila drug v drugega. Zaman je klicala mater, nikoli več je ni videla. Ko se je prav zavedela, je videla, da je v bolnišnici. Ob njeni postelji je stal dobrodušen zdravnik in jo tolažil. Povedal ji je, da ji je mama umrla. Pozneje jo je obelkel v črno obleko. Hud udarec je zadel malo Katarino. Razen matere je izgubila tudi vid. Opetekaje je stopala za kredo svoje matere. Potlej

so jo odvedli v zavod za slepce. Nikdar več ni videla svojega očeta, ne bratca ne sestrice. Kaj se je zgodilo z njimi, ne ve.

Zdaj je preteklo že štiri in dvajset let od tistega usodnega dne, ko je izgubila svojce in vid. Revica pa še zmerom upa, da jo bodo nekoč obiskali tudi njeni dragi in ji bili na stara leta v oporo. Zaradi neprestane zagrenjenosti in žalosti so začeli komaj 24 let stari Katarini, ki še za svoje ime ne ve, siveti lasje. Samo upanje jo še priklepa na življenje. Zgodba v »Politiki« ji je vtila v dušo nove nade. Njen obraz je kar sijal od sreče, ko so jo časnikarji tolažili, da se bodo tudi njej uresničile življenjske sanje, da bo morda le našla svojce. Obljubili so ji, da bodo njeno žalostno usodo popisali v časopisih. Morebiti bosta brala o njej tudi njen brat in sestra. Prav zanesljivo bosta prihitela k njej, jo ljubeče objela in vzela k sebi. Ob času nesreče sta bila namreč še majhna in niti ne veda, da imata tako nesrečno sestrice.

Vselej, ko se spušča na zemljo mrak, sklepa roke proti nebu v zavodu, kjer vlada večna tema, naspol slepa sirota Katarina in prosi Boga, naj bi pripeljal k njej brata in sestrice, da bi jo popeljala s seboj v lepšo bodočnost.

važnost bolgarskemu prijateljstvu in menita, da bi se ga izplačalo pridobiti. — Španska notranja politika je še zmerom na šibkih nogah. General Franco se je zdaj baje odločil za vojaški direktorij. S tem bodo odstranili iz vlade civiliste, in tako bo tudi vprašanje vzpostavitve monarhije za dalj časa stopilo v ozadje. — Vodja gdnjskih narodnih socialistov Forster je bil v soboto pri kancelerju Hitlerju v Berchtesgadenju in se je z njim razgovarjal več ur. Sestal se je tudi z zunanjim ministrom Ribbentropom. — Angliški poslanik Strang, ki se že dalj časa mudi v Moskvi, se bo te dni vrnil nazaj v London. Njegova navzočnost je v bližnji bodočnosti baje nujno potrebna. — Angleško-japonska pogajanja v Tokiu se nadaljujejo, vendar politiki dvomijo v uspeh. — V Moskvo bodo povabili tudi Poljsko, da bo sodelovala na konferenci generalnih štabov. — Gdnjski senat je odgovoril Poljski na njen protest, da je pripravljen razpravljati o poljskih zahtevah, zavrača pa trditve, da poljskim carinikom ovira izvrševanje službe.

Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrš vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Novi kovanci bodo prišli v promet 16. t. m. V državni kovnici so izdelali nove srebrne 50- in 20dinarske kovance in kovance po 2 din in 0'50 din iz mesanice aluminija in bronca. Iz prometa bodo vzeli stare 50dinarske kovance v šestih mesecih, kovance po 20 din, 2 din in 0'50 din pa v enem letu.

Največja draginja v naši državi je v mestu Cetinju v Črni gori, kakor poroča beogradska »Politika«. Okolica Cetinja je bogata samo na kamenju; razen mleka cetinjski okolici ni morejo prinesiti na trg ničesar drugega. Vse ostalo, kar prodajajo na trgu, morajo dovažati od zelo daleč, zato se veliki draginji ne moremo prav nič čuditi.

Smrtno se je ponesrečil v planinah pod Prisanom 18letni Srđan Svelek, absolvent prvega letnika drž. učiteljske v Ljubljani. Pod Prisanovimi stenami je z drugimi turisti vred nabiral planike, pa je s približno 40 metrov visoke police strmoglavil v globino. Nesrečnejši si je razbil lobanjo in je bil takoj mrtev. Njegovo truplo so reševalci prenesli v Kranjsko goro in ga pri njegovem stricu županu Budineku položili na mrtvaški oder. Tragična smrt pridnega fanta je zbudila pri njegovih znanih mnogo sočutja.

Na ligaškem plavalnem dvoboju na Sušaku med domačo Viktorijo in dubrovniškim Jugom je Viktorija premagala Dubrovčane v plavanju in waterpolu. V plavanju je Viktorija premagala Jug v razmerju 60'5 proti 48'5, v waterpolu je pa dosegla rezultat 2:1. Po tej zmagi je Viktorija v državnem prvenstvu v waterpolu zasedla prvo mesto, na drugem in tretjem mestu sta pa Jadran in Jug.

Z alkoholom sta se zastrupila 5letni Josip Cesarec in 13letni Ivica Naviljip iz Zagreba. Dečka sta se tako napila žganja, da sta omedlela. Oba so odpeljali v zagrebško bolnišnico. Žalosten primer uničevalne moči alkohola.

Malaria je se razpasla v Koprvnici in njeni okolici. Obbolelo je že več kot 500 ljudi. Zdaj bo društvo Gospodar-

IZRABITE PRILIKO!

Naprodaj je po neverjetno nizkih cenah partija prvovrstnih šivalnih strojev, koles, otroških vozičkov, triciklov in raznih drugih predmetov pri

„Promet“

v Ljubljani (nasproti Križanske cerkve).

ska sloga razdelila med reveže 2000 tablet kinina in s tem preprečilo širjenje nevarne bolezni.

Prvo lokomotivo so izdelali v tovarni vagonov in lokomotiv v Slavenskem Brodu. Lokomotiva doseže hitrost 80 kilometrov na uro. Vozila bo na progi Novi Sad—Senta—Subotica. Tovarna bo zgradila še dve lokomotivi; ti dve bosta vozila na progah Novi Sad—Sombor in Novi Sad—Tomaševac.

Nenavaden samomor je izvršil Franjo Jost, nizarski mojster iz Šarengrada pri Vukovarju. Svojo hišo je odstopil kmetu Ivanu Jakobovcu, sam si je pa izgovoril dosmrtni užitek. V zadnjem času sta se pa začela moza pripraviti. Da bi napravil konec prepirom, je Jost odšel na podstrežje in zažgal hišo. S hišo vred je pa zgorel tudi sam.

Po 24 letih bo odšel v svojo domovino Rus Sidorov. Že od leta 1915. živi v neki vasi blizu Vinkovcev v Slavoniji, zdaj se ga je pa polastilo takšno domotožje, da si je priskrbel potni list za potovanje v Rusijo. V svojo domovino bo popeljal tudi svojo družino.

30letnico svojega obstoja je proslavilo pevsko-lamburaško društvo »Stolc« v Zirovnici. Ob lepem jubileju so se slavljenci sponnili ustanovitve družva Antona Kržišnika, zavednega narodnjaka. Zasluga društva »Stolc« je predvsem ta, da je dalo pobudo za ustanovitev drugih naprednih in zaslužnih društev.

Nepošten bosanski prodajalec preprog je v Celju osleparil nekega inženirja in neko gospo. Od njiju si je izposodil več tisočakov in jima zastavil, kakor je trdil, veliko več vredne perzijske preproge. Ker se je inženirju zdelo prodajalčev vedenje nekam čudno, se je prepiral o vrednosti zastavljene preproge in ugotovil, da je preproga francoski tovarniški izdelek iz bombaža, vredna samo 800 dinarjev. Policija je sleparju že na sledu.

Petelin je izkljuval oko 2 in polletnemu Ivanu Pauriču. S svojimi starši je bil otrok na počitnicah v Obrajni pri Radgoni. Igral se je na dvorišču, pa je zašel med kokeši; na lepem je hud petelin skočil vanj in mu izkljuval levo oko. Otročička so odpeljali na kliniko v Gradec.

Pes je rešil življenje 16letnemu Otonu Jerinu iz Zagorja. Fant je zašel v močan vrtinec in ga kopaleci niso mogli rešiti. Tedaj je skočil v vodo pes-volčjak; fant se ga je oprijel in zvesta žival je prestrašenega Jerina privlekla k bregu. Za svoje življenje se mora neprevidni kopalec zahvaliti le psu.

Neznani morilec je umoril premožnega posestnika 57letnega Janeza Hribernika in njegovo ženo v goreki vasi Sv. Barbari pri Skofji Loki. Kravji zločin je odkrila 20letna Polona Kržišnikova, nečakinja umorjencev, ki je prišla k njima žet. Hribernikovo je našla mrtvo ob poljski poti, Hribernika pa v hiši pod posteljo. Okoličani menijo, da je zločinec moril iz maščevanja.

Orožniki so prijeli 28letnega roparja Franca Seniča iz Stranice pri Konjicah. Zasadi so ga pri posestniku Zvikartu iz St. Primoža na Pohorju, kjer se je nalival z žganjem. Izkazalo se je, da je Senič član Pečovnikove roparske tolpe, ki krade po Pohorju. Orožniki upajo, da bodo kmalu izsledili tudi druge člane tatinske tolpe.

Državno podjetje »Jugoslovska celuloza« so ustanovili. Novo podjetje bo predelovalo les na kemičen način, izdelovalo bo nebeljeno in beljeno celulozo in bo celulozo predelovalo v končne proizvode. Sedež novega podjetja je v Sarajevu. V tujini bo skrbelo za prodajo proizvodov posebno zastopstvo v Parizu.

Koncert slovaških narodnih pesmi bodo priredili v korist hrvatskih poplavlencev slovaški študenti in studentke z bratislavske univerze ki se zdaj mude v Splitu. Nastopili bodo na Bačvicah v slovaških narodnih nošah.

Vojvoda Kentski in vojvodinja Kentska bosta te dni ob svojem potovanju po Evropi prispela v Dalmacijo. Najprej bosta nekaj dni križarila ob grški obali, polje se bosta pa nastanila v okolici Dubrovnika v vili g. Banca.

OKVIRJI

za SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE
JULIJ KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

Listek „Družinskega tednika“

Kaj je takt?

TAKT JE, ČE...

Ni prav lahko povedati, kaj je takt. Zanj imamo pač več razlag. Najzornost se začne nekako takole: »Takt je, če...« in potem sledi kakšen zgled ali pa anekdota. Na primer tiista skrajda že klasična o mehaniku, ki so ga zaradi nekega popravila v kopalnici poklicali v hišo vladnega svetnika. Odprl je vrata kopalnice! In glej, gospa svetnikova leži v kadli! »Oprostite, gospod vladni svetnik!« je vzkliknil taktini možakar in brž zaprl vrata. — Potlej je znana zgodba o Nasiredinu, prvem perzijskem šahu, ki je prišel v Evropo. Pri elavnostnem kosilu, ki ga je njemu na čast priredil taktatni waleški princ, poznejši kralj Edvard VII., je visoki gost metal kosti s svojega krožnika čez mael. Princ waleški je takoj nato napravil isto.

Nasprotno od tega je pa dokazala neka zelo bogata dama, ki pri njej miso z ničimer drugim štedila razen z vzgojo. Nekoč je barona Josiasa von Bunsna, ki je kot pruski poslanik užival na angleškem dvoru posebno zapiranje, povabila na čaj. Med živah-

nim pogovorom je Bunsen vzel košček sladkorja iz sladkornice s prsti namesto s kleščami. Gostiteljica je poklicala slugo in mu na glas ukazala, naj sladkornico odnese in izprazni. Bunsen je mirno izpil svoj čaj, potlej je pa dragoceno skodelico virgel skozi okno na vrh. Gostiteljica je malone okamenela od groze in ni mogla niti do besede. Bunsen se ji je pa vljudno nasmešnil: »Milostljiva, ker so se moji prsti dotaknili sladkornice, je postala neoporna, zato sem mislil, da prav tako ne boste skodelice, ki so se je dotaknile moje ustnice, nikoli več uporabljali.« To je bila učinkovita in hkrati draga šola.

Carusa so nekoč poklicali v neko zasebno družbo, da bi pel. Zahteval je za tri pesmi tisoč frankov. Gospodinja se je zgrozila zaradi visokega honorarja in je osebnost menila: »Tisoč frankov? No, dobro, naj bo. Toda pri kosilu ne boste ostali.« — »Oprostite, milostljiva, zakaj niste tega takoj povedali? Če bi vedel, da mi ne bo treba pri vas jesti, bi tudi za pet sto frankov pel.«

Ena bistvenih strani takta je pa v tem, da zna človek kakšno stvar obzirno preslediti ali spregledati. Goethe bi v tem pogledu lahko služil za vzor. Nekoč je šel namreč s princem Soretom, ki ga je vzgajal, v park na sprehod. Ko sta šla okrog ovinka, sta zagledala neko odlično damo z nekim gospodom z dvora. Na lepem se je dama obrnila k svojemu spremljevalcu

in ga burno poljubila. Osupel je Soret vzkliknil: »Ali ste videli, svetlost? Človek ne bi verjel! Prijazno mu je Goethe odvrnil: »Videl sem, verjamem pa ne.«

Ko je bil Talleyrand Napoleonov zunanji minister, se je s policijskim ministrom Fouchéjem zarotil proti svojemu vladarju. Napoleon si ga je zato pred zbranim dvorom skrajno brezobzirno privoščil. Ne da bi bil trenil z očmi, je Talleyrand poslušal njegovo grmenje. Med vrati je pa polglasno pripomnil: »Škoda, da je tako velik mož tako slabo vzgojen!« — Z Napoleonovo neizprošno nasprotnico madame de Staëlovo je bil Talleyrand dolgo časa v prijateljskih stikih, to je imelo kajpak za posledico različne nevšečnosti. Nekoč sta se vozila z večjo družbo po Ženevskem jezeru. Nastal je veter in toln se je začel zibati. Nobena skrivnost ni bila, da je bil Talleyrand vse prej kot pogumen in požrtvovalen. Tudi madame de Staëlova je to le predobro vedela. Sklenila je Talleyranda spraviti v zadrego, zato ga je vprašala: »Kaj bi storili, knez, če bi padla v vodo?« Talleyrand se je pa ni dal ugnati: premeril je od nog do glave njeno dostojanstveno postavo in odvrnil: »Madame vendar veste, kako visoko cenim vse vaše talente. Ali hočete mar, da bi vas obdudoval tudi kot pogumno plavalko?«

Njegov veliki partner, predsednik angleške vlade William Pitt, ni bil

tako duhovit, kljub temu mu je nekoč šnil v glavo dober odgovor, ko se je moral otepati netaktno radevednosti. Vplivni poslanec Taylor je bil namreč od sile radeveden. Vsa kega člana vlade je naskočil z vprašanjem: »Kaj je novega?« Tudi Pittu ni prizanesel. Ko ga je vljudno zavrnil, Taylor se ni odnehal. »Prav gotovo veste kaj novega. Sicer ne bi tako na lepem sklicali vlade na sejo. Nekaj važnega mora biti, le povedati mi ne želite.« Pitt pa ni izgubil ravnotežja: »Prav imate, dragi Taylor, nekaj zelo važnega je. Sejo sem sklical nalašč zato, da bi dobil dovoljenje, da vam zaupam državne skrivnosti!« Tako se je vsiljivec odkrižal.

Tudi navada, tako rekoč na glas misliti, utegne imeti včasih prav neprijetne posledice. V času kraljice Viktorije je bil po tem znan neki lord W. Niso pa vedeli, ali je res zmerom tako raztresen, ali se pa samo dela. Nekega večera je povabil domov grede iz kluba v svoj voz svojega znanca, sira Arhibalda T. Molke, sta sedela drug poleg drugega. Na lepem je začel W. gosti predse: »Grožno, zdaj bo tale dolgočasni T. še mislil, da ga bom povabil na večerjo. Težko, če se bom mogel izmazati.« Sir Arhibald je mirno poslušal samogovor, potlej je pa se sam zagodel: »O, da me W. vsaj ne bi povabil na večerjo! Njegova jedata je celo za prašiče neužitna.«

Če verjamate ali ne

V banovinski bolnišnici v Nikšiću imajo prav nenavadnega sinčka. Je to otrok neke porodnice, sirote in nezakonske matere, ki je v bolnišnici na porodu umrla. Zdravniki, bolniške sestre in drugo osebje v bolnišnici so se odločili, naj otrok ostane kar pri njih. In tako je mali Branko Abramović postal bolniški sin. Če ga kdo vpraša, čigav je, se moško odreže: »Bolniški.«

Vsako jutro počaka pred glavnim vhodom v bolnišnico vse zdravnike in jih lepo pozdravi, potem šele steče na vrh k igranju. In tako je mala sirota postal ljubljenež vseh zdravnikov in bolnikov.

Ali so moderni klobuki res tako drži in nenavadni? Menda bo to že držalo, kajti te dni je neka Američanka nazorno dokazala, da moderni klobuki niso dosti drugačni kakor kočarice za kruh. V neki zelo odlični newyorški restavraciji je velela natakarici, naj izprazni kočarico za kruh, nato si jo je pa meni nič tebi nič posadila na glavo. In glej, nihče ni opazil, da ima na glavi kočarico in ne klobuk. »Žalostno...« poročajo moralisti.

Nov način samomora je odkril neki angleški obupanec. Prišel je na neko angleško letališče, se postavil pred letalo in velel pilotu, naj počne motor. Pilot je kajpak odklonil to zahtevo in je šele čez nekaj minut res čisto slučajno pognal motor. Obupanec se je v tistem trenutku z glavo zaletel v propeler in kajpak na mestu obležal mrtev.

Neki starček iz Vinkovcev se je te dni nenavadno maščeval nad svojim mučiteljem. Starček je izročil po smrti svoje žene hišo svojemu znanecu pod pogojem, da ga do smrti preživlja. Sosed je pa prišel ko je sklepal pogodbo starčka dražiti, zanemarjati in sovražiti. Užaljeni starček je počakal, da je znanec odšel nekam na obisk, potem je pa zažgal svojo hišo, sam odšel vanjo in počakal, da je zgorel s hišo vred. Če verjamate ali ne, še imajo ljudje voljo na svetu, celo voljo do smrti, posebno kadar gre za osvetlo...

Letalsko zvezo med Budimpešto in Beogradom so otvorili pretekli dnevi. S prvim letalom se je pripeljala v Beograd madžarska delegacija z državnim potajnikom na čelu. Pri otvoritvi je bil navzočen tudi jugoslovanski peštanski poslanik Svetozar Rasić.

Junaško dejanje je izvršil srednješolec Peter Corović iz Prokuplja. V Prokuplju in okolici je divjala tako silna nevihta, da je vihar odtrgal na železniški postaji Vojvoda Bojović od tovornega vlaka šest vagonov. Vagoni so začeli drveti proti Nišu, od koder je ravno vozil potniški vlak. Katastrofalno trčenje je preprečilo pogumni šestšolec; skočil je na enega izmed drvečih vagonov in ga zavrl. Njegove mu junaštvo se ima zahvaliti veliko ljudi za svoje življenje.

Na skednju je zgorel 18letni posestnik sin Ciril Hren iz Verda pri Vrhniku. Na Verdu so se ljudje ravno razhajali z domače gasilke veselice; na lepem so zaslišali klice, da gori Hrenov skedenj. Gasilci so takoj pohiteli tja s svojo brigadno in po daljšem gašenju zadušili požar. Med ocenjevanjem škode, ki jo je naredil ogenj, so pa na grozo našli med ruševinami zogleleno truplo Hrenovega sina Cirila. Na skednju je spal s svojim bratom Tomažem, pa so ga goreče ruševine pokopale pod seboj. Tomaž se je rešil, vendar je tudi on po životu hudo opečen. Za vzrok požara še ne vedo.

Oficijelno podoknico bo priredil Akademski pevski zbor Nj. Vel. kraljici Mariji v poletnem dvorcu v »Suvoboru«. Po podoknici bodo pevci priredili na Bledu slavnostni koncert v dvorani »Prosvetnega doma«. Na koncertu bodo peli slovenske umetne in narodne pesmi.

Filmskim zvezdnikom je krojil obleke naš rojak, krojaški mojster Luka Kukavič iz Trebinja. V Ameriko je odšel kot mlad krojaški pomočnik, v Los Angelesu se je pa osamosvojil; eden njegovih prvih odjemalcev je bil slavni filmski igralec Valentino, ki je priporočil dobrega krojača tudi svojim tovarišem. Kukavič je prišel zdaj po 35 letih spet pogledat v svojo domovino.

Več ko 400 ljudi je osleparil pustolovec Jovan Andrić iz Starega Bečejja. V Sarajevu je organiziral nekakšno kreditno banko in začel ljudem pripočati, naj vložijo svojo gotovino v novo banko. Res mu je nasledlo veliko ljudi po Bosni in Vojvodini. Zdaj je policija nevarnega sleparja izsledila in ga zaprla.

Z noži so se spopadli fantje v Grajski gostilni na Fali pri Mariboru. Ko so bili že vsi nekoliko vinjeni, se je vnel prepir med delavci Hrvti in domačimi fanti. Pri priči je obležal mrtev 25letni kmečki sin Andrej Lamprht iz Cizata. Pretepači so hudo ranili tudi 27letnega delavca Franca

Burjo. Moral je v bolnišnico. Orožniki so povzročitelji pretepa že prijeli in zasužnili.

Orožniki so razkrinkali tričlansko vlomilsko tolpo, ki je kradla po Gorenjskem. Največji plen so tatovi odnesli iz Prešernove tovarne čevljev na Blejski cesti v Kranju. Pobasali so kup usnja in kruponov v skupni vrednosti 34.000 dinarjev. Gospodar je takoj zasumil tatu v svojem nekdanjem uslužbencu Alojziju Koširju s Poljan. Košir je tatvino pod težo dokazov priznal in izdal še svoja dva pomagača. Vlomilci so bili pri svojem delu zelo spretni, ker so pri vseh vlomih nosili rokavice.

700letnico minoritskega samostana v Pljuju so proslavili Ptujčani pretekli leden. Svečanost so zaključili v nedeljo z velikim spreedom po mestu in svečanimi cerkvenimi opravili. Svoje spoštovanje je izkazalo očetom minoritom tudi ptujsko sokolstvo z udeležitvijo v slavnostnem sprevodu.

VI. obrtniško razstavo je priredilo Društvo slovenskih obrtnikov v St. Vidu v meščanski šoli. Razstavo je odprl g. ban dr. Marko Natlačen. S svojo vsakoletno razstavo šentviški mizarji širijo svoj sloves po vsej naši državi in si pridobivajo čedalje več novih odjemalcev in naročnikov. Razstava bo odprta do 20. avgusta.

Najmanjši potnik, kar so jih prevzela jugoslovanska potniška letala, je zanesljivo 4letni Milan Vukčević, sin beogradskega odvetnika. Te dni se je s svojim očetom peljal z letalom v Dubrovnik. Med vožnjo je bil prav dobro počutil, in se ob izstopu kar ni mogel ločiti od letala.

Z levico se je naučil pisati Stjepan Kolar, ker mu je medved odtrgal desnico. Kakor smo že poročali, je medved v zagrebškem živalskem vrtu odtrgal desnico malemu Stjepanu, učenecu ljudske šole iz vasi Siča pri Bjelovaru. Dečku se je zdaj rana že zacelila in učitelj ga je naučil pisati z levico. Zdjaj piše z njo lepše kakor je pisal z desnico.

Novo moderno obalo bodo zgradili

Slovenski rudarji iz Nemčije so te dni prišli obiskat svoje domove in svoje domače. Vsega skupaj jih je prišlo v Jugoslavijo okrog 400. Naši izseljenci bodo ostali v Sloveniji 14 dni. Želimo jim prijetne počitnice!

Krošnjarstvo bo odpravila beogradska občina. V kratkem bo pregnala krošnjarje z beogradske ulice, prišla bo pa tudi otroke, ki prodajajo po nočnih lokalih cvetlice. Krošnjarji bodo morali v svoje domovinske občine, revne otroke bo pa policija oddala v zavode.

Državno gledališče bo dobil Split v sezoni 1940-41. Doslej so si morali Splitčani pomagati z diletantskimi predstavami, če so pa hoteli poslušati opero, so morali povabiti na gostovanje druga jugoslovanska gledališča. Tako je v Splitu večkrat gostovala tudi ljubljanska opera. V državnem gledališču bodo najprej uprizorjali drame, pozneje pa opere.

Požar je nastal v vagonu tovornega vlaka na železniški progi blizu Bohove pri Hočah. Ogenj so zanele iskre iz lokomotive, ker so padle na vnetljive predmete v vagonu, zlasti na namasčeni motorni kolesi dveh akrobato, ki vsako leto nastopata na Mariborskem tednu. Gasilci so kmalu omejili požar, vendar znaša škoda okrog 100.000 dinarjev.

Letošnji pridelek pšenice je po prvi uradni oceni približno za 7 odstotkov manjši od lanskega. V žitno-rodni krajih je bila namreč žitna letina slabša ko lani, zelo bogata je pa obrodilo žito v vardarski, vrbski, dravski, zelski in primorski banovini.

Trčili sta pri Kničaninu na Tisi romunska ladja »Džerdap« in naša ladja »Sisak«. Dočim je ostala naša ladja nepoškodovana in je lahko nadaljevala svojo pot, je romunska ladja ostala v Kničaninu, da jo bodo popravili.

Velika skala je ubila 52 letnega Ivana Merčnika v kamnolomu posestnika Muršca v Zgornji Volčinji v Slovenskih goricah. Delavci so razstreljevali skale; Merčnik se ob eksplo-

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu vjudno naznanjam, da sem prevzela

ATELJE ZA SENČNIKE

v KOLODVORSKI ULICI šte. 18 — dvorišče, katerega sem

PRESSELILA

v udobnejše prostore na BLEIWEISOVO CESTO št. 5, pritličje, desno, tel. 26-92, kjer bom imela možnost poleg senčnikov izvrševati tudi ostala dela za notranjo dekoracijo. Svoje študije za umetnostno obrt sem dovršila na priznani visoki šoli na Dunaju in izpopolnila svoje znanje s prakticiranjem v velikih ateljih v merodajnih centrih za to stroko v inozemstvu. — Po pridobljenih izkušnjah in temeljitim znanju v tej stroki, sem zmožna ustreči tudi najbolj razvajenemu okusu. — Priporočam se za cenjena naročila ter zagotavljam točno in solidno postrežbo.

NELY NIKLSBACHER

atelje za senčnike in notranjo dekoracijo

ob Donavi v Novem Sadu. Uredili bodo tudi potrebne pristaniške naprave za rečno plovnost. Tako se bo Vojvodincem naposled le izpolnila davna želja po praktičnem pristanišču v gospodarskem središču bogate Vojvodine.

Z vlaka je padel železniški kurjač Jakob Lavtar iz Strahinja na Gorenjskem. Peljal se je v službo proti Jesenicam, pa je na progi med Lescanmi in Žirovnico padel z vlaka. Lavtarju je počila lobanja in je bil pri priči mrtev. Mrliča je našel na progi neki železniški čuvaj. Menijo, da se je nesreča pripetila zato, ker so bila vrata železniškega voza odprta.

V past se je ujel nevaren tat, ki je kradel po vlakih. To je 40letni Ilija Galović iz Zupanje. Z dvema tovarišema je kradel listnice in kovčge premožnim potnikom v vlaku, potlej je pa s plenom skočil z vlaka. Naposled se je vendarle ujel. Neki potnik ga je zasačil, ko mu je vlek iz žepa denarnico. Izročil ga je orožniku, njegova dva pajdaša sta pa o pravem času skočila z vlaka in odneala pete.

Tvornice za ribjo moko bo zgradila zveza ribarjev v Bački, in sicer v Titelu, kjer je središče našega sladkovodnega ribarstva. V tvornici bodo mleli ribjo moko iz posušenih rib, ki so je morali doslej vsako leto uvoziti iz tujine okrog 50 vagonov za prasičjo krmo.

Gasilski kongres se bo vršil v Ljubljani od 13. do 15. t. m. Zbrali se bodo gasilci iz vse države, na kongres bodo pa prišle tudi gasilске delegacije iz tujine. Gasilci bodo na kongresu pokazali glavne pridobitve za učinkovito obrambo proti požarom in različnim elementarnim nevarnostem. Najprivlačnejša točka vsega kongresnega sporeda bodo tekme. Na njih bodo nastopili posamezni gasilci in gasilski roji. Tekmovali bodo v vseh panogah svoje stroke.

Prvi avtomobil na otoku Pelješcu je vozil pretekli dnevi. Doslej so imeli na Pelješcu slabe ceste in se tukaj ni mogel razviti avtomobilski promet. Zdaj so pa na Pelješcu popravili ceste in tako je lahko privozil prvi avtomobil. Kajpak je bila to za Pelješčane velika senzacija.

Iz ljubosumnosti je ustrelil delavec Marko Vukelič iz Slavonca. Broda mizarja Joakima Kalčiča. Sumil je, da ima Kalčič nedovoljeno sumerje z njegovo ženo, zato je izvršil krvavo dejanje. Kalčiča so odpeljali v bolnišnico; njegovo stanje je zelo resno.

Rajši več kakor premalo!

Kar velja za dobro jed, velja tudi za dober kavni dodatek. »Pravi Franck« daje bel kavi fin, poln okus in lepo zlatorjavo barvo. Poleg tega je zdrav, zato dodajte vedno dobro mero »Franck«, rajši več, kakor premalo!

Franck
KAVNI PRIDATEK

ŽRČALO
naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Kmečka mladina

Pred nekaj tedni sem se vračala iz Konja. Pred menoj je šla gruča fantov z motikami na ramah in videlo se jim je, da so nekoliko pregloboko pogledali v kozarec. Kdo bi jim zameril, kdor pozna trudapolno vinogradniško delo? Ker se je mračilo, sem jih morala prehiteti, in čeprav nerada, sem jih pozdravila in vsi so mi odzdravili. Šla sem dalje in srečala staro ženo, obitno beračico. Vsa preplašena se jim je bližala, pozdravila in spet so ji vsi prijazno odzdravili. Kako sem se pa šele začudila, ko so drug za drugim segli v žep in ji dali vsak svoj dar, kajti bil je ravno dan izplačila.

Ženica se jim je vsa ganjena zahvalila, fantje pa, vedoč da so storili dobro delo, so pevačjo nadaljevali svojo pot. Posnemanja vredno dejanje!

Opazovalka.

»Najbolj pereč problem«

Pred kratkim sem se peljala z vlakom v Zagreb. V kupeju smo bili samo trije: dva mlada, elegantno oblečena gospoda in jaz. Po pogovoru sodeč je bil eden mediciner, drugi je pa študiral tehniko.

Precej glasno sta se pogovarjala o moški modi. Po dolgi in precej živahni debati — eden je bil namreč zelo navdušen za angleško modo, dočim jo je drugi odločno odklanjal — je vzdihnil eden izmed njiju: »Da, da, to je eden najbolj perečih problemov naše dobe! Saj moški niti ne vedo, kakšne barve mora biti kravata, če gre na primer v gledališče in da čevlji z dvojnimi podplatji pristojajo samo k angleški športni obleki!...«

M. L.

Nesmiselni predpisi

Pri nekem pretepu je bil ranjen neki kmečki fant. Okrog 100 korakov od mesta napada je pa zaradi velike izgube krvi obležal na poti. Tu so ga našli drugi fantje in ga odnesli v župnišče, kjer ga je g. župnik mazal s sv. oljem. Ker so uvideli, da bo fant podlegel hudi poškodbi, so ga zaradi lažjih ugotovitev sodne komisije odnesli na prejšnje mesto, kjer je tudi izdihnil.

Ali se vam ne zdi, da bi sodna komisija v tem primeru tudi brez žrtve na licu mesta lahko ugotovila dejansko stanje? Nesrečna žrtev — bila je že pod streho — je morala umreti na cesti in ležati tam pol dneva. Če bi bilo več socialnega čuta, krščanske ljubezni do bližnjega in pietete do mrtvega, se kaj takšnega ne bi zgodilo!

L. K.

Lepo prijateljstvo

S prijateljem sva šla na planino. Komaj sva se začela vzpenjati po grebenu, zaslišava pritaženo govorjenje in kmalu nato zagledava dve damici, stari kakšnih 20 let. Bili sta prijetne zunanosti. Pridružila sva se jima in nadaljevali smo pot v prijetnem čebljanju najinij prijateljic, kajti med potjo smo postali pravi prijatelji. Na planini smo prenočili v planinski koči. Prenočevali smo na skupnem ležišču.

Ko zjutraj vstanemo, ni bilo najinij prijateljic nikjer in ko sva hotela plačati prenočnino, ni bilo najinij denarnic nikjer in denarja kajpak tudi ne. Oskrbnik nama je povedal, da so kavalirske damice tudi za naju plačale večerjo, prenočišče in še zajtrk, ki sva ga dobila. S prijateljem sva klavrno odšla s planine.

S. L.

Ali znaš telefonirati?

Morda se boste čudili, da se še danes dobe ljudje, ki ne znajo telefonirati. Mnogo je takšnih, celo med poslovnimi ljudmi. Morda — ne jemljite se, temveč odkrito odgovorite na spodnja vprašanja — morda ste tudi vi med njimi.

1. Ali zavrtiš številko na beli okrogli ploščici do konca, ne da bi ti zdrknila izpod prsta?

2. Ali govoriš v telefonsko slušalko počasi in ne preglasno?

3. Ali ne držiš slušalke preblizu ust?

4. Ali se z lahkoto upreš želji, da bi razbila telefonski aparat, če ne priključiš zaželeno osebo?

5. Ali se, če prvi kličeš, vljudo predstaviš, ali pa nevljudno vprašaš: »Halo, kdo tam?«

6. Ali znaš biti pri telefonu kratek in jedrnat?

7. Ali dovoljuješ svojim bližnjim, da lahko telefonirajo, čeprav sam plačuješ telefon?

8. Ali se ne zmotiš pogosto pri številki in ne kličeš dvakrat?

9. Ali se znaš telefonično pomeniti prav tako zanesljivo kakor če se pomenjuješ osebno?

9. da: najbrže si nekoliko domisljaj, sicer pa strokovnjak v telefoniranju. — 4-6. da: dobro telefoniraš. — 3-1. da: hm, če utegneš, se uči telefonirati, sicer ne boš za našnjen pisarne.

Najdražje otroške roke

Boston, avgusta.

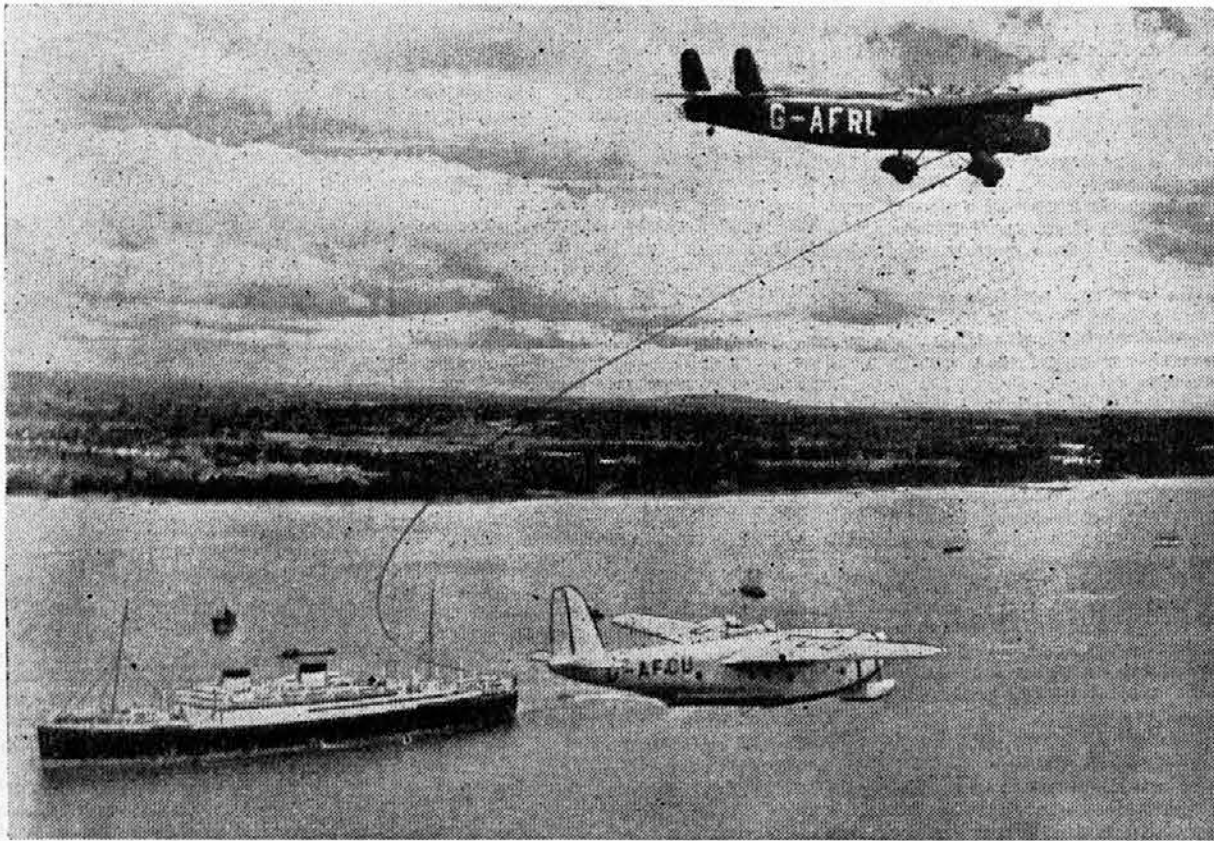
Eno najlepših mest mlade Amerike je Boston, zlasti v umetniškem pogledu. Bostonci imajo lepo zbirko slik, še lepšo zbirko knjig, posebno znamenit je pa njihov filharmonični orkester.

Med drugim je v Bostonu tudi neki študentovski orkester, sestavljen je iz samih mladih ljudi, pa tudi več nadarjenih dečkov je vmes. Celo dirigent je neki deček. V tem orkestru je zanesljivo najmanjše filharmonično čudo sveta, desetletni Charles de Looka.

Mladi Charles je sin znanega ameriškega rezbarja. Ze kot trileten deček je kazal izredno nadarjenost za glasbo. Znal je že igrati na klavir, na violino in na razna druga glasbila, kolikor so mu pač dopuščale njegove majhne roke.

V filharmoničnem mladinskem orkestru igra ksilofon. Njegove nežne in pretnete roke so zavarovane za več ko 30 milijonov dolarjev. S tako visokim zavarovanjem je mali de Looka potolkel prvenstvo zavarovanja filmskih igralcev in igralke. Slavna La Jana je zavarovala svoje noge za 5 in pol milijona dolarjev, Ginger Rogers za več ko osem milijonov dolarjev, toda mali de Looka je potolkel vse s svojimi tridesetimi milijoni dolarjev.

Naj bi bilo njegovo zavarovanje veliko ali ne, vendar je izvrstna reklama za dečka, ki že zdaj zasluži ogromne vsote kot glasbenik.

Britansko prekoceansko letalo »Cabot« je te dni otvorilo angleški prekoatlantski promet. Na sliki vidimo, kako nad Southamptonom z neke ladje črpa bencin med poskusnim poletom

denu pela naslovno vlogo v operi »Bohème«. Tedaj je izjavila časnikarjem: »Ne verjamem, da bo film kdaj predvajal opere.«

Dve leti pozneje je pa čisto izpremenila svoje mnenje. Med tem časom je prišlo med Grace Moorovo in hollywoodskimi filmskimi podjetji do hudega spora. Razveljavila namreč trdijo, da je Grace Moorova preveč temperamentna in da med igro pogosto dela »prizore«.

»To je izmišljotina,« je ugovarjala Grace Moorova. »Vse ste si izmislili zato, ker nisem hotela prevzeti tistih vlog, ki ne ustrezajo mojemu okusu in moji osebnosti.«

Ze nekaj let jih prosim, naj mi dajo vloge, ki se podajo mojemu glasu in moji osebnosti. Vse je bilo zaman. Ta boj mi je postal zopra, zato sem res odšla iz Hollywooda. Razveljavila sem pogodbo, ki bi mi sicer vrgla 27 in pol milijona dolarjev. Pred kratkim sem prišla v Pariz, in tu sem prevzela naslovno vlogo filmske opere »Louisa«.

Kakor trdi Grace Moorova, bo ta opera v veliko škodo hollywoodskim filmskim podjetjem. Ta podjetja so namreč vzela v najem avtorsko pravico predvajanja posameznih oper; to pa samo zato, da teh oper drugi sploh ne predvajajo. Uvedba novih filmskih oper jim je zato povzročila veliko škodo. Grace Moorova se je tako maščevala nad Hollywoodom.

Dobra kupčija

Pariz, avgusta.

Mojstri francoske šole iz Barbisona, njih dela so postala pozneje tako slavna, da so jih kupci odtetavali z zlatom, so v začetku morali trpeti hudo preziranje javnosti in požirati hudo kritiko. Nihče ni hotel kupiti njihovih del. Tedaj je na lepem obiskal Corota v Barbisonu predsednik Casimir Périer, ki je novo umetnost zelo cenil. Corot je pravkar končal neko gozdno sliko. Périer se je zanj tako navdušil in jo je hotel kupiti. »Prav rad vam jo dam,« je menil Corot, ki je imel zdaj lepo priložnost pomagati svojim trpečim tovarišem, »a samo pod pogojem,

da plačate račun mojega prijatelja Milleta pri mesarju in peku...«

Predsednik ni pomišljal niti trenutek. »Drži,« je odločno dejal. Potlej se je v svojem vozu odpeljal v Chailly in pri mesarju in peku zahteval Milletov račun. Ko je pa zagledal oba računa, ni mogel verjeti svojim očem: prvi je znašal 33.000 dolarjev, drugi pa 21.000 dolarjev. A Périer se trenil ni z očmi; brez pomisleka je plačal visoki vsoti, ker je takoj vedel, kaj pomenita visoka računa: 12 let Millet ni mogel plačati ničesar pri mesarju ne pri peku, vendar sta pridna chaillyska obrtnika umetnike še tako spoštovala, da sta mu še zmerom naprej dajala na upanje. Danes pa ljubitelji slik plačajo za Corotovo sliko več kakor je tedaj plačal Périer; če bi Corot takrat v denarju zahteval samo 3000 dolarjev za sliko, bi se zdela slika kupcu zanesljivo veliko predraga.

Saša Guity ne mara reklame

Pariz, avgusta.

Kakor vemo in kakor smo brali v časopisih, se je slavni francoski pisatelj, esejist in dramatik Saša Guity letos četrtič oženil, to pot tudi cerkveno. S svojo mlado ženo se je odpeljal na medene tedne nekam v provinco, kajpak v strahu pred vsiljivimi reporterji. Zaradi slavnega »novoporočca« so pa francoski novinarji preliči že mnogo črnila in tudi — bencina. Kar venomer so za petami ljubljencu pariškega občinstva.

Ko je te dni neki novinar naposled odkril sled za pobeglim Guityjem, vdrl v njegovo stanovanje in ga hotel fotografirati, se je Saša razburil in se zadržal nad njim:

»Nesramno je tako predrzno vdirati v moje zasebno življenje!«

»Maestro, menil sem pač, da vi sploh nimate zasebnega življenja!« se je priselbeno odrezal mladi novinar.

Saša, vselej dovzeten za dober dovtip, se je široko nasmehnil, dovolil novinarju, da ga je fotografiral z njegovo mlado ženo in celo lastnoročno napisal na sliko posvetilo.

Vrednost Shirley Templove v zlatu

Hollywood, avgusta.

V Hollywoodu so pred kratkim izračunali, da je Shirley Templova 142 krat več vredna kakor znaša njena teža v zlatu. Najmlajša filmska zvezda zasluži ogromne vsote denarja s svojimi filmi in je ena najbogatejših igralke ne samo v Hollywoodu, temveč na svetu sploh.

Tudi šport

Los Angeles, avgusta.

Najnovejša, zelo nevarna norčija, ki so si jo izmislili mladi šoferji v Los Angelesu in jih zdaj išče policija, je ustanovitev dveh novih klubov. Eden se imenuje »klub stotih milj«, drugi je pa skromnejši in je zadovoljen s 85 miljami. Oba kluba sta si nadela nalogo prirediti ponoči po mestu prave avtomobilske dirke. Po ulicah drve s hitrostjo 160 km na uro, to je pa zanje normalna hitrost; zaradi takšnega divjanja je v nevarnosti njihovo življenje in tudi življenje nočnih sprehajalcev. Pri tem so vendar tako previdni, da drugih prevoznih sredstev ne pustijo na svoje »dirkališče« in da zaprejo stranske ceste z rdečimi lučmi. Te nočne dirke se vrše po mnenju policije najmanj enkrat na teden, a zmerom na čisto drugem koncu mesta. Doslej je prišlo pri trčenju že do dveh smrtnih nesreč. Policiji se doslej še ni posrečilo prijeti zmedene dirkače, ker jih ne more ujeti kljub temu, da ima najhitrejša motorna kolesa.

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše kopališče v Jugoslaviji

zdravi z uspehom
bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, notranjih žlez.

Julij, avgust penzion 10 dni din 750.— Vračunano: stanovanje (izvzemi sebi toplo), hrana, zdravilišne takse, sobna postrežba ter pitna kura.— Zdravnika ter zdravilno kopejki je plačati posebej.

Obširne prospekte dobite na zahtevo pri Pulniku ali naravnost od uprave kopališča

SLATINA RADENCI

Sneg po 140 letih

London, avgusta.

Iz Nove Zelandije poročajo, da je tam po 140 letih prvič zapadel sneg. Posebno visoko je zapadel v južnih predelih, kjer so mnogi kraji zaradi zametov odrezani od ostalega sveta, ker je promet ustavljen. Poginilo je tudi več tisoč ovac, in sicer zaradi mraza pa tudi zaradi pomanjkanja hrane.

Boj med pariškim mestnim svetom in — otroki

Pariz, avgusta.

V Parizu so po javnih parkih zgradili velika bombna zavetišča. Ta zavetišča so postala priljubljeno igrišče pariških otrok. Podili so se po gladkih betoniranih zavetiščih s »skiro«, drsal-kami na kolesčke, z obroči in vsemi mogočimi igračkami.

Pariški mestni svet je pa naposled sklenil, da delajo otroci preveč škode v novih napravah in jim je prepovedal igrati se v njih. To je zbudilo mnogo prahu in jeze pri otrocih pa tudi pri njihovih starših. Pariški mestni svet je dobival kopice pisem. V njih so Parižani svetovali, naj postavi mestni svet posebne paznike, ki bo sicer pazil, da otroci ne bodo delali škode, toda pariška deca naj se še nadalje neskrbno igra v parkih kakor doslej.

In glej! Pariški mestni svet je odobril to zahtevo otrok in staršev, in zdaj imajo pariški otroci spet prosto zabavo v najmodernejših francoskih pasivnih obrambnih napravah proti bombnim napadom.

Mačka s krili

Liverpool, avgusta.

Neka angleška družina je postala popularna zaradi mačke, ki je že leto dni v njeni hiši. Pred dvema mesecema je namreč ta mačka nekoliko zbolela. Ko je pa ozdravela, so ji na lepo začela na vsaki strani pleč rasti — krila. Ta par kril se je doslej tako razvil, da meri v premeru celih 75 cm. Mačka seveda kljub temu še ne more leteti, ko pa teče, si pomaga tako kakor kokoši, namreč da jih nekoliko dvigne.

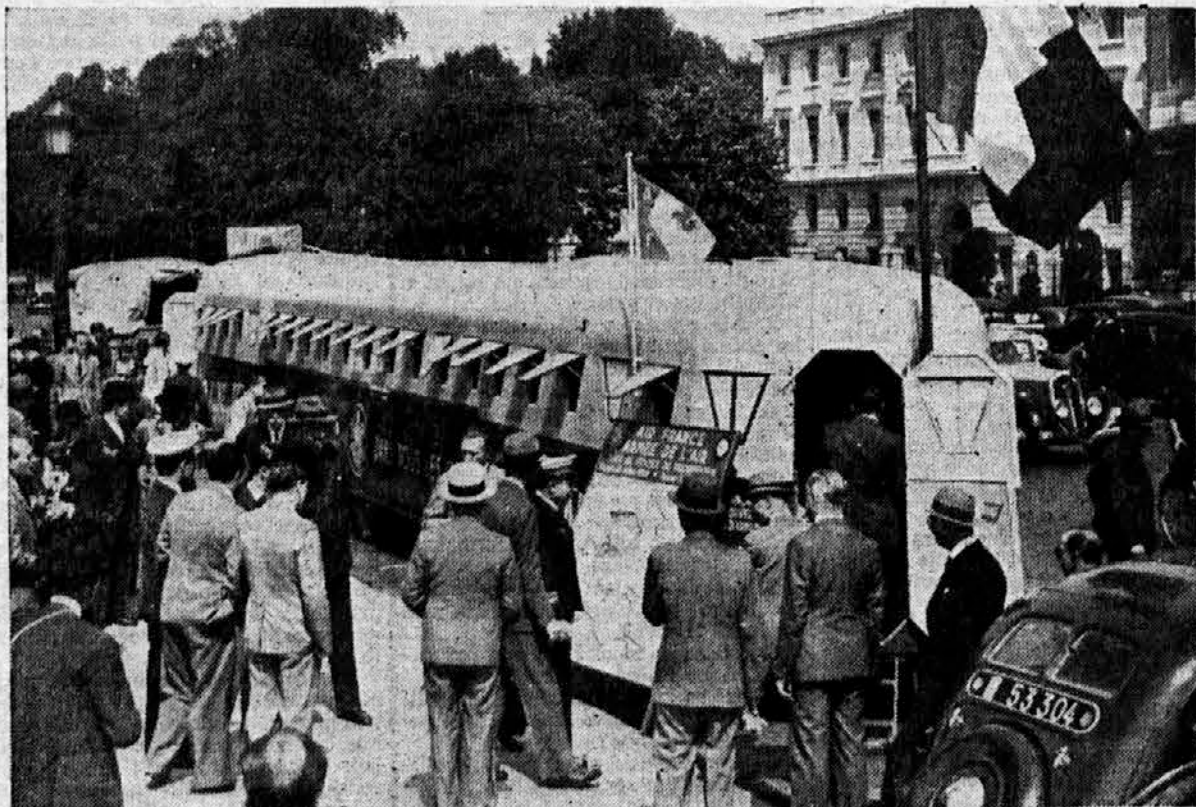
Glavna ameriška plavalica Eleanor Holmova, ki je na berlinski olimpijadi niso pustili nastopiti zaradi nekega prestopka med potovanjem, se je zdaj ponudila, da bo pomagala pri zbiranju denarja, da se bo ameriška reprezentanca lahko udeležila prihodnje olimpijade

Grace Moorova je zapustila Hollywood

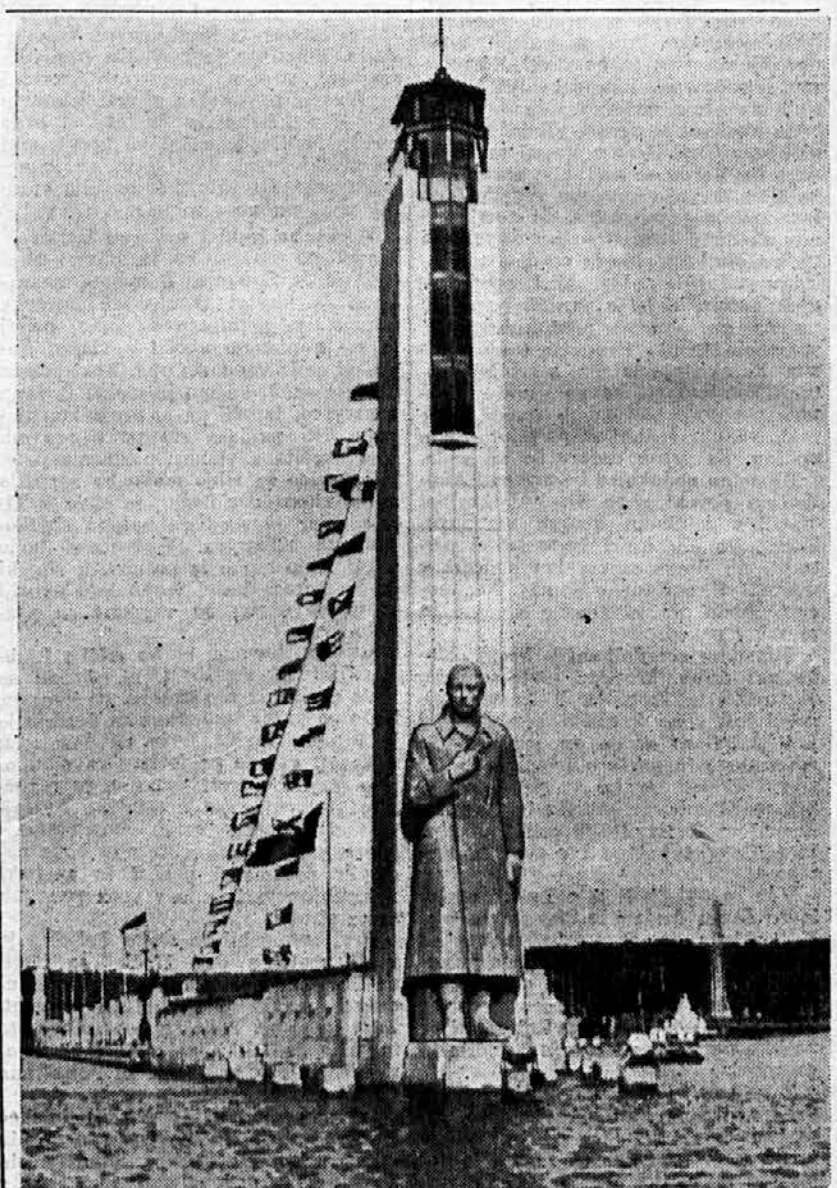
Pariz, avgusta.

Pred nekaj dnevi so v Parizu končali filmanje prve velike filmske opere »Louisa«. V njej igra glavno vlogo Grace Moorova. Filmska podjetja doslej niso filmala oper in je bilo filmanje opere »Louisa« prvi takšen poskus. Prav zaradi filmanja te opere je pa slavna filmska zvezdnica Grace Moorova razveljavila pogodbo, ki bi ji drugače prinesla težke milijone.

Davne sanje te igralke so bile filmska opera. Pred dvema letoma, ko je gostovala v Londonu, je v Coven-Gar-

K francoski letalski propagandi: francoska letalska družba »Air France« je s francoskim letalskim ministrstvom priredila pramično razstavo za letalsko propagando. Slika kaže veliki moderni omnibus, ki z razstavo potuje iz kraja v kraj in ljudi navdušuje za sinji šport

Spomenik belgijskemu kralju Albertu so odkrili ob prekopu Kralja Alberta, ki veže Liege z Antwerpenom. Prekop je stal dve milijardi frankov. Veliko število strokovnjakov in delavcev ga je gradilo deset let.

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Marsikdo ne ve, da je osje želo celo trše od jeklene šivanke. To so slučajno znanstveno ugotovili. Neka židna čebelica je zgradila svoje gnezdece v zid in prevlekla vhod vanj s posebno snovjo, narejeno iz židnega prahu in svoje slin. Ta snov je bila tako trda, da je tudi z močno jekleno šivanko niso mogli predreti. In vendar jo je predrla neka osa samo s svojim konicastim želom in je v čebelino gnezdece zlegla svoja jajčeca.

V nekaterih iranskih predilnicah predejo volno angorskih koz. Delavci in delavke v teh predilnicah morajo ločiti 13 debelin volne, toda ne z očmi, temveč s konci prstov. Oči so namreč v tem primeru vse premalo zanesljive, konci prstov teh ljudi so pa tako občutljivi, da ločijo debelino volne tudi za desetinko milimetra.

Ko je neka francoska igralka leta 1780. prvič javno uporabila žepni robec v namen, kakršen mu je določen, je to dvignilo pri francoskih aristokratih mnogo prahu. »Dobro vzgojeni« Parizani so se tako zgrajali, da so njeno kočijo obmetali z gnilimi jajci in celo razbili okna na njeni hiši...

V Novi Zelandiji živi ptič z navadami cestnega pometaja. To je ptič »kivi«, ki podnevi spi, ponoči pa vstane in se spreha. Pri tem naredi nekakšne ceste, do tri četrta metra široke. Kakor najpridnejši cestni pometaj pri tem s kljunom odmeče vse smeti in papirčke, ki so mu na poti. Njegove »ceste« so zjutraj čiste, kakor da bi jih pravkar nekdo skrbno pometel.

Pri domačinih otoka Malaita v južnem otočju ne sme ženska splezati na nobeno drevo, in ne na nobeno lestev. To pa zato, ker moške te plemen ne marajo, da bi bila ženska samo za trenutek nekoliko višje od njih. Čeprav morajo ženske delati najtežja dela, si grade koče moški sami, in sicer zato, da bi pri pletenju slamanatih streh ne bile žene višje od svojih mož.

Poročni dan v Alzaciji je za ženina vse prej kakor prijeten dan. Sicer nekateri hudomušneži menijo, da poročni dan na vsem svetu pomeni za ženina smolo, toda to zanesljivo ni res. V Alzaciji mora pa ženin edini poroki iz cerkve peš. Priti mora pa domov prej kakor nevesta in gostje, čeprav se ti peljejo z avtom. Kako to naredi, to prepuste njegovi

iznajdljivosti. Ko pridejo gostje domov, mora že stati sredi sprejemnice v domači obleki in jih sprejemati. Pri slavnostnem kosilu pa mora stati za stolom svoje žene in ji streči. Sam pri tem kajpak nič ne je, dovolijo mu pa, da se mu cede slin...

Zanesljivo poznate vsi sipo — ribo črnico. Njena značilnost je, da se pred sovražniki ovije v oblak črne barve. Se znamenitejša od sipe je pa riba garnela, ki živi v južnih morjih. Ta riba namesto črne barve spusti okrog sebe krvavordečo barvo in se tako skrije pred sovražniki.

Nenavadno cvetlico imajo v Argentini v Južni Ameriki. Pravi jo »klepetulja«, in sicer zato, ker kar venomer klepeče in »poje«. Njeni lističi so trdljati in se ob vsakem, še tako lahmem vetriču drgnejo drug ob drugega kakor krila hroščev. Ni čudno, da ta roža pri večernem zefirju nežno poje, v burji godrnja, le redko je pa tiha.

Najboljši farmacevti v starih časih so bili Arabci. Oni so prvi izdelovali razna zdravila po skrbno zapisanih receptih. Prve recepte so pa pisali v Bagdadu. Najstarejša lekarna v naši državi je neka lekarna v Dubrovniku.

noči. Odslej so se vse mogoče oblasti obračale na obe sestre le še kot prosilci in so se sklicevale na njun smisel za napredek. A vse zaman. Kljub pregovarnemu, naj vendar dasta odstraniti drogeve, sta vztrajali pri svojem.

»Moja sestra in jaz nikoli ne pošiljava pism z letalom in se nikoli z letalom ne voziva. Zato naju sedanjí položaj niti najmanj ne moti,« tako se je odrezala ena izmed sestr. In tako zdaj ne pride v Tulso ponoči nobeno pošto letalo in potniki, ki hočejo potovati ponoči, morajo to opraviti podnevi, ker ponoči gospodični Rose in Maud-Ellen tega ne dovolita.

Borba med poštarji in razbojniki

Newyork, avgusta.

V Champagnu, v severnoameriški državi Illinois, sta pred kratkim dva maskirana razbojnika napadla poštni voz potniškega vlaka, ki je bilo v njem 560.000 dolarjev za vojaštvo.

Napad sta razbojnika izvršila takoj, ko je vlak krenil z majhne podeželske postaje. Poštar, ki je bil v vozu, je takoj dal znamenje vlakovodji, ki je pospešil vožnjo, da bi vlak čimprej privozil do naslednje postaje. Med tem časom se je pa v vozu odigrala bitka na življenje in smrt. Eden izmed napadalcev je bil ranjen in je skočil z voza. Kmalu nato so ga prijeli. Drugi napadalec je pa s samokresom prilepil poštarja, da sta mirovala vse dotlej, dokler se vlak ni ustavil na postaji. Tam je razbojnik skočil z vlaka in planil v pripravljeni avtomobil, ki je že čakal.

Junaški poštar je rešil državno lastnino in bo za svoje pogumno dejanje odlikovan.

Večkrat je že prepozno, nikoli pa ni prezgodaj, da se začne s pravilno nego zob.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Kopalna obleka, ki v njej ni mogoče utoniti

Berlin, avgusta.

Neka berlinska tvornica za izdelovanje kopalnih oblek je pred kratkim napravila takšne kopalne obleke, ki se v njih ne more nihče utopiti.

Na obleki je pritrjen meke vrste pas, ki se na videz ne razlikuje od običajnih pasov. Narejen je iz tankega gumija. Na prednjem delu je pritrjena majhna cevka, napolnjena s stisnjenim ogljikovim oksidom.

Kadar je kopalcev v nevarnosti, da se potopi, je dovolj, da pritisne na cevko, ki se odpre in ogljikov oksid se zlije v gumijasti pas. Pas se napihne in kopalca obdrži na površju. Takrat je podoben rešilnemu pasu, kakršne imajo na ladjah. S pomočjo tega pasu se kopalca lahko precej časa obdrži na površju. To je posebno koristna priprava za plavalce, ki radi daleč plavajo.

Nagrada za previdnost

Sydney, avgusta.

Delavstvo neke tovarne za izdelovanje žic v New Castlu v južnem Wellsu v Avstraliji dobiva posebne nagrade od vodstva tovarne za primer, da se v tovarni ne zgodi nobena nesreča. Ta sistem so uvedli zato, ker so po avstralskih tovarnah različne nesreče pri delu na dnevnem redu. Kljub vsem varnostnim napravam, ki so drugje skoraj nepotrebne, avstralski delavci niso pokazali dovolj previdnosti pri delu, zato so se nesreče dan za dnem ponavljale.

Tovarni za izdelovanje žic so sledile tudi druge tovarne in so uvedle sistem nagrad za pobijanje nesreč. In posrečilo se jim je število nesreč res znatno zmanjšati. Od 194 nesreč na 1000 delavcev leta 1928. se je število nesreč letos zmanjšalo na 34.

Pokrajina, ki ji vlada jo nune

Rio de Janeiro, avgusta.

Nekaj braziljskih znanstvenikov se je pred kratkim vrnilo z večmesečnega potovanja po braziljskih pragozdovih. Na svojih raziskovanjih so našli na čudno pokrajino sredi velikanskih pragozdov. Tam prebiva okrog 400.000 ljudi, ki jim vlada jo — nune. Prebivalci pragozda so potomci črncev, ki so jih pred davnim, davnim časom prodali v sužnost. Kako so mednje prišle nune, pa ni znano.

Vreme po naročilu

Newyork, avgusta.

»Gospod predsednik, v septembru tega leta ne boste potrebovali dežnika,« je telefoniral Chamberlainu dr. Ambrozus Six. Ta nenavadni znanstvenik je ponudil Chamberlainu, da bo v Angliji in zavezniških državah »delal« po naročilu lepo vreme, v državah, ki pa niso naklonjene Angliji, pa dež.

Dr. Six je poklicni dobavitelj lepega ali grdega vremena, če se lahko tako izrazimo. To ni nikakšen šarlatan, pač pa resen učenjak in je prejšnji mesec dobil 5.000 dolarjev, ker je na nekem dirkališču »naredil« lepo vreme, da so se lahko dirke nemoteno vršile.

Dr. Six je na peščini Long Eilanda pred množico ljudi praktično pokazal svoje poskuse. Njegovi pomočniki so pripeljali na peščino velike, težke priprave. Z njih pomočjo je dr. Six v nekaj minutah s popolnoma vedrega neba privabil vse večje in gostejše oblake, ki so pričeli naposled vse modreje rositi. Čez nekaj časa je pa s svojimi pripravami dr. Six spet oblake razpršil in posijalo je najlepše sonce.

Doslej dr. Six še nikomur ni izdal skrivnosti svojega izuma, izjavil je pa, da ga bo pričel kmalu praktično uporabljati in prodajati.

Alarm zaradi bližine Marsa

Newyork, avgusta.

Kakor znano se je zadnji čas Mars sumljivo približal materi Zemlji. To je imelo za posledico nenavadno razburjenje prebivalstva južnega dela New Jerseyja in malo je manjkalo, da ni prišlo do podobne panike kakor lanske jeseni, ko je prebivalstvo zaradi neke šaljive reportaže v radiu verjelo, da so Marsovci napadli Zemljane.

To pot je bila stvar nekoliko drugačna. V New Jerseyju so namreč slišali samo neko sumljivo grmenje in pod vtisom lanskega strahu se jim je najbrže zdelo, da je to pot v resnici po njih. Prepričani so bili, da je grmenje v zvezi z bližino Marsa, ki se ga tolikanj boje.

Telefoni policijskih stražnic in redakcij so brneli brez prestanka. Ljudje so spraševali, od kod prihaja sumljivo grmenje in so zahtevali pojasnila. Šele čez dolgo časa so ugotovili, da to prav za prav niti grmenje ni, temveč pokanje s križarke »San Francisco«, ki je imela v bližini vaje.

Pol vasi prodane na dražbi

London, avgusta.

Ta žalostni dogodek se je primeril vasi Hais na Angleškem. Vas je bila namreč last mladega plemiča Dinsterwilla, ki stalno živi v Londonu. Prodane so bile vse trgovine, pošta in obrtniške delavnice. Prav tako je bilo na dražbi prodanih devetnajst kmetijskih hiš. Tudi šola so hoteli prodati, a so jo zadnji trenutke poklonili okrajnim šolskim oblastem.

Kmetje so zdaj v skrbeh, kaj bo z njimi. Kajti lahko se zgodi, da ostanejo lepega dne brez strehe, ker se ne vedo, kaj bo novi lastnik ukrenil z njihovimi domačijami in kupljenim imetjem.

Clark Gable je razorožil vlomilca

Newyork, avgusta.

Clark Gable se je zvečer že preoblekel v domačo obleko. Pravkar je iz kopalnice odšel v spalnico v hišnem priličju. Carola Lombardova, njegova žena, se je pa odpravljala v filmski studio. V pozabljenosti je na svoji česalni mizici pustila nekaj draguljev. Clark Gable je čisto slučajno zapazil dragulje na mizici in jih je spravil v majhno omarico v zidu.

Na lepem je zaslišal za seboj lahen šum. Hitro se je obrnil in zagledal pred seboj moškega, oboroženega s samokresom.

»Roke kvišku!« je zavpil vlomilec.

Clark Gable je dvignil roke. A že v naslednjem trenutku je skočil na vlomilca, ga razorožil in ga z močnimi udarci pobil na tla. Tedaj mu je že

prihitel na pomoč sluga in poklical policijo.

Ta dogodek pa ni filmski prizor — kakor bi morda kdo mislil — temveč se je te dni resnično pripetil v stanovanju Clarka Gablea in Carole Lombardove ne daleč od Hollywooda v dolini Svetega Ferdinanda.

Vlomilec, bil je neki brezposeln pomivalec posode, je priznal, da je premlajeno vlomil. Čakal je, da je Carola Lombardova odšla iz sobe; potlej se je pa skozi okno spazil v sobo in hotel ukrasti dragulje. Samokres, ki je z njim grozil, je pa ukradel v spalnici slavnega filmskega zvezdnika Gablea.

Ženski sta preprečili letalski promet

Newyork, avgusta.

Sestri Rose in Maud-Ellen Littlefield iz Tulse v severnoameriški državi Oklahoma sta te dni dobili drugo bitko v svoji borbi proti letalskemu prometu v Tulsu. Postarni gospodični imata zunaj mesta, v neposredni bližini letališča, hišico in se preživljata s klavirskimi urami in z majhno restavracijo. Nikakor jima pa ni šlo v račun, da je vsako noč tik nad njihovo hišico grmelo veliko tovarno letalo. Naposled sta se pritožili pri sodišču, češ da letalo, ki leti tik nad hišo, z velikim pritiskom zraka dan za dnem rahlja temelje njune hiše.

Toda tožbo sta gladko izgubili. Vendar nista izgubili poguma. Na streho svoje hiše sta dali napraviti 14 metrov visoke drogeve in med njimi napeljati vse polno bakrenih žic. Civilne letalske oblasti so vso zadevo preiskale in ugotovile, da drogovci predstavljajo veliko nevarnost za letala. Prepovedale so letalom pristajati na letališču po-

Novela „Družinskega tednika“

TRAJNI KODRI

Napisal Gert Gertner

»Ernest, zvečer boš šel z mojstrom še h gospe Verhalmovi. Ljubki dekletci morata imeti za neki šolski praznik lepo pričesko,« je dejala gospodična Mici. Vrgla mu je svežo delovno haljo in ni zapazila, da je petnajstletni vajenec zardel.

Bil je rdeč kakor mak, ko je z velikim glavnikom razburjeno česal zlatorumene lase Kitty Verhalmove in kakor v sanjah poslušal njeno čebljanje. Mojster je česal gospe Verhalmovo, Ernest pa obe deklici v oblekah iz tila; govorili sta o svojih neštetihih mladih prijateljcih, o Fredu, Egonu in Tomu, in kako čudovito plešejo. Kitty je komaj mirno sedela, in ko je Ernest urejal njene blesteče lase in jih zvijal v lepe kodre, se je Kitty na lepem obrnila.

»Ali znate vi tudi plesati?«

Ernest je boječe prikimal. Tedaj je skočila Kitty s stola in tekla h gramofonu. Smehljaje se je priklonila Ernestu. »Dane volijo!« je zaklicala in položila svoje nežne roke na njegove rame in zavrtela Ernesta, ki jo je gledal ves v zadregi. Gospa Verhalmova se je samo smejala, mojster je občudoval Kittyino ljubkost, Lilly je bila pa sestri nevoščljiva zaradi njene poguma.

Potlej je pripel Ernest v Kittyne lase še lepo cvetlico; od gospe Verhalmove je dobil čedno napitnico in na lepem je stal, da sam ni vedel kako, na temni cesti. Od tega dne je ljubil Kitty Verhalmovo, dekletke, ki je z njim plesala. Kitty, ki je pripadala

bogati mestni družbi in ki je komaj vedela, kako mu je ime.

Gospodična Verhalmova je prihajala v česalni salon, še ko je iz majhnega vajenca postal pomočnik, najboljši pomočnik svojega mojstra. Bila je zmerom vesela in živahna, rada je klepetala in se smejala. Delal ji je lepe pričeske, ko je hodila na sestanke... zmerom jo je čakal kakšen mlad gospod, zvečina v krasni kočiji ali pa v avtomobilu; za njen prvi pravi ples ji je Ernest pritrčil v lase niz majhnih biserov, ob poroki njene sestre pa krono iz rumenega cvetja.

»Jaz se ne bom nikoli poročila,« mu je tedaj pripovedovala, »imam čisto druge načrte.«

Hotel jo je vprašati o tem še nekoliko več, toda že je govorila o drugih stvareh. Bilo je prišla vsa razburjena v česalni salon.

»Danes moram biti zelo lepa. V gledališču me bodo preiskovali. Morebiti me bodo spr-jeli.« Ernest se je potrudil, da jo je kar na moč polepšal, saj je bilo to tako lahko, in šele pozneje je izvedel od njene ogorčene matere, da se je, ne da bi povedala doma, učila v gledališču; zdaj je pa res, bilo je neverjetno, dobila službo v mestnem gledališču s smešno majhno plačo.

Zdaj je Kitty prihajala še bolj pogosto kakor prej v česalni salon. Tudi večkrat se je smejala in njen smeh je bil glasnejši kakor preje, in kadar je stresla svojo nakodrano glavico, je dobro vedela, kako lepo se ji to poda. Ernest jo je občudoval bolj kakor kdaj

koli poprej — drugim se je pa zdela mlado lepo dekle in nikakor ne velika gledališka igralka. Ni igrala vlog, ki si jih je želela, tudi potlej ne, ko si je dala svoje lase rdeče pobarvati in so bile njene obrvi samo nežna, predzrna črta nad velikimi, sanjavinimi očmi.

Gospa Verhalmova je prišla v salon bolj redko in kadar je prišla, je zdihovala nad Kittyino kariero, ki si jo je čisto drugače predstavljala; pritoževala se je nad vso današnjo mladino, ki noče poslušati nasvetov svojih staršev.

Tudi Kitty je nekoliko zdihovala. Z Ernestom je včasih govorila kakor s starim prijateljem.

»Saj nima pomena, še dalje ostati pri gledališču. Saj nisem umetnica. Morala se bom poročiti in postati pogumna in skrbna žena kakor toliko drugih.«

Nekega dne je pozabila plačati. To se kajpak čisto lahko zgodi in samo gospodična Mici, ki je bila že dolgo blagajnica salona, je karajoče zmajevala z glavo. Ernest se je pa naredil, kakor da tega sploh ni zapazil. Delo mu je dobro neslo, vsi, ki so prihajali v salon, so ga imeli radi zaradi njegove spretnosti, mirnosti in njegovega takta. Salon je bil njegov, odkar je mojster prenehal delati, in ga je Ernest vzel v najem. Tedaj pa Kitty že dolgo ni bilo več v salon, morebiti je odpotovala, čeprav je vajenec zatrjeval, da jo je večkrat videl. Ko je pa naposled spet prišla, je bila vesela in je kar sijala od sreče in zadovoljstva.

»Kar smejete se mi, gospod Ernest, postati moram spet brunetka. On ima rad samo brunetke... kaj naj storim?« Ernest se ji pa ni smejal. Skrbno je česal Kittyne kodre, zli temno barvilo na pravkar rdeče blesteče lase in nihče ni videl, da je te lase ljubeznivo božal. Kitty je videla vsako nje-

govo kretnjo in v gledala, govorila je in govorila; v vsak stavek je vpletala besedico »ona« in jo ljubeče in nežno poudarjala. Zdaj se je zdela, da je »ona« tisti, ki mu je bilo posvečeno vse njeno življenje, prav tako kakor je pred kratkim živila samo za gledališče.

Ko je čez nekaj tednov spet prišla, je bila hladna, redkobesedna svojo novo naročnino je podpisala s tujim imenom, naročila je dve stekleničici parfuma, ki ju je takoj plačala, in zahtevala, naj ji naredi zelo mirne kodre in po sredi prečo. Zdaj je bila videti čisto drugačna. Bila je kakor tuja dama s temnimi lasmi, z dolgočasno črto okrog blelih ustnic, dragoceni krzneni plašč je pa še povečal njeno lepoto in jo delal še bolj tujo.

Baron Balas je bil moški, ki je užival lepoto svoje žene kakor lepoto svojega konja; toda ta lepota ga ni mogla več priklepiti nase kakor hitro ni bila čisto brezhibna. S Kitty se je poročil, ker mu je bila všeč, in bi se tudi od nje ločil, če ne bi bila več tako lepa, kakor nekdanj.

Ernest je videl ogorčeno borbo, ki se v njej ženska bori proti starosti; vodil, organiziral je ta vojni pohod z vsemi pripomočki, ki jih je poznal. Kitty je prihajala k njemu skoraj vsak dan; dala se je masirati, polepšati, negovati na vse načine z bojaznijo ženske, ki se stara in hoče ugajati. Leta in leta je čakal Ernest, da bo v borbi podlegla, upal je tudi, da bo v njem videla človeka in nič več frizerja. Zaman je bilo vse njegovo upanje. Šele ko se je Baron Balas ponešrečil na nekem lovu, mu je bila naposled pot odprla.

Kitty je bila tudi v svoji črni žalni obleki zelo očarljiva. Samo Ernest je videl veliko belih nitk, ki jih je moral skriti v njeni pričeski, opazil je majhne gubice, ki so pod svetlimi očmi po-

stajale dan za dnem globlje. Vedel je tudi, da premoženje baronice Balasove izredno hitro kopni. Nekega dne je prišla v salon brez svojih velikih biserov in njene roke so tako močno drgetale, da jo je gospodična Mici med manikiranjem vrezala v prst. Tedaj je prvič telefonirala bančnemu ravnatelju Röderju, bilo mu je šestdeset let in ni imel ravno najboljšega slovesa. Telefonski razgovor je bil zelo stvaren in se je sukal izključno okrog papirjev, ki naj bi bili prodani, a Ernest je slišal samo mehak glas baronice Balasove, ki je prosil in zahteval od bančnika nekaj dni odloga.

Ko je Kitty drugič prišla v česalni salon, se je Ernest odločil, da bo spregovoril. Zelo boječe je začel govoriti o svojem delu, da potrebuje mojstri- co, ženo, ki bi ga mogla zastopati, ženo z okusom in odločnim nastopom, in da je že dolgo premišljeval...

Kitty ga je pogledala.

»Ali je to ženina ponudba?« je začudeno vprašala. Ernest je skušal ujeti njeno roko. Kitty se je smejala nekoliko osupla in trudna. Potlej je vstala.

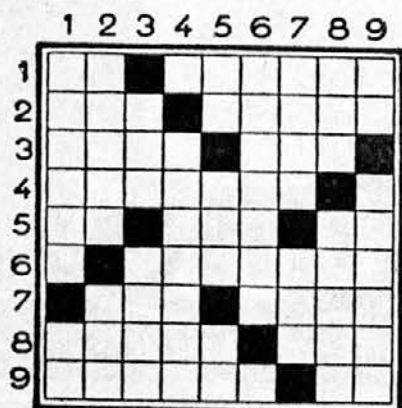
»Počakajte nekaj dni. Vaše besede moram najprej premisliti.«

Še enkrat je pogledala vprašujoče po salonu ki ga je pozabila se izza svojih otroških let. Povečal se je, dobro je nesel, in namesto nekdanjega lesenega pohištva se je vse lesketalo v jeklu in steklu. Tukaj je bil mir, zadovoljstvo. Tam zunaj pa drug, vrtljivi svet, ki jo je zvalil v svoj vrtiljec, in ki je bila v njem tako nezgodna; toda to je bil svet, ki ga je poznala.

Ernest je čakal nekaj dni, čakal nekaj tednov. Šele ko ga je gospodična Mici nekoč vprašala, zakaj se hodi soproga bančnega ravatelja Röderja frizirati k njegovemu konkurentu, je razumel, da ne sme nič več upati...

Križanka in uganke

KRIZANKA ST. 27

Pomen besed:

Vodoravno: 1. kraj pri Ljubljani; običaj; 2. koroška pokrajina; mesto v Severni Italiji; 3. moško ime; ime umrlega filmskega igralca; 4. kraj, kjer so Turki izgubili veliko pomorsko bitko; 5. tuj spolnik; struja; oblika pomožnega glagola; 6. trgovsko mesto v Maroku; 7. poganjek; žensko ime; 8. ogljikova spojina; časovna enota; 9. tropski vihar; bog solnce.

Navpično: 1. moško ime; zaimek; 2. pripadnik gorskega naroda; zara di tega; 3. ne mrtev; sorodnica; 4. pripadnik neke vere; 5. okrajšava za del sveta; del živalskega telesa; tuj spolnik; 6. orjak; 7. Mojzesov brat; sorodnik; 8. eden Jakobovih sinov; obrtnik; 9. narobe predlog; hrvatska reka.

VRAZA

Prvo, to je kos lesa, drugo ti prijatelj dá, zveži s črko še oboje, in povej mi, kaj zdaj to je.

POSETNICA

N. KREK

Selo-Apatin

Kaj je ta gospod po poklicu?

OPEKE

več	joi
rea	isl
ipr	jem
ide	zs

Uredi te opeke tako, da ti dajo lep rek.

DOPOLNILNICA

O O B U I V I S U P O U A S I M
* * * * *
O A A A A Z O D A S A A A T O K

Namesto zvezdice vstavi prave črke, da dobiš v navpičnih vrstah besede, v srednji vodoravni pa pregovor.

OBRATNICA

LABIN
ZORAN
HUBERT
KOTOR
TIRAN
ITAKA
RASA
ORKAN
NOGE
IBAR
NIKEC

Črke teh besed obrni tako, da dobiš nove besede. Njih začetnice ti dajo ime in priimek slovenskega pesnika.

IZLOČILNICA

PODOBNOŠT GRABLJE
JESENICE DADAIZEM
POBRATIM PROMETNIK
STOPINJA NAJDENČEK
DEVICA

Iz vsake besede vzemi tri zaporedne črke (iz zadnje samo dve) in sestavi iz njih pregovor.

PRI TELEFONU

»Halo, tu je Smola. Kdo pa je tam?«

»No, ali me ne poznaš? Moja sestra je vendar sestrična brata vnučkinje tvoje matere.«

»Kakšna neumnost!« je vzkliknil Smola in zaprl telefon. Toda takoj je začel premišljati, kdo ga je le mogel klicati. Bil je moški glas. Toda čigav?

OBRATNICA

IBAR — KARO — NOGE — MI-
ZA — OPAL — DOBA — META —
RUDA — DANA — RIGA — RIMA —
LENA — RADO — NULA.

Obrni črke v posameznih besedah tako, da dobiš nove besede. Njih začetnice ti dajo pregovor.

Rešitve uganke iz prejšnje številke, gl. 5. stolpec str. 7.

Škušajmo biti veseli!

Vsako izmed nas pozna ljudi, ki so zmerom dobre volje, živahni in veseli. Če pridemo z njimi v družbo, veje od njih vetrič zdravega življenjskega veselja.

Poznamo pa še drugačne ljudi. Ti so zmerom žalostni, čemerni in godrnjavi. Neprestano grebejo v svoji zagrenjenosti, polni so sovraštva do ljudi in se čutijo zelo nesrečne. Takšnih ljudi ne bo nič razveselilo, zato res žive žalostno življenje.

Morebiti se redkokdaj sliši, vendar je res: vsak odloča sam, ali naj spada k prvi ali k drugi vrsti ljudi. Kaj pa sili zagrenjenca k otočnosti? Kaj ga ovira, da ni prav tako vesel in živahen kakor drugi? Nič! Zagrenjenost ni nič drugega kakor grda navada in škodljiva domišljija; od vseh mogočih domišljij je najškodljivejša, ker ti lahko uniči vsa življenja.

Vsako tudi ve, da namišljena nesreča prav tako pretrese človeka kakor resnična. Vemo tudi, da človek prav tako peša, če si domišlja, da je bolan, kakor če bi bil v resnici bolan. Vsak dan lahko vidimo, da nepotrebne skrbi, ki zanje nimamo nobenega razloga, prav tako mučijo in onesrečujejo človeka kakor prave utemeljene skrbi.

Na žalost je zelo veliko ljudi nagnjenih k temu, da si zmerom domišljajo kaj neprijetnega; na vse gledajo črno in iz vsake najmanjše mušice naredijo velikanskega slona.

Ker torej človeka lahko gane namišljena nesreča prav tako kakor resnična, ga prav tako lahko tudi samo namišljena sreča osreči in razveseli.

Zakaj torej iz majhne mušice delati ogromnega slona, ki nam potlej greni življenje? Ali ni veliko bolj pametno mušico lepo odpružiti in tako odstraniti najmanjšo senco iz svojega življenja?

Domislujmo si torej, da smo srečni, saj tudi smo! Sami sebe prepričajmo, da se veselimo življenja, premagajmo svojo godrnjavost, nagnjenost k čemernosti in črpajmo veselje iz vsega. Škušajmo biti veseli, in se veselju čisto predajmo!

Pesimizem in hipohondrija nista nič drugega kakor živčnost. Povzroča ju šibka volja, kajpak tudi skrbi, neurejeno življenje, pretežno delo itd. Zato se obvladajmo, oborožimo se z močno voljo, prisvojimo si koristnega optimizma in se trdno zavedajmo svojega zdravja! Kdor ima trdno voljo, bo čisto zanesljivo našel v življenju veselje.

K življenjskemu veselju se moramo zavedati in sistematično vzgajati. Domislujmo si, da smo srečni, dopovedujmo si kar naprej, da smo veseli in zadovoljni.

Odženimo skrbi, če so nepotrebne, premagajmo jih, če so hude in utemeljene. Če bomo veseli in vedri, jih bomo veliko lažje premagali. Zato še enkrat: Zberimo vso svojo voljo in bodimo vsak dan in vsak trenutek veseli!

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Prežganka, krompir v kosih, solata. Zvečer: Ajdovi žganci z mlekom.

Petek: Mlečen riž, pečenjak, Zvečer: Kisel fižol.

Sobota: Kruhova juha, češpljevi cmoki. Zvečer: Krompirjev golaž.

Vezenje je spet v modi. Dočim je letošnja moda svilene bluze potisnila nekoliko v stran, so prišle na površje bluze iz bleščečega belega batista, ki so vanje uvezene luknjice.

Nedelja: Goveja juha z rižem, pečen krompirček, ohrovt. Zvečer: Govejina od opoldne v solati, kava.

Ponedeljek: Sarma, kiseli stročji fižol. Zvečer: Mlečen močnik.

Torek: Grahova rižota, solata. Zvečer: Krompir v kosih.

Sreda: Koruzni žganci, kumare v solati. Zvečer: Ocvrta jajca, kava.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Tolčena jetrna juha, nadevana paprika v paradižnikovi omaki, krompirjev pire, kiseli stročji fižol. Zvečer: Pečena cvetača, solata.

Petek: Paradižnikova juha, sirovi cmoki, mešan kompot, suha torta. Zvečer: Ocvrte ribe, krompir v solati.

Sobota: Goveja juha z nastrgano kašo, pečen krompirček, solata. Zvečer: Telečja glava v omaki, kakao.

Nedelja: Paradižnikova juha, ocvrti golobje, posiljeno zelje, breskov narstek. Zvečer: Goveji jezik v omaki, kumare v solati.

Ponedeljek: Obarna juha, pražen krompir, telečja pečenka, solata. Zvečer: Palačinke, čaj.

Torek: Gohova juha, pljučnati cmoki, kiseli stročji fižol. Zvečer: Telečji zrezki, solata.

Sreda: Goveja juha, polpeti, sladko zelje, krompir v kosih. Zvečer: Grahova omaka, krompirjev kipnik s svinjino.

Pojasnila

1. Tolčena jetrna juha: Zreži na kosce osminko kile telečjih ali svinjskih jeter in jih ocvrni na masti. Ocvrni tudi nekaj zemljevitih rezin in 1 jajce. To in

jetra duši v kozi na zarumeneli čebuli; čez nekaj časa primešaj žlico moke; ko zarumeni, prilij juhe. To juho precedi, ubij vanjo, ko še vre, rumenjaki in pridaš še trohico muškatoevega cveta.

2. Pečena cvetača: Zreži lepo cvetačo na več delov in jo skuhaj v slani vodi. Potlej jo odcedi in jo zloži v namazan model, kakršnega uporabljaš za kipe ali narastke. Medtem raztopi v kozi 10 dek presnega masla, zarumeni na njem prav blede 1 do 2 žlici moke, pridaš 1/4 litra mleka, stepaj to nekaj časa na žerjavici in potlej še tako dolgo, dokler se ne shladi. Potem primešaj 3 rumenjake in 3 žlice nastrganega parmeskega sira. Polj s to omako cvetačo in jo peci približno pol ure v precej vroči pečici. Pečeno cvetačo postavi kar v modlu na mizo.

3. Suha torta: Zamesi testo iz 14 dek moke, 14 dek sladkorja, enega jajca, petih dek presnega masla in nekoliko limonovega soka; razvaljaj ga in izreži dva enaka kroga, in ju speci. Potlej namaži enega z mezo, položi drugega nanj in prevleci torto z belim jajčnim ledom. Bel jajčni led pripraviš takole: Mešaj pol ure 7 žlic presejanega sladkorja, 1 beljak in sok pol limone, da se lepo zgosti in postane led bel in gladek. Potlej vlij ta led na torto in jo suši spočetka v pečici, potlej pa v zraku.

4. Breskov narstek: Deni v skledo 3 žlice breskove mezge in primešaj počasi 4 rumenjake. Ko si mešala že vsaj pol ure, pridevaj polagoma sneg štirih beljakov, ki ga prej zmešaj s petimi žlicami sladkorja. Narstek daj v namazano skledo in ga peci pol ure v pečici. Prav tako lahko narediš češpljev, kutinov, malinov, ribizljev in jagodov narstek. Za vsakega vzemi po 3 žlice ustrezajoče mezge, drugo pa ostane zmerom enako.

5. Krompirjev kipnik s svinjino: Zmešaj 3 srednjevelike pretlačene krompirje z osminko kile prekažene, sesekljane svinjine; temu pridaš 4 rumenjake, 2 žlici presnega masla, nekoliko soli, sneg treh beljakov in kuhaj kipnik tri četrt ure v sopari. Potlej ga zvrni na krožnik in ga potresi s parmeskim sirom.

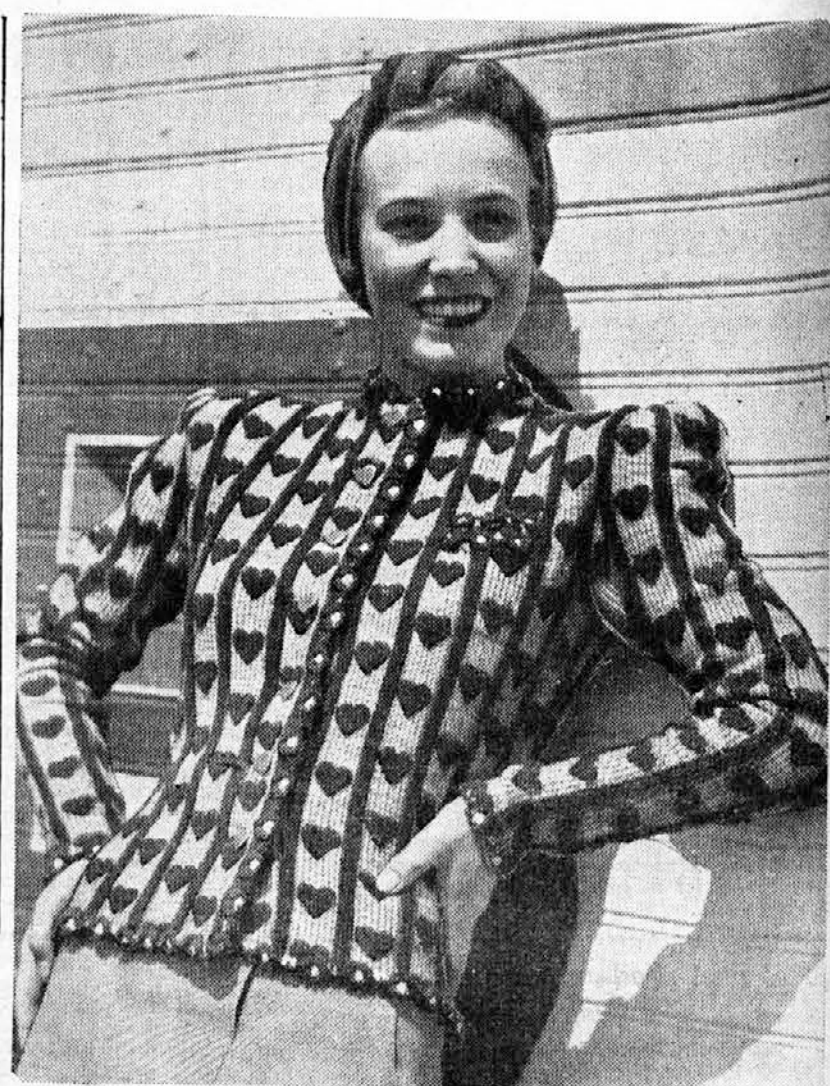
6. Krompirjev kipnik s svinjino: Zmešaj 3 srednjevelike pretlačene krompirje z osminko kile prekažene, sesekljane svinjine; temu pridaš 4 rumenjake, 2 žlici presnega masla, nekoliko soli, sneg treh beljakov in kuhaj kipnik tri četrt ure v sopari. Potlej ga zvrni na krožnik in ga potresi s parmeskim sirom.

Nogavice
perilo
dežniki

v najboljši kakovosti, po tovarniških cenah, v prodajalnah tovarne

VIDMAR

Pred Škofijo 19
Prešernova ul. 10
Gospodovetka 2
Tyrševa 5, Palača „Slavija“

Prikladna športna jopica iz rjave bombaževine z zelenimi progami in kopico rdečih srčkov, posutih vse povprek pojopici. Ker je cela jopica z znamenjem srčkov, so tudi gumbi takšni.

Kopanje otroka poleti

V vročih poletnih dneh je najvažnejša za naše zdravje voda. Zato moramo svobodno gibanje v naravi združiti s kopanjem in plavanjem v bazenih, rekah, jezerih ali v morju.

Telo, ki ga je pozimi neprestano pokrivala obleka, moramo poleti osvoboditi, ga izpostaviti sončni svetlobi, zraku in vodi. Zlasti moramo imeti pred očmi resnico, da telesni razvoj ne more napredovati, če se telo kar naprej koplje v znoj. Glede na to je koža važen dihalni organ, organ, ki se po njem razpleta mreža krvnih žilic. Kakor z različnimi gibi urimo telo in mišice, prav tako moramo tudi na nek način krepiti krvne žilice v koži, kajti od zdrave kože sta kar najbolj odvisna zdravje in telesna odpornost.

Koža diha lahko le tedaj, če so odprte znojnice, ki jih je v človeški koži več kot dva milijona. Zaprte znojnice pa koži onemogočijo dihanje, zato vene kakor cvetka brez vlage in svetlobe. Paziti moramo, da ostane znojnice zmerom odprte, ker bomo le tako ohranili zdravo kožo, ki bo lahko pravilno opravljala svoje naloge.

Kopanje ni priporočljivo samo zaradi čistosti; ko se kopamo, ne moremo strpeti, da ne bi plavali. In ravno plavanje je najučinkovitejša telovadba za naše telo. Ker plavanje človeku tako koristi, ne bi smelo biti šole, kjer učitelji ne bi poučevali plavanja kakor poučujejo druge predmete. Ritmični gibi pri plavanju vplivajo enakovredno porazdelitev krvi kakor tudi na pravilno telesno držo. S plavanjem in zlasti z veslanjem dobite lepo razvit

prsi koš in široka ramena. Vrh tega pa med plavanjem in veslanjem telovadijo tudi pljuča in srce. Globoko dihanje pri zmerem veslanju ne utruja ne srca ne pljuč, med plavanjem pa telovadijo pred vsem pljuča. Ker želimo našim malčkom samo vse dobro, jih moramo že zgodaj privaditi na kopanje in plavanje.

Kakor vemo, začnemo otroka kopati že prvi dan po porodu. Vprašanje je pa, kdaj naj začnemo otroka kopati v naravi in kdaj naj ga začnemo učiti plavanja. Tri do štiri leta starega otroka kopamo pred vsem v vodi, ki naj bo tako topla kolikor znaša temperatura njegovega telesa, torej v vodi s 36° C. Narobe pa dojenčka ne smemo kopati zunaj, v prosti naravi. Otroka, v starosti enega leta do treh let lahko kopamo v vodi, ki smo jo segreli na soncu, če se voda ni dovolj segrela, ji pa prilijemo tople vode. V takšni vodi se tudi majhen otroček lahko kopa na vrtu ali dvorišču.

Otroci, ki so stari več kot štiri leta, se pa že lahko kopajo v reki, jezeru ali v morju, če vodna toplina le ni manjša od 25° C. Naše reke, razen Savinje, imajo v vročih poletnih dneh povprečno 25° do 29° C toplote, zato se lahko otroci, stari več kot štiri leta, kopajo kakor hočejo v tekočih vodah. Tako otroka že od rane mladosti navajamo k zaupanju do vode in ljubezni do sonca in zraka. Otroka pri petih letih, ko si je že pridobil zaupanje do vode, lahko začnemo učiti plavanja. Od njegove telesne konstitucije in duševnih nagnjenj je odvisno kako hitro se bo navadil plavanja. Mnogi otroci znajo plavati že, ko začno hoditi v osnovno šolo.

Pozneje moramo skrbeti za to, da se bosta otroku priljubila sonce in svež zrak, in izkoristiti vse velike darove poletne narave v otrokovo zdravje in v zdravje bodočega odraslega človeka.

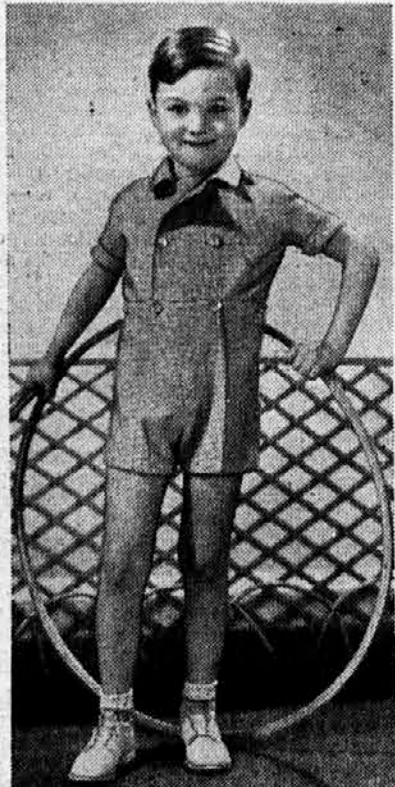
Iz Pariza nam poročajo...

...da sta na neki večerni svečanosti dve elegantni Američanki čez svoje svilene čevlje zaradi dežja imeli obute lahke, prozorne galoše prav takšne barve kakor je bila njuna toaleta, in sta imeli na zabavi zato svoje razkošne čevlje popolnoma čiste.

...da se je začela uveljavljati večerna obleka iz sinjega organdija; krilo je posito z naborki, ovalen vratni izrez pa daja ramenom lepo obliko. K takšni večerni obleki se poda šopek rumenega cvetja v laseh.

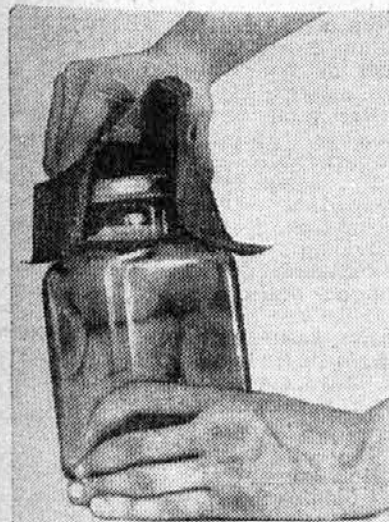
...da je na peščinah videti razen flanelastih pidžam raznovrstne kratke hlače kakor tudi obleke z globokim hrbtanim izrezom; te lahko kar hitro sešijete iz krasnih volnenih tkanin, ki delajo iz njih tudi obleke za večerne sprehode.

...da so ženske ure dosegle višek svoje vrstnosti. Športnice nosijo svojemu športu primerne ure. Jahalka ima uro vso v rever jopice; igralke golfa imajo pa ure v obliki žoge, ki se odpirajo s pomočjo nevidnega mehanizma. Medtem pa nosijo nekatere dame posebno uro v obliki prstana ali pa v torbici čisto majhno uro, okrašeno z dragim kamenjem.

Preprosta in ljubka obleka za petletnega fantka. Ukrojena je po angleškem kroju. Sešita je iz svetlega pralnega blaga. V njej se bo vaš otrok najbolje počutil.

Praktični nasveti

Če na kozarec pokrov premočno zaprete in ga pri ponovni uporabi ne morete odpreti, poskusite s svilenim papirjem; videli boste, kako hitro bo kozarec odprt.

Medtem ko pijete kozarec osvežujoče limonade, hkrati vtaknite komete v oba dela limonove lupine. Kajti čeprav sta se tako izžeta, imata že vseeno toliko dobrih snovi, da ugodno vplivata na kožo na vaših komolcih. Tudi na to morate namreč paziti, da boste imeli vselej lepe komolce.

Nega las poleti

Kako ravnati z lasmi v poletni vročini? To vprašanje je zelo važno. Lasje namreč postanejo poleti suhi, krhki, izgube sijaj in so polni prhljaja ali pa postanejo ostrji, mastni in jih le težko razčesemo.

Vzrok vsemu temu je zlasti huda vročina, pretirano sončenje, morski zrak in morska voda.

Če imate suhe lase, jih umivajte poleti enkrat na teden s šamponom in jih mažite s kakšnim dobrim lasnim oljem in vsako jutro in vsak večer nabitite kožo na glavi.

Natiranje je najboljša nega za lase, ker pripravi žleze k pravilnemu delovanju. Zjutraj se natirajte 5, zvečer pa 10 minut. Natirajte se zmerom v dve smeri, navzgor in navzdol.

Mesec dni si enkrat na teden negujte lase takole: segrejte čisto mandljevo olje, dvignite posamezne šope las in z oljem namažite kožo pri korenu las. To delate lahko s staro zobno ščetko ali pa s kosčkom vate. Potlej zavijte glavo v segreto brisačo, da se odpro kožne žlezce in vpijejo vase olje. Nato si umijte glavo in pojdite k frizerju, da vam napravi vodno kodranje.

Razen tega je za suhe lase priporočljiva briljantna, ki daje lasem lesk in jih varuje pred soncem.

Tudi mastne lase moramo poleti umivati vsak teden, prav pogosto jih je pa treba čistiti s posebno suhim šamponom. Kožo na glavi ne natirajte z masčobo. Tudi briljantne ne uporabljajte, temveč kakšno dobro lasno vodo.

Pazite tudi, da trajno kodranje odgovarja kakovosti vaših las. Nikar pri kodranju ne glejte samo na ceno, kajti poceni kodranje vam lahko za zmerom pokvari lase.

Plačajte naročnino!

Monogrami — entel — ažur
gumbice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica

Vezenje perila, predtisk ženskih ročnih del

Pozor!

Prihodnjič:

PLETENA KOPALNA PANOVA

Ali pri sončenju uporabljate olje?

Spet so prišli lepi sončni dnevi in z njimi tudi strah pred prehudimi sončnimi žarki. Zenske si hite mazati z oljem obraz, roke, vrat in noge in se sončijo po cele ure, da bi le kar najhitreje zarjavele.

Olje sicer ne more škodovati odporni koži na telesu. Drugače je pa s kožo na obrazu.

Če si namažete obraz z oljem enkrat ali dvakrat, to še ni nič hudega, nikar se pa tega ne navadite, ker se bo vaša koža kaj kmalu pokvarila. Znojnice se bodo tako hitro razširile, da boste presenečeni. Črni zajedavci se vam bodo pokazali povsod, na čelu, bradi, nosu in celo po licih...

ČIST BEL OBRAZ

v 10 dneh z uporabo FEMINA
kreme proti PEGAM. Suha ali
mastna 20' din. Po povzetju
pošilja:
PARFUMERIE BALOG — STARI BECEI,
Dunavska banovina

Olje samo še nikoli ni oviralo sončnih žarkov, zato nam prav nič ne koristi, če se z njim mažemo.

Če se bojite sončnih opeklin in drugih nedostatkov, si priskrbite posebne pripomočke, ki imajo v sebi eno izmed teh snovi: cinkov karbonat ali cinkov oksid; te dve snovi imata lastnost, da propuščata ultravijolične sončne žarke samo kolikor občutljivi koži prija.

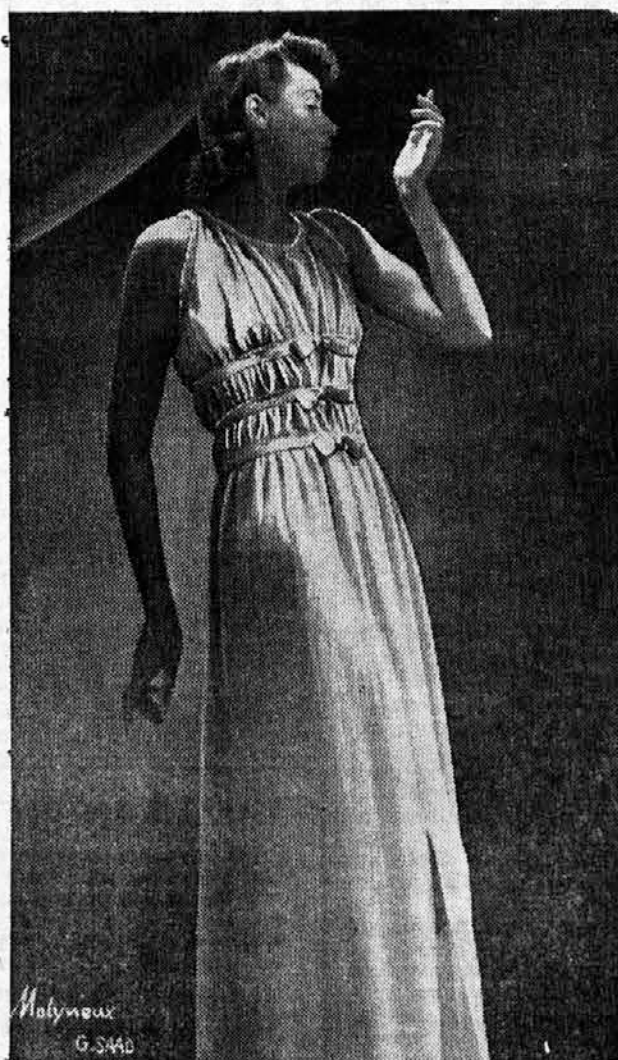
Kako se okusno oblečemo

K športni platneni obleki ali poletnemu kostimu obujemo sandale z debelim podplatom, rokavice s pletenim gornjim delom, na glavo pa denemo majhen panama ali pa »žirardi« klobuk. K popoldanski obleki iz pisane svile se pa takšni sandali in klobuk ne bi podali. Sandale za k svileni obleki morajo imeti visoko peto, rokavice naj bodo mrežaste ali iz tenke kože, klobuk s širokimi okraji mora biti pa iz slame ali iz klobučevine. Klobuk lahko nadomeščajo tudi majhni ljubki trakovi, cvetje ali pa tenčica.

Za popoldanski sprehod ni treba klobuka s širokimi okraji, ker ni praktičen, zlasti pa ne tedaj, kadar piha, ker ga morate potlej zmerom držati. Prav velike klobuke nosi elegantna dama, kadar gre na obisk ali na lep vrt.

Elegantna rdeča usnjena torbica, moderna in prostorna, v obliki mošnje, ki jo nosi prav tako elegantno orokavičena roka moderne in elegantne dame

Očarljiva nočna srajca iz rožnatega crepa-georgetta v grškem stilu. Edini okras so tri povprečne petlje.

GLAMOUR — NOVI POJEM ŽENSKÉ LEPOTE

Leta in leta so se morale Američanke šminkati, da bi ugajale; po modnih salonih in v modnih časopisih so se pojavljale umetno vitke dame, včasih tudi v moški obleki, katerih odraz so bila v resnici mršava telesa mladih Američank. S pomočjo zunanjih pripomočkov — las platinaste barve in krvavordečih nohtov — se je oblikoval tip ženske, tako imenovani sex-appeal. Ta tip so moški po večini občudovali, dočim pri večini žensk ni naletel na zadovoljstvo.

Danes se v salonih ameriških vele-mest ustvarja nov ženski tip. To prav za prav ni nov tip. Pri njem je novo samo ime »glamour«, ki je parola te izpremembe. Ta izraz čisto svobodno lahko prevedemo z besedo »mila« ali »očarljiva« ženska. To je ženska, ki zna pridobiti simpatije moških in žensk, ki zna biti tovariš in tovaršica, ki zna biti samostojna in razborita in ki zna vse te lastnosti spraviti v sklad

z ženskimi čari in jih podrediti svoji ženskosti.

Morebiti se je ta obnova začela z nekoliko slikovitejšim oblačenjem. Najbrže je temu dosti pripomogel do uspeha barvani film, ki zahteva od igralk nežne in naravne barve. Hollywoodske zvezde so se kaj hitro sprijaznile z izpremembo in očitno tudi ves ostali ameriški svet. Nastopil je čas, ko bo ženska odklanjala ekscentričnosti, a ne samo v svoji zunanosti, temveč v splošnem pojmovanju življenja. Moderna Američanka se ne trudi več, da bi se sebe spravila tudi poslednji kilogram mesa. S tem se je spremenil tudi njen način življenja, zdravniki ji zatrjujejo, da se bo tako tudi njena odpornost do boleznih povečala, da o zunanosti sploh ne govorimo.

Zapovedovalci mode trde, da se bo v najkrajšem času spremenila splošna linija. Morebiti se bo ameriška moda celo odtrgala od pariškega vpliva. Posebno veliko pažnjo bodo posvečali obleki, kajti »glamour« zahteva, da je ženska zmerom prijetna, mila, ljubezniva in zabavna, to pa zahteva takšno oblačenje, ki je ne bo oviralo in ki se bo najbolje prilagodilo njenemu dnevnemu redu.

Poleti proč s parfumi

Parfumske stekleničke naj poleti ostanejo zaprte. Zgoščen in močni vonj niso prijetni v vročih poletnih dneh. Namesto njih uporabljajmo sveže kolonjske vode, ki imajo vonj po poljskem cvetju.

Tudi šminkati se moramo poleti čim manj. Ko koža lepo potemni in jo sonce očisti, je dovolj, če si pordečite ustnice, vse pudre pa denite na stran!

● Porabni nasveti

Ne pozabite, da banan nikoli ne smete položiti na led, temveč jih hranite kakor jabolka pri normalni temperaturi, in jih šele preden jih servirate, postavite na led za tri do štiri minute.

Preden rabite jajca, ki ste jih imeli na ledu, počakajte, da dobe normalno temperaturo, ker bodo tako izdatnejša, vrhu tega pa ne bodo pokala, ko jih boste kuhali.

Sendvičev, ki so vam ostali, ne zavrzite, temveč jih prepražite na presnem maslu in jih pojejte še čisto tople.

Če ne morete ločiti rumenjaka od beljaka, poskusite tole: postavite majhen lijak v kozarec in vlijte vanj ubito jajce. Svoj namen boste dosegli, kajti rumenjak bo ostal v lijaku, beljak se bo pa odcedil v kozarec. Pazite predvsem, da bo lijak čist.

Če pomočite limono v toplo vodo pet minut prej, preden jo mislite očeti, vam bo dala veliko več soka; ko jo potegnete iz vode, jo šele čez tri minute ožmite.

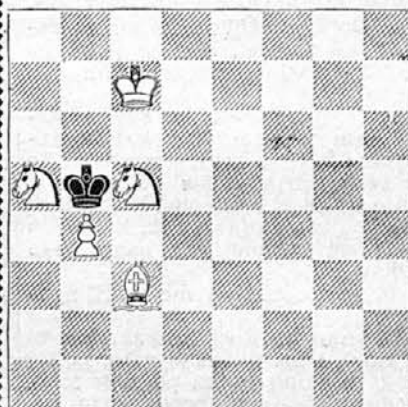
V posodo, kjer kuhate riž, kanite nekoliko limonovega soka, ker bo riž postal potlej bolj bel. To je zlasti važno, če je voda apnena.

Umazano belo obleko lahko očistite tudi brez pranja, in sicer takole: oble-

ŠAH

Problem št. 81

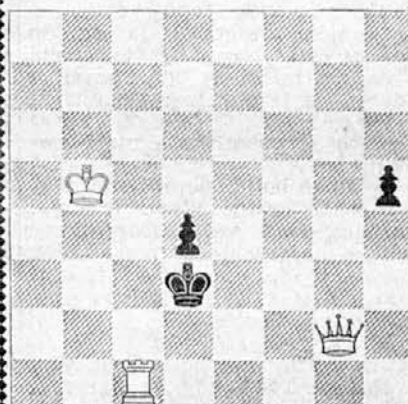
Sestavil Oskar Blumenthal (1902)

Mat v 3 potezah (B 28)

Problem št. 82

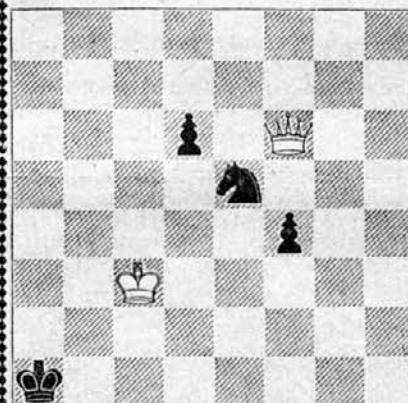
Sestavil John Brown (1854)

Mat v 3 potezah (B 29)

Problem št. 83

Sestavil J. Kotrč (1888)

Mat v 3 potezah (B 36)

Rešitev problema št. 78

1. Sf4—h3 g4×h3
2. Kg3—f2 h3—h2
3. Sf1—g3 mat.

Rešitev problema št. 79

1. De2—h5 f7—f6
2. Ke8—d8! kar koli
3. Dh5—g6 (e 8) mat.

1. ... f7—f5
2. Dh5—h8 f5—f4
3. Dh8—f6 mat.

Rešitev problema št. 80

1. Sd3—e1 Ke2×e1
2. Dc2—d3 Ke1×d1
3. Dd3—f1 mat.

1. ... Ke2—f1
2. Dc2×d2 Kf1—g1
3. Dd2—g2 mat.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka: Vodoravno: uš, lakota, gos, robot, Otton, lep, vodomel, or, gad, ta, Bogatin, nam, ruta, balet, nam, ovitek, na. — Navpično: ugovor, bo, šotor, nav, sod, Bali, nogomet, ar, mag, te, koledar, obet, tun, top, titan, ta, Panama

Zemljepisna uganka: Jagodina, Užice, Grosuplje, Orebič, Samobor, Ljubljana, Apatin, Varaždin, Izlake, Jesenje, Apače. — Ju-goslavija.

Poselnice: Brigadni general, Računska uganka: Število 186648 deliš 142, pa dobiš 4444.

Premikalnica: Gomora, Ararat, Sodoma, Črkovnica: Začneš na koncu zadnje vodoravne vrste in bereš proti njenemu načrtku: Z malo b... potem v drugi vrsti v obratni smeri esedam... itd., pa dobiš: Z malo besedami se da dosti povedati.

Magičen kvadrat: dopis, opera, Peter, Irena, Saraj.

ko najprej razgrnite na čisto desko. Potlej jo potresite z moko in jo močno vtirajte v obleko. Ko postane moka siva, še enkrat ali dvakrat zdrgnite obleko s čisto moko, potlej jo pa dobro otresite in izščetkajte.

19. nadaljevanje

Ali me zato Filip d'Armons pri pogrebu ni opazil? Zdelo se mi je celo, da me je gledal in opazoval, ne da bi me spoznal.

Ko smo se vračale s pogreba, svakovi hčerki in jaz, in ko je avto ustavil pred gradom, je iz avtomobila pred nami skočil Filip, se prerinil med slušnjačadjo, stopil k nam in nam pomagal iz avtomobila. Dotik njegove roke me je nenavadno zmedel. Bilo je prvič po najini poroki, da sta se najini roki srečali...

In tisti trenutek, ko sta se strnili, sem se spomnila nekaj let nazaj, na tisti strašni trenutek, ko so se njegove velike oči uprle v moje in ko so se njegovi prsti oklepali mojih suhljatih rok, kakor da ni mogel razumeti, da imam tako drobne roke.

Ali je mogoče, da me ni bil spoznal?

Vsekako ni storil ničesar, da bi se izdal. Ponudil mi je roko, potlej se je priklonil in mi poljubil roko.

Obrnil se je in zdelo se mi je, da me je nenavadno pazljivo opazoval. Srce mi je začelo divje utripati, zbala sem se, da me je spoznal.

Tedaj je dejal zelo tiho in nežno: »Zelo lepi ste, otrok moj. Čudovite oči imate!«

Takšen poklon iz njegovih ust me je tako presenetil, da sem do ušes zardela. Menda je to opazil in da me ne bi še bolj spravil v zadrego, se je obrnil k vsem trem in vprašal:

»Kako se počuti vaša mati, nečakinje?«

»Nekoliko bolje,« je odvrnila starjša obeh sester. »Davi je dejal zdravnik, da ni več nevarnosti.«

»Zelo me veseli, da ji gre bolje. Povejte ji, da bom prišel te dni malo k njej v vas, dotlej pa najlepše pozdrave.«

»Hvala, stric.«

»Upam, da ne boste pozabile, nečakinje! Toda, glej ga Sergea... Pozdravljene, nečakinje!«

Spet se je na moč vladno priklonil. Preden je odšel, me je še enkrat s pogledom objel vso, od nog do glave. Zanesljivo sem mu bila všeč, menil je pač najbrže, da sem njegova nečakinja, »prav čedno dekletce!«

Zamišljena sem gledala za njim. »Zelo lepi ste, otrok moj... Čudovite oči imate!«

Ta stavek je odmeval v mojih možganih in za vselej preglasil tisti nesrečni vzklil pred dolgimi leti: »To torej ste si predzrnil!« Bilo je nenavadno, da sem se mogla tako razveseliti poklona iz moških ust. Iz ust svojega moža, edinega moškega, ki mi sme delati poklone in ki so mi lahko v veselje. In res, instinktivno sem bila vesela njegovega vzklila: »Zelo lepi ste, otrok moj!«

Morda bi bila še bolj zadovoljna, če bi slišala, da je Filip vzdihnil, ko je odšel od nas. Ob pogledu na žensko, ki mu je bila na prvi pogled všeč, ki bi jo utegnil vzljubiti, se je zanesljivo spomnil na svojo ženo in na zakon, ki so ga vanj prisilili...

In nenadno sem se spomnila obljube, ki sem jo dala pokojni, obljube, da bom Filipu vse odpustila in da se bom spravila z njim. In tisti trenutek se mi ni zdelo posebno težko izpolniti to obljubo, samo če ne bi bil Filip tako daleč od misli, da sem jaz njegova žena.

Popolne smo odprli pokojnično oporoko. Vsi sorodniki smo se zbrali in notar je po kratkem govoru prišel brati grofično zadnjo voljo. Grofica se je opravičevala, da je tako malo zapustila svojima dvema sinovima, in da je toliko stvari pripravila zame. Želi tudi, da bi vsi upoštevali to njeno poslednjo željo in da bi spoznali, kako potrebno je bilo, da je s tem svojim dejanjem popravila krivico, ki mi jo je bila tako dolgo delala. S to njeno poslednjo voljo naj se sprizljani tudi njen nad vse ljubljani sin Filip d'Armons.

Ob teh besedah sem videla, kako se je Filipovo čelo pomračilo in kako se mu je okrog ustnic naredila posmehljiva gubica. In hkrati sem spoznala, da niti zdaleč ne slutiti, da je njegova žena navzoča pri branju oporoke... Med tem je notar nadaljeval:

»Gospa grofica d'Armonsova želi torej, da pripadejo vse njeno imetje, vse premočnine in nepremičnine otrokom, ki se bodo rodili v zakonu grofa Filipa d'Armonsa in njegove žene Renate.«

»Ta želja je neizpolnjava!« je vzklil Filip.

»Toda zakonita!«

»Moja mati pač nima pravice razdedinjati častivrednih otrok mojega brata zaradi otrok, ki se ne bodo nikoli rodili!«

»Tudi na to je mislila pokojna gospa grofica,« je dostojanstveno odgovoril notar.

»V primeru, da Renata in Filip d'Armonsova ne bosta imela potomcev, pripadejo gozdovi in posestvo grofici Renati d'Armonsovi, ženi grofa Filipa d'Armonsa, Na

OD ZAKONA DO LJUBEZNI

LJUBEZENSKI ROMAN ★ Iz francoščine prevedla K. N.

posestvo je posodila za odplačevanje hipotek vsoto štirih milijonov dinarjev.«

»To je pravično,« je pripomnil Charles.

»Ne zanikam,« se je oglašil Filip. »Toda nerazumljivo mi je, kako je mogla naša pokojna mati izročiti posestva, ki so jih obdelovali in ustvarili naši davni predniki, tujki.«

»Grofica d'Armonsova ni tujka,« je mirno pripomnil notar. »Ali ni določena, da bo mati vaših otrok, tistih, ki bodo lepega dne gospodari in lastniki vseh vaših ogromnih posestev?«

»Ker pa ne bo nikoli mati mojih otrok!«

»To je zadeva, ki jo za zdaj ne moremo obravnavati!«

»Kdaj jo bomo torej obravnavali?«

»Kadar se boste ločili od svoje soproge, grofice d'Armonsove!«

»Ločil? Na to boste pa dolgo čakali!«

»Upam, da se bo moj naslednik bavil z vašo zadevo,« je že nekam nejevoljno dejal notar.

»Torej... kako boste razvozljali to stvar?«

»Pozneje... morda po smrti gospe grofice Renate d'Armonsove.«

»Tako dolgo bo torej treba čakati?«

»Vsekako.«

»In tedaj?«

»Čeprav obžalujem, toda tako je odrejeno, da bom moral tedaj ta posestva izročiti vajinim otrokom ali, če teh otrok res ne bo, drugim njenim neposrednim potomcem...«

»Česa ne poveste!... Moja mati je to res pametno uredila, in če ste bili vi tisti, ki ji je pri tem pomagal, potem vam je samo čestitati!«

Notar je zamahnil z roko in okrog njegovih ust je zaigral droben, podsmehljiv nasmeh.

»Ali imam tudi jaz pravico do kakšne pripombe?« je tedaj nenadno vprašal Charles.

»Z isto pravico smete ugovarjati, kakor vaš gospod brat.«

»Najprej naj povem, da se ne čutim razdedinjenega, ne jaz, ne moji otroci. Popolnoma odobravam oporoko svoje matere. Hotela je pač, da bi naša posestva podedovali Filipovi potomci, morda bodo sinovi in tako se ji bi po smrti izpolnila njena davna želja. Hkrati je pa hotela naši Renati povrniti vse, kar je storila za nas, saj nas je vse potegnili iz zadrege, tega ji nikoli ne pozabim! Nalaho se je priklonil proti meni.

»Naj še omenim, da bi moral prav za prav jaz podedovati vse te dobrine, toda Bog mi je naklonil samo hčerke, zato sem odstopil v korist svojega mlajšega brata Filipa. Želim torej s svojo materjo, da bi Filip in Renata imela otroke, sinove, ki bodo poskrbeli, da

naše ime še ne bo tako zgodaj izumrlo...«

»O, kako večje znaš sukati razbeljeno železo v rani!« je vzrotil Filip. »Da, če bi še živela moja pokojna žena, vsi veste, kako sem jo ljubil, bi z veseljem sprejel materino poslednjo voljo. Toda vi, vi vsi, ti Charles in tudi vi, gospod notar, ste me prisilili v strašen zakon z nemogočo žensko... Kako naj vzljubim okostnjak v živi podobi, kako naj mi rodi otroke ženska, ki je še sama komaj odrasel otrok!«

Ko je tako govoril o meni in ko mi je od jeze kri silila v obraz, so se vpletale v moj spomin neke druge besede, vse drugačne, vse slajše... »Zelo ste lepi, otrok moj!«

Nasmehnila sem se ob misli, kaj bi storil moj mož, če bi zvedel, da sedi okostnjak, ki ga je s tako grozo opisoval, v isti sobi kakor on,

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajca, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

in da mu je malo poprej občudovaje dejal:

»Čudovite oči imate!«

Vseeno se mi je zdelo zelo smešno, da se ne bi niti oglašila, ko so sklepali drugi o moji usodi in dejala sem mirno, toda odločno:

»Tak zakon je treba ločiti!«

Obrnil se je k meni: »Zahvaljujem se vam, otrok moj, da ste se potegnili zame. Toda čeprav sem hotel dati svoj drugi zakon razveljaviti v Rimu, so se pokazali nepričakovani zadržki in moji načrti so splavali po vodi.«

»Škoda...« sem pripomnila.

»Da, ni mi do tega, da bi dobil denar in posestva, vse bolj mi je do tega, da bi bil spet svoboden, svoj gospodar, od nikogar odvisen in na nikogar vezan!«

»Prosil si za razveljavljenje zakona v Rimu?« je presenečeno in skoraj žalostno vprašal Charles.

»To je moja največja želja, in upam, da se bo naposled le uresničila. Ni mi do tega, da je moja zdanja žena milijonom, ki jih že ima, pridružila še več milijonov vredna posestva mojih častivrednih prednikov, grize me pa, da se bo

Po trudapolnem delu —
zabava in razvedrilo
v »Družinskem tedniku!«

HUMOR ANEKDOTE

Razlika

On: »Naša nova kuharica pa res izvrstno kuha. Že dolgo mi jed ni tako dišala ko zdaj.«

Ona: »Saj sem ji pomagala!«

On: »No, potlej zasluži dvojno pohvalo!«

V družini

»Zakaj pa pravite vašemu sinu Kolumb?«

»Zato, ker je bil prvi, ki je na našem radiu odkril Ameriko!«

V gostilni

Gost: »Zdi se mi, da je bil tale prtič že večkrat rabljen!«

Gostilničarka: »Seveda, seveda, zato ga pa imamo!«

Mladi oče

Zdravnik: »Pomirite se, mladi mož, že pri več kot tisoč porodih sem pomagal, a še nikoli ni pri tem umrl zakonski mož!«

Najeeneje

»Povejte mi, prosim, kakšno sredstvo za srbečico. Toda poceni mora biti!«

»Praskajte se!«

O Goetheju in madame de Staëlvi

Med neštevilnimi obiski, ki jih je Goethe sprejemal v Weimarju, je bila tudi francoska pisateljica de Staël (1766—1817), ki je bila priljubljena osebnost pri vseh večjih takratnih možeh in znana posebno zaradi svoje knjige o Nemčiji. Z Goethejem sta zelo rada kramljala.

Nekoč so Goetheja vprašali, o čem sta se pogovarjala. Odgovoril je:

»Saj sploh nisem prišel do besede, madame lepo govori, a veliko, zelo veliko!«

Madame de Staëlova je pa o njem dejala:

»Komaj sem našla priložnost, da sem končala kakšen stavek. Goethe je govoril skoraj nepretrgano — toda kdor tako dobro govori, ga človek rad posluša!«

Romanopisčeve skrbi

Francoski romanopisec August Lafontaine je lepega dne kakor običajno sedel za svojo pisalno mizo in pisal svoj novi roman. Pri tem je — jokal. Njegova žena je stopila v sobo in ko ga je prestrašena vprašala, kaj se je zgodilo, ji je pisatelj naslikal ganljiv položaj, ki je vanj pravkar zapletel glavnega junaka. Tudi žena se je bridko zjokala in ga prosila:

»Daj mu jo že vendar!«

»Ah,« je ihtel odvrnil Lafontaine, »to je nemogoče, saj sem šele pri prvem poglavju!«

Zaspani gledališki obiskovalec

Nemška dramatika Maks Halbe (* 1865) in Hermann Sudermann (1857—1928) sta sedela skupaj v gledališču. Igrali so Halbejevo »Mladost«. Po prvem dejanju je v odmoru Sudermann zagledal nekega možaka, ki je zadovoljno zadrževal. Dregnil je svojega tovariša in mu dejal:

»Poglej no, možak je zadremal.«

Halbe je molčal.

Kmalu nato sta tovariša spet sedela v gledališču in gledala neko Suder-

poslej smela ta ženska imenovati grofica d'Orfayeva, de Louvigny-jeva, des Saulesova!«

»Bah,« je tedaj nenadno vzklil stari Serge de Louvigny, ki je vse dotlej trdovratno molčal, ko da ga ta nenavadni pomenek ne bi prav nič zanimal. »Filip, če se že hočeš tako nekavalirsko odkrižati svoje mlade žene, potlej ji pusti vsaj naše ime v nadomestilo. Toda zagotavljam ti: če bi bil jaz v tvojih letih in če bi jaz imel tako čedno ženo, ne bi prosil razveljavljenja zakona v Rimu, pač bi pa poskrbel, da bi moja mala ženska, čeprav ji zaničljivo praviš 'komaj dorasel otrok', kar najhitreje rodila lepe in čvrste sinove...«

Starček se je dvignil, tako se je razgrel: »Še enkrat poudarjam, Filip, nočem se vmešavati v tvoje zasebne zadeve, toda v teh nekaj minutah si povedal toliko budalosti, da se mi zdi dolžnost, nekoliko odgovoriti nanje. Tvoja pokojna mati je imela prav. Prepričan sem, da je vse bolj mislila na tvojo srečo kakor pa na naše potomce... Toda zdaj odhajam, ker sem sit tega prerakanja...«

Starček se je obrnil k meni in mi ponudil roko: »Pojdiva, otrok moj! Pustiva te ljudi, ki se prepirajo za oslovo senco!«

Prijel me je pod roko in med vrati je pripomnil: »Res nenavadni so današnji moški. Prav zares! Dekletom bi dvorili, toda imeti z lastno ženo otroka, tega pa ne... Hm, hm...«

Tedaj je nekdo glasno zaklical:

»Striček!«

Filip je stal za nama, bled od jeze.

»No, kaj želiš?« je vprašal starček.

Sekundo, dve, sta si oba čvrsto zrla v oči. Nihče od njiju ni hotel odmakniti pogleda.

»Ugovarjam vašim besedam, striček,« je naposled vzklil Filip, tresoč se od jeze. »Nikoli nisem letal za dekleti! Glede mojih odnosov do žene, želim, naj se nihče ne vtika vanje! Niti moja pokojna mati tega ni smela! Razen tega mi je pa vseeno, kaj mislite o mojem vedenju, o 'budalosti' in 'prepiranju za oslovo senco!«

Starček je pomolivalno skomignil z rameni: »Torej jaz nimam prav,« je spravljivo dejal. »Že prej sem povedal, da ne nameravam vtikati svojega nosu v tvoje zasebne zadeve. Če te moje pripombe jeze, ljubi moj, ti ne morem drugega svetovati, ko da jih ne poslušas. Toda nikoli si ne bi odpustil in sram bi me bilo pred tvojo pokojno materjo, če bi pustil, da bi tako žalil Renato! Dolžnost mi pa velevala, da odstranim iz tvoje bližine tega otroka, čigar roka trepetava v moji, da ne vidi tvojega nemogočega vedenja!«

mannovo dramo. Spet sta zagledala dremajočega možaka. Halbe je porogljivo opozoril na to Sudermanna. Ta je pa odgovoril, ko je možaka natanko premeril od nog do glave:

»Saj to je vendar tisti od tvoje premijere; glej, glej, še zdaj se ni zbudil!«

Maščevanje je sladko

Ko je bil grof Julij Andrassy predsednik ogrske vlade, je živel v Budimpešti neki pivovarnar, ki je bil grofu tako podoben, da ju je marsikdo zamenjal. Možak je bil velik šaljivec, zato mu je to ravno prav prišlo. Kadar je šel ven, se je oblekel natanko tako kakor njegov grofovski dvojnik, obiskoval je najodličnejše lokale in se je na moč zabaval, če so ga ljudje pozdravljali kot predsednika vlade.

Neki Andrassyjev bratranec, častnik budimpeštanskega huzarskega polka, je bil zelo nejevoljen in je sklenil, da si bo pivovarnarja pošteno privoščil. Kadar koli ga je srečal na ulici, je šel proti njemu in ga kolikor je mogel udaril z roko po ramenu in dejal: »No, kako je, dragi Julij!« Potlej pa, ko da je opazil pomoto: »O, oprostite, mislil sem da ste grof Andrassy.«

Pivovarnar je kmalu opazil, da ga hoče imeti gospod za norca in je pri sebi sklenil, da se mu bo že maščeval, kakor hitro se mu bo ponudila priložnost.

Lepega dne ga je res srečal. Ker je bil močan za dva, ga je udaril z vso močjo po rami, da bi se možak kmalu sesedel. Ko se je častnik razburil, je pivovarnar nedolžno menil:

»O, prosim, oprostite, zmotil sem se; to pot sem namreč jaz mislil, da sem grof Andrassy.«

Častnik je sprevidel, da je bolje možaka pustiti v miru in se mu ni nikoli več približal.

Potegnili me je s seboj in že sva bila zunaj. Ko sva bila tako daleč od drugih, da sva lahko nemoteno govorila, mi je dejal: »Filip je zaletelo! Storil je budalost in zdaj misli, da mora trmasto vztrajati v njej, sicer bi ga vrag vzel!«

»Res je bila budalost, združiti tako dva nasprotna si človeka, kakor sva jaz in on,« sem dejala in se skušala nasmehnuti. Toda ta nasmeh se mi je ponesrečil in občutljivi starček je takoj opazil, da se samo silim.

»Pogumno dekletce si, Renata. Pokojna sestra te je prav zato vzljubila.«

»Res, razumeli sva se, zelo,« sem odgovorila in solze so mi prišle v oči. Zavedela sem se, da sem s svojo taščo izgubila ljubečo dušo in močno oporo v svojem samotnem življenju.

»Ne razumem, zakaj je Filip tako besen nate, Pretrava, da je grdo. In kaj neki nam hoče natveziti? Vsi vidimo, da si lepa, očarljiva, mlada, zdrava, živahna. Moral bi biti ponosen nate! Tako pa...«

»Prosim vas, striček, ne govoriva več o tem. Tudi jaz nočem več živeti s Filipom. Zagotavljam vam, da je ni oporoke in ne dediščine, ki bi me pripravila do tega, da bi postala mati Filipovih otrok.«

»Vse kipi v meni, če te poslušam tako govoriti. Ali je možno biti tako bedast, kakor je naš Filip? Nečakinja, kako žal mi je, da nisem več v tistih letih, da bi ti mogel dvoriti. Storil bi to samo zato, da bi svojemu slepemu nečaku pokazal, kaj se pravi imeti tako mlado in očarljivo ženo kakršna si ti!«

Morala sem se nasmehnuti. »O, če bi šlo samo zato, kako očarati mojega moža, bi poskusila vse. Toda zanesem se, da bi me pri prvem poskusu odbil!«

Tedaj sta naju dohitela Charles in Filip; Charlesu se je silno mudilo in se je takoj poslovil. Ostali smo sami s Filipom.

»No, povejte striček, vi kot zagovornik moje žene: ali je res takšna, da bi jo mogel vzljubiti?«

Ob tem vprašanju se je starček začuden ozrl vame. Filip tega ni opazil. Stala sem nekoliko za njim, in ko so se stričkove oči srečale z mojimi v začudenem vprašanju, sem položila prst na usta, češ naj molči. Dobrodušni starček je takoj razumel, da me Filip ne pozna.

»Kajpak, dragi moj. V tvojih letih imajo moški radi lepe, mlade žene...«

»Lepe, mlade žene, pravite! Striček, striček, njega dni ste morali imeti kaj nenavaden okus!«

»Hm...«

»Dober tek bi vam želel, če bi bili mlajši!« je tedaj na lepem ostro in ironično dejal Filip. Zvok njegovega glasu me je spomnil na neke druge besede, ki sem zanje mislila, da sem jih že zdavnaj pozabila... »To torej ste si predzrnil!«

Moj smehljaj je postal nekam kisel. Ali moj mož ni imel toliko soli v glavi, da bi utegnil pomisliti, da trideset mesecev nege in zdravljenja mladega človeka čisto predrugači. Videti je bilo, da mu kaj takšnega res nikoli ni bilo prišlo na misel.

»Nesrečnež! Norec!« je zarenčal striček. Ne moreš biti bolj neroden, kakor si!«

»Le zakaj?«

»Na srečo bodo te besede, ki z njimi smešiš svojo mlado ženo, tebe samega lepega dne teple! Ni mogoče, da bi bil sin moje pokojne sestre tako neumen, naiven in slep, kakor si ti!«

Filip je še bolj pobledel.

»Menda si pripravljena oditi z menoj?« me je tedaj nežno vprašal Serge de Louvigny.

»Ne vem, če smem...«

»Ali je prtljaga v redu?«

»Da.«

»Potlej je najbolje, da takoj od-rineva!«

In dostojanstveno se je obrnil, ne da bi privoščil pogled Filipu, ki je slabe volje in morda nekoliko v zadregi, ker se je pred menoj, dobro vzgojeno žensko iz svoje družine, tako razgallil, strmel za visokim, sivolasim starcem in drobnim, črnooblečenim dekletom, ko sta brez pozdrava odhajala iz njegove hiše...

DRUŽINSKI TEDNIK
V VSAKO
SLOVENSKO HIŠO!

'Halo, tukaj Poljane!'

Se to in ono o izletih v slikovito loško okolico

Se vedno je v senci skoraj 35°C, še vedno nas je v Poljanah vse polno. Pa ne samo v Poljanah, ampak po celi poljanski dolini. Postalo je nekako tako, da so se gostje diferencirali. Bled je za eno vrsto ljudi, ostala Gorenjska za eno vrsto ljudi, potem pa pridemo tisti domači meščanski stan, ki je svoje čase hodil na Gorenjsko, sedaj pa ne več. Našel si je nadomestilo, ki je skoraj boljše. To je poljanska dolina — obenem pa tudi selška.

Poljanska dolina je bolj sredogorska, selška pa bolj alpska, manj obljubena. Vendar je poljanska dolina mnogo večja in širša, in pa nekaj ima, s čimer potolče konkurenco, namreč svojo vodo. Ta Sora ali Sovra, kakor jo nazivajo domačini, je zlata vredna. Bajle je radioaktivna, gotovo je, da je poleg Savinje in Krke ena najtoplejših slovenskih rek. Letos ima stalno nad 22°C, včasih tudi do 24. in krasne tolmune, kjer plavaš, čofaš — skratka, idealno. Od Zirov do Loke pa, povsodi prilika za letoviško izživljanje, gozdovi, trate, dobre gostilne, zelo prijazni ljudje, nizka cena, in poleg že opevane vode, sijajni sprehodi, od četrtinega do dvodnevnege. Od ravninskega do alpinističnega. Povsodi najdeš še neodkrita slapove, ki jih niti Badiura ne omejuje, povsodi kaj romantičnega, zasebki, da jih zavihaš, in povsodi po gričevju in sredogorju one kmetije, ki jih je Tavčar opeval in označil kot kmetijske kraljevine. Samo pri Kožuha na Kovskem vrhu na primer bi se izplačalo reproducirati freske na njegovih stebrih v hiši in v kašči, od roke Stefana Subica. Ali pa tiste Kristofe z Valtarskega vrha ali od Sv. Vrbana. Nekoč je tu rastle trta! Nekoč so tod furali proti Idriji. Nekoč so tod pletli in kvačkali, pa rudo kopali. Preteklost te doline je morda večja od njene sedanjosti, ko se mora prilagoditi drugemu »Lebensraumu« — meja je blizu in to se povsodi pozna.

Gotovo je, da so Poljane s celo dolino najcenejše slovenske letovišče. Na tem nič ne spremeni, da se pravkar ponekod, pa ne v Poljanah, vrše večja javna dela, ceste in slično — vse to opravlja bolj vstran od dosedanjega glavnega prometa in bo še nekoč dobro služilo, ko bodo dela opravljena. Dolina bo še bolj odprta svetu in bo postala znana tudi avtomobilistom. Za cestami, ki so sedaj v delu, pridejo gotovo na vrsto tudi kakšne planinske postojanke, ki jih sedaj manjka. Ena na Koprivniku, ena na Golnem vrhu za prehode med Vrhniko in Poljansko dolino, z obiskom Treh kraljev — ena celo na Pasji ravni pred črnim vrhom, ali pa ob Kuzovcih. Nič se ni treba bati nekih dogodkov zadnjih dni. Umori in vplomi so sila redki, takšen, kakor je bil na Jamniku, se ni zgodil že 60 let in zato je senzacija tako velika. Nekaj pa skrbi tudi konkurenca. Staro loško gospodarstvo je še vedno takšno, kakor nekdanje, in velja za celo dolino, da je dobro biti pod zakrivljeno palico. To bi moralo veljati za vso dolino do Medvoda, vstevši Gosarjevo pališče v Retečah, s katerim se šele poljanska dolina zares konča. Samo da je Gosarjevo letovišče bolj za vsak dan, z vlakom in za sproti, poljanska dolina je pa za tiste, ki ostanejo cele tedne ali mesec. O lovih nad poljanskimi hribi ne smemo dosti govoriti, ker so oddani, isto velja za postrvi iz rečice in za rake koščake iz stranskih potočkov. Jih je pa več, namreč rakov, kakor gg. zaupniki vedo, in tudi letoviščarji vedo zanje. Seveda je zanimanje zgolj športno-teoretskega značaja — da ne bi kdo kaj mislil!

Nobeno čudo ni, da so počasi tudi južni bratje zavohali za skrivne naše lepote. 70 skavtov je letos taborilo v selški dolini, in ko so odšli, so šli neradi. Ostala je pa za njimi grda govornica — vrag vedi, kdo si tako reč izmisli in kdo jo razširja! — povedati vedo anonimno, s resetano propagando, da se pustili za seboj črne kože in da je okrog Dolenje vasi celo oblastveno prepovedano, da bi se kopali. Informacije na sreskem poglavarstvu in pri zdravstvenem referentu so pa povedale, da je vse to izmišljeno in iz trte

izvito. Kdo ima interes na tem širjenju škodljivih, a neresničnih vesti?

Ko smo že na tem — včasih se pa lahko pripeti tudi čisto nehote, da komu prizadejene krivice, ki je nisl nameraval. Tako se nam je pripetilo z zadnjo reportažo iz poljanske doline, in sicer glede avtobusa. Kako je z avtobusi, javnost v splošnem ne ve, samo kdor se vozi, včasih godrnja. Niso pa vse proge enake, niti vse ceste. Pri sestavi voznega reda za avtobuse je treba gledati na marsikaj, in lastnik mora skušati, da ustreže vsem. Od tod na primer dolgi postanek v Škofji Loki, ki traja celih 15 minut. Ali je to kaj? Saj ni nič! 15 minut hitro mine — so pa le domači trgovci, uradništvo, gostilničarji in tudi potniki iz dolin takšen postanek uprav zahtevali. Sedaj je ta postanek obvezen del obdobjenega voznega reda, in če ga pre-

Sabu, mali Indijec, ki v novem filmu »Bagdaski tač« igra glavno vlogo, mora med filmanjem pisati še svoje domače naloge. Pri tem mu pomaga njegov soigralec Rex Ingram, ki je v matematiki precej doma

stopiš, kazen! Slično je z odhodom iz Ljubljane. Nikdar se še ni zgodilo, da bi bil poljanski (žirovski) avtobus odšel drugače kakor točno ob 16. Morda so diferirale ure, toda merodajna je bila vedno le ena, in ta ni bila prestopljena. Če bi se kaj takšnega zgodilo, takoj bi sledila kazen od banke uprave. Da bi se bil pa lastnik neke pogovarjal, in da bi bil moral avtobus zato čakati na konec pogovora in odpeljati z zamudo, četudi le minutno, to se ni nikdar pripetilo. Le oni, ki je zadnjič nekaj takšnega pisal, je imel najbrže prehitro uro v žepu.

Res so pa druge reči na avtobusih in tudi na poljanskem. Na primer gneča. Danes ti je voz prazen, jutri se pa zaleti vanj dvakrat več potnikov, kakor je sedežev. Ali jih naj podjetnik ven vrže? Dokler gre, gre — če pa bi se morali predpisi kršiti, pa ne. Prevelikega števila zato ne sme sprejeti na voz, za one pa, ki so že v njem, je vsak prirastek odveč in vročina raste, zabavljuje tudi, če so utemeljene ali ne. Slično je s srečanji. Vojaški avti, tovorni, včasih vozijo manj previdno ali vsaj hitreje — morda se samo tako zdi — ceste so zelo ozke, preozke, in tako se izogibanje vrši na videz in za laika tako, da je že mogoče, da je enkrat neko staro damo bilo strah. Pa strah je votel in okrog ga ni nič, če natanko pogledaš. Tudi so pešci sila neprevidni in kmečki vozniki še bolj, ceste so pa pod kritiko, zvožene in stolčene, polne kotanj in jam, in na debelo s prahom posipane, tako da je že velika razlika, ali voziš po glavni pa že od rojstva preozki asfaltni cesti ali pa po stranskih, na katerih tudi najsolidnejši in najnovejši avtobus včasih pleše, da je strašljivec strah — takšne,

Le ključavničar zna napraviti ključ

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. z malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteno, in ostane dolgo trdno.

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

ki se enkrat na leto vozijo in bi jih bilo strah tudi v vlaku. Če pa vstaneš in sede drug na tvoj prostor, si pa sam kriv, kaj pa vstajaš? Rezerviranih prostorov niti na železnici ne poznamo, pa bi jih na polnem avtobusu!

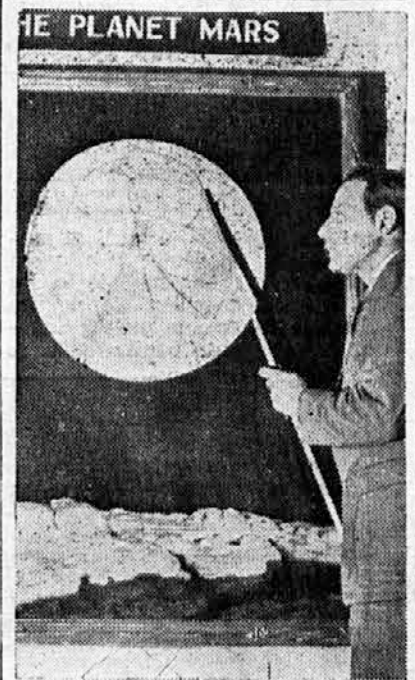
Potujočega reporterja je tudi zbadlo, da je avtobus sprejel in naložil nekaj kruha in klobas. Na videz je imel naš Haka prav, pa le na videz. Ni vedel, da je v Logu takrat domovala skupina skavtov. Imeli so sredi zelenja velik tabor, sedeli okrog ognja, se kopali, vsak dan razvili zastavo in jo zvečer zopet spravili, kurili so in kuhali, raziskovali hribovje nad Stanišarjem, Šefert in Sopotnico in vse gori do Kuzovcev, vse klasične kraje iz naše literature in naše doline — pa so morali tudi jesti in piti. Tega pa v hosti ne najdeš, razen jagod in borovnic, kar mi dovolj za takšne junake. Proviant je zato moral prihajati iz Loke, in žirovski avtobus je bil tako prijazen, da je zastoj prevažal meso in žemlje, klobase in kruh. Pri nakladanju in razkladanju je že res bilo po eno minuto zamude vsakokrat — toda to je bila tabornikom izkazana usluga, in obenem onim loškim obrtnikom, ki so dobavljali to prehrano in ki bi brez tega morali najeti ali posebne vozove ali pa nosače. In kaj bi bilo to stalo? Pa ti pride prvi dan reporter na počitnice, še ni očistil starih razvad in še ne oplemeniten po miru, gozdu, soncu in vodi, in ti spusti svojo kritiko. Ne ve pa, da je s tem pohodil nežno cvetko dobrotljivosti. Kaj pomagajo pozneje protesti, ki dežujejo od vseh strani, kaj pomagajo kesanje, kaj preklicani — ko se je slon obrnil med porcelanom in ga pobil, mu je tudi žal, porcelan je pa le droben!

Naj vrag vzame takšne razvade, takšno prehitro sojenje in obsojanje, takšno širjenje vesti o črnih kozah, ki jih nikjer ni — v znak protesta gremo to soboto zopet tja: iz Ljubljane na avtobus in potem po obeh dolinah, po poljanski ali po selški, po hribovih in v vodo, po soncu in po senci, in potem z avtobusom nazaj, ali pa tja, kar nas je komednih, z avtobusom v obeh

Naslednik Tom Mixa, pojoči cowboy Gene Autry je pred kratkim prispel iz Amerike na Angleško, kjer bo priredil turnejo. Na sliki ga vidimo s konjem »Championom« v Londonu

smereh, vmes pa štrbunk v vodo. Kdor je pa boljše sorte, naj gre navkreber čez Kal in v Zadnjo Smolevo, tam bo do avgusta lahko bral rdeče jagode in borovnice, ki jih v teh dolinah imajo še na pretek.

Planet Mars zadnji čas zbujajo pozornost astronomov, ker se je tako približal zemlji kakor že 15 let ne. Na sliki neki astronom razlaga ljudem, kako bi bilo, če bi bil Mars samo 15.000 milj oddaljen od nas

Naš Kotiček

OCETOVSKA LJUBEZEN

Pred leti sem imela hčerko v otroški bolnišnici. Ko sem jo nekega dne prišla obiskat, sem doživela nekaj, kar mi bo zmerom ostalo v spominu.

Bilo je že proti večeru, izjemno sem smela biti pri otroku; v bolnišnico je prišel starejši kmet. Na rokah, v velikem lesenem zaboju, je prinesel svojega bolnega otroka. Štirileten fantek se je bil hudo poparil; sedel je namreč v škali vrele vode. Neprimerno je ležal v zaboju in od časa do časa milo zastokal. Oče je prinesel malega bolnika dve uri in pol daleč iz Lavrice pri Ljubljani. Nosil ga je ves čas sam previdno, da se ni kje zadel, da se zabojček ni stresel, in da otrok ni imel še hujših bolečin. Če bi ga bil dal na avtobus ali na vlak, bi bil otrok sicer preje v Ljubljani, toda zaradi sunkov in tresenja bi neznosno trpel.

Oče je nosil dober meter dolg, več ko pol metra širok in okrog 20 kil težak zaboj skoraj 10 km daleč, samo da bi svojemu nesrečnemu otroku prihranil bolečine.

Otročiček je ozdravel, zdravniki so dejali, da je oče s svojo ljubeznijo dosti pripomogel k ozdravljenju. Vselej mi pridejo solze v oči, če se spomnim na tega požrtvovalnega in ljubečega očeta.

Aci Rožičeva

NA IZPREHODU

Pred dnevi sem šla na izprehod proti Rožniku. Blizu Drenovega vrha zagledam že od daleč belega španjola (te pse že od nekdanj sovražim, ker mislijo, da jim je vse dovoljeno, gosposkim razvajencem), ki je s prednjimi tačkami premetaval po tleh neko majhno stvarco in pri tem na vso moč bevskal. Očitno se je zelo zabaval. Tedaj pa priteče k meni kakšen petleten fantek, ki ga nisem preje niti opazila, in mi v joku pove, da hoče »ta grdi, grdi kuža« ubiti njegovo žabico, ki jo je sam vzgajil v kozarcu. Naj ga vendar naženem.

Sklonila sem se, da bi pobrala kamen, to je pa »grdi kuža« opazil in stisnil rep med noge. »Uš, uš!« sem ga še napodila in zacepetala po tleh, da jo je grdoba res pobrisal. Oj, kako pristrčno se je deček zamejal, ko je videl, kako jezno je izpustil pes igračko!

»Naaaaa!« mu je pokazal jezik, potlej se je sklonil k tlom in nežno dvignil mlado žabico, veliko komaj kakšna dva centimetra.

»Uboga moja žabica, ali te buba?« jo je spraveval in jo pihal, da bi ji hladil bolečine.

»Vidite, to je moja žabica!« mi jo je pokazal. Se enkrat me je hvaležno pogledal in stekel s svojim zakladom proti Rožniku.

Dolgo sem še gledala za njim, dokler ni izginil za ovinkom, pri srcu mi je bilo pa tako dobro in lepo, kakor malokdaj popreje.

Petra Bordonova

Pred 25 leti...

Kronološki pregled dogodkov po sarajevskem atentatu

Po podatkih iz diplomatskih arhivov

10. avgusta
Prekinitev diplomatskega razmerja med Francijo in Avstro-Ogrsko.
Predsednik bolgarske vlade izjavi v sobranju, da bo Bolgarija ostala nevtralna.
Začetek avstrijske ofenzive na Poljskem.

11. avgusta
Francija napove Avstro-Ogrski vojno.

12. avgusta
Anglija napove Avstro-Ogrski vojno.
Trije avstrijski armadni zbori prekoračijo Drino, en armadni zbor pa Savo pri Šabcu.

14. avgusta
Ruska zmaga nad Avstrijo pri Sokalu v Galiciji.
Veliki knez Nikolaj Nikolajevič izda proglas na Poljake in obljubi ustanovitev avtonomne kraljevine Poljske.

15. avgusta
Vrhovni poveljnik angleške armade, maršal French pride v Pariz.
Japonska vlada izroči nemškemu poslaniku ultimatum: Nemčija mora v enem mesecu izprazniti Kiaučou.

16. avgusta
Začetek ruske ofenzive v Vahodni Prusiji.
Prvi boji pri Šabcu, Valjevu in na Ceru.

Nadaljevanje

Gospod Subito...

... in predrznež

Jezik 400 milijonov ljudi

Znani ameriški žurnalist John Gunther, pisec znamenitih knjižnih reportaž »Inside Europe« in »Inside Asia«, piše v svoji knjigi »Aziji takole o čarih kitajščine:

Vsaka kitajska beseda je en sam zlog. Pri tem je pa le malo zlogov, ki jih Kitajci lahko izgovorijo, vsega skupaj morebiti samo kakšnih 600 do 700. Zato je mnogo besed, ki se sicer različno pišejo, izgovarjajo pa enako. Zlog »ši« utegne pomeniti: leva, truplo, hiša, pesnitev, deset, kleti, umreti — in še 55 drugih stvari!

Zato se mora Kitajec naučiti, razbrati pomen že iz vsebine: razen tega si pa pomagajo tudi z naglasnim sistemom; na ta način razlikujejo pomen po padanju ali naraščanju glasu.

Kitajske besede se pa razlikujejo po pisavi. Vsak izmed naštetih »šijev« se drugače piše. Vsaka kitajska beseda je slika, in sicer vsaka slika drugačna. Več besed izrazi z več slikami. V kitajščini je približno 40 tisoč različnih besed in vsaka ima svoj poseben znak.

Čprav se izgovarjava kitajščine v posameznih pokrajinah bistveno razlikuje, ostanejo slike povsod enake. Ta enotna pisava je igrala veliko vlogo pri ohranitvi enotnosti Kitajske.

Besede so ustvarili na kaj nenavaden način. Opravljanje na primer ponazori Kitajec s tremi ženskami. Besedo ropati naslikajo z moškim, ki teče za drugim. Drugi primeri so:

Zakonska žena	Ženska z metlo
Pučavnik	Možak in goré
Sodna tožba	Zena ni otrok
Premoženje	Dva psa
Jetnik	Moški v omari
Dež	Kaplja
Dom	Prašč pod streho
Vzhod	Sonce izza drevs
Oboževanje	Kiečč moški

Ko so začele evropske ideje prodirati na Kitajsko, kitajščina izprva ni vedela, kako naj jih ponazori. Zato so nove pojme naslikali s pomočjo starih simbolov, kakor na primer:

Lokomotiva	Ognjen voz
Železniška postaja	Ognjen voz — Stoj!
Kapitalizem	Denar kot podlaga
	— politika
Komunizem	Skupno delo
	— politika
Parlament	Debata, vladanje
	dežela — shod
Volitve	Dviganje roke
Telefon	Blisk, jezik

Jednatost takšnega izražanja je destokrat občudovanja vredna. Kako bi mogli besedo »republika« bolje označiti kakor z besedami »narod kot gostitelj — dežela«? Če bi na zahodu rekli »en sam odloča — vzor« namesto »diktature« ali »vsi skupaj — mir« namesto »demokracije« in bi tako ravnali tudi bodoči rodovi, bi morebiti bolje izrazili svoje misli.

John Gunther

KNUT HAMSUN

je slavil te dni 80letnico svojega rojstva. Tako smo brali v vseh naših listih, polnih slavošpevov slavnemu norveškemu pisatelju.

Polni slavošpevov so tudi nemški listi. Na vseh večjih odrih v tretjem rajhu vzpizarjajo te dni Hamsunove drame. Vsi nemški ilustrirani listi priobčujejo portrete norveškega jubilara iz mladih, zrelih in današnjih dni s slikami njegovega udobnega domovanja na južnem Norveškem. Zvestemu prijatelju tretjega rajha sta poslala brzojavne čestitke ne samo Goebbels in Rosenberg, ampak tudi Hitler sam.

Knut Hamsun, pesnik ponižanih in razžaljenih, je bil že od nekdaj velik prijatelj narodnosocialistične Nemčije. Pred dvema letoma je ostro napadel znanega nemškega pacifista Karla Ossietzkega, ravno ko je na smrt bolni in v koncentracijskem taborišču zaprti politik dobil Nobelovo nagrado za mir.

Kako dolgo lahko človek živi brez vode

Na vseučilišču v Michiganu je začel dr. Frederick A. Celler preiskovati, kako dolgo utegne človek zdržati, ne da bi pokusil niti kapljico vode. Pokazalo se je, da sme množina odvzete vode znašati le šest odstotkov telesne teže, sicer se pojavijo bolezenski znaki. 70 kil težak človek torej sme brez vode izgubiti le 4 kil. Ta izguba teže bi nastopila po dveh do treh dneh žeje, po tem času bi postal jezik podoben usnju, koža vroča in suha, oči bi upadle. Prišlo bi se mukepolno umiranje od žeje. Ker voda izhlapeva skozi kožo in pljuča, potrebuje normalen človek vsak dan najmanj 2000 kubičnih centimetrov vode. Dr. Celler je hotel s tem ugotoviti, koliko vode je treba dati pacientu po operaciji.

Snežna kraljica

51

»Ali moreš dati mali Marjetici kaj takega, kar bi pomagalo, da bi dobila moč nad njim?«

»Ne morem ji dati nobene večje moči, kakor jo že ima!«

Ali ne vidiš, kako velika je ta moč, ali ne vidiš, kako ji morajo služiti ljudje in živali, kako je bosa srečno prehodila sko-

raj ves svet? Svoje moči ni mogla dobiti od ljudi. V njenem srcu je, in njena moč je to, da je ljubeč, nedolžen otrok. Če sama ne bo mogla priti k Snežni kraljici in izdreti stekla iz

očesa in iz srca malega Karla, ji ne morem pomagati! Dve milji odtod se začne vrt Snežne kraljice. Tja lahko še odneseš malo deklico. Odloži jo pri velikem grmu, ki rase s svo-

jimi rdečimi jagodami sredi snega, pa tam ne klepetaj predolgo, ampak se podvizaj, da prideš nazaj. Po teh besedah je Finka posadila malo Marjetico na severnega jelena, ki je

oddiral dalje, kolikor so mu noge dale. »Oh, čevljev nisem vzela s seboj! Rokavic nimam s seboj!« je klicala mala Marjetica v mrazu, ki jo je rezal do kosti,

toda severni jelen se ni upal ustaviti, dokler ni prišel do grma z rdečimi jagodami, kakor mu je bila naročila pametna Finka. Tam je odložil Marjetico, jo poljubil na ustnice in nekaj ve-

likih svetlih solza je steklo po njegovi bradi. Potem je zbežal nazaj, kolikor je mogel. Uboga Marjetica je ostala sama brez čevljev, brez rokavic, sredi Finske, ki je bila hladna kakor led.

52

Tekla je dalje, kolikor je mogla; potem je prišla cela vojska snežink, ki pa niso padale z neba; nebo je bilo čisto jasno in se je iskriko v severnem slju. Snežinke so padale naravnost na zemljo, in čim bolj so se bližale, tem večje so bile. Marjetica se je še spominjala, kako velike in umetno izdelane so se ji zdele takrat, ko jih je gledala skozi lečo, toda tu so bile še do-

sti večje in strašnejše. Bile so žive, bile so straža Snežne kraljice.

Najčudovitejše oblike so imele. Nekatere so bile kakor grdi, veliki ježi, drugi kakor volji iz kač, ki so iztezale glave naprej,

tretje kakor majhni, debeli medvedi, ki se jim je ščeperila dlaka, vse so se pa belo lesketale, vse so bile žive snežinke. Tedaj je mala Marjetica izmolila očenaš in mraz je bil tako hud, da je lahko videla svojo

sapo, ki je prihajala kakor dim iz njenih ust. Sapa je postajala čedalje gostejša in gostejša, in spremenila se je v majhne svetle angele, ki so čedalje bolj rasli, čim bolj so se bližali zemlji, in ki so imeli vsi kodre na

glavah, v rokah pa kopja in ščite. Njih število je postajalo čedalje večje in ko je Marjetica izmolila svoj očenaš, jih je bila okoli nje cela vojska. S svojimi kopji so zbadali snežinke, da so

se razpočile na sto kosov, in mala Marjetica je šla dalje. Angeli so ji poljubljali roke in noge, in čedalje manj je čutila, kako hladno je. Hitro je šla proti gradu Snežne kraljice.

Zdaj bomo pa še najprej pogledali, kako se godi Karlu. Na malo Marjetico seveda še mislil ni, kaj šele na to, da čaka pred gradom.

Dalje prihodujiš.

O dobri vzgoji

Včasih so ljudje priznalo rekli: dobro vzgojo ima. Zdaj pa občudovaje menijo: mladi mož ima komolce.

Neki pametni Američan je svetoval nekemu mlademu prijatelju tale pravila za ravnanje z ženskami: Pri ljubkih ženskah bodi izobražen. Pri izobraženih ženskah bodi neslan. Pri mladih dekletih bodi resen in ustrežljiv. Pri starejših damah bodi odrezav in nadležen. (Nagovarjaj jih, če je le mogoče s krstnim imenom.)

Dobra vzgoja je železna rezerva, ki jo lahko damo človeku za življenje.

So časi, ko slaba vzgoja zbudi pozornost. So pa spet časi, ko dobra vzgoja zbudi pozornost, kakor na primer zdaj.

Dobre vzgoje si brez ljubezni ne moremo misliti. Zato niti najboljša država ne more nadomestiti najpreprostejše družine.

Mladega človeka lahko družina vzgoji za državo, nikoli pa ne more država vzgojiti človeka za družino. Otroci, ki jih je vzgojila država, državi nikoli dosti ne koristijo.

Strogost v vzgoji je kakor sol v juhi. Ne sme je manjkati. Toda pazi, da juha ne bo preslana.

Moda se izpreminja. Dobra vzgoja je pa zmerom precej enaka. Njen glavni sestavni del — vljudnost srca — je večna.

Dobrega konja je treba jezdit. Skromnimi pripomočki. Dobri vzgoji ni treba toliko dejanj kolikor dodatkov.

Dekliška vzgoja — včasih: lep poklonček, sicer pa nič drugega...

Napoleon, ki se je zanimal za vse, je nekoč ustanovil dekliski penzionat. Dejal je: »Mlada dekleta naj tukaj vzgajajo v dobre žene, da bodo postale ljubeznive ženske. Nikar jih naj pa ne vzgajajo v ljubeznive ženske, da ne postanejo kakor majhne opice...«

Najboljša otroška soba je srečna domača hiša.

Zdaj vzgajajo otroke zelo zgodaj k samostojnosti. In kljub temu postanejo nenavadno hitro čreda goved.

Zdaj vse pogostejše srečujemo dobro vzgojene starše.

Filmski leksikon

ASTOR MARY: nekdaj je bila učiteljica, »odkrili« so jo pri nekem lepem tekmovalju. Njene ljubeznive dogodovščine so njega dni dvigale mnogo prahu. Zdaj ima 40 let in igra razne karakterne vloge.

ASTAIRE FRED: sprva je dosegel mnogo uspehov v newyorških barih kot soplesalec svoje sestre Adele. Sestra se je pa poročila in Fred je odpotoval v Hollywood. Zdaj igra v filmih s plesalko Ginger Rogersovo. Je oženjen in zelo soliden.

BARRYMOORI: družino Barrymoorov imenujejo v Hollywoodu: »kraljevska družina«. Ze več generacij Barrymoorov je nastopalo na odrih: vsi so zelo izobraženi, imajo pa tudi dosti naravnega igralskega daru.

BENNET CONSTANCE: svetovnjaška dama Hollywooda. Zelo načitana in visoka. Bila je že trikrat poročena. Poslednji njen mož je bil Francoz. Zdaj živi ločeno, samostojno in ljubi Gilberta Rolanda, prvega moža Norme Shearerjeve. Živi v samotni villi na Beverly Hillsu in od časa do časa prireja znamenite vrtno zabave. Zdaj ji je 35 let.

BEERY WALLACE: slavni karakterni igralec. Star je 50 let. Najprej je bil poročen z Glorio Swansonovo, zdaj je pa z neko meščanko. Beery je zelo tih človek, dobrega srca. Adoptiral je že več otrok.

BLONDEL JOAN: znana newyorška pevka in plesalka. Na platnu je uspešna posebno v filmskih operetah. Ima troje otrok iz prvega zakona s filmskim operaterjem Johnom Varnesom. Pozneje se je vdružil poročila s svojim mladim soigralcem Dickom Powellom. Zdaj ji je 30 let.

BOY CLARA: nekdanja »vamp« ženska, zdaj svetovnjaška žena »cow boys« Bella. Ima več otrok in zelo eleganten bar v Hollywoodu.

BRUCE VIRGINIJA: vdova po pokojnem Johnom Gilbertom. Z njima je imela enega otroka. Pred kratkim se je spet poročila z režiserjem Valterjem Rubenom.

Nadaljevanje prihodnjik

6. nadaljevanje

Gospod Harrigan se je zmagovalno nasmehnil. Pomenljivo je priklimal. Počakal je, da je to pomenljivo kimanje dovolj učinkovalo, šele potem je povzel:

»Če naj bom natančen, prav za prav nisem bil jaz sam, sir, ampak Tom, moj sin. Toda to je tako rekoč isto. Veste, Tom je — kako naj rečem, sir? — nekoliko prismojen, kakor rečemo na kmetih. Tako vem o zadevi pač več kakor fant sam.«

»Tako, tako? Hudo zanimivo!«

Harrigan je v svoje zadoščenje opazil, da se je gospod, ki je bil izprva tako pust in hladen, na lepem otajal. Zadoščenje gospoda Harrigana je še zraslo, ko je gospod stisnil v njegov zelo prazni žep bankovec za pet funtov. Edino, kar je kalilo njegovo navdušenje, je bilo to, da je obiskovalec odklonil njegovo prijazno ponudbo, da ga bo odvedel na kraj zločina.

»Rajši ne, gospod Harrigan,« se je branil gospod. »Zelo prijazni ste, toda ne, rajši ne. Mi kriminalisti — tu je gospod nekoliko pokasljaj — mi kriminalisti se znamo v vse živjeti. Pozneje, ko si bom z vašim sinom ogledal kraj zločina, vas bom pa kajpada moral še marsikaj vprašati. Takrat boste tako dobri, da mi boste odgovorili... Če bi zdaj, prosim, poklicali fanta...«

Fant je prišel. Thomas Harrigan je imel že najmanj trideset let. Poleg svojega drobnega očeta je bil kakor orjak. V resnici je bil le malo nad povprečno velikostjo, toda močan in čokot. Možato se je približal v trgovino, a vendar z neko negotovostjo duševno zaostalega človeka. Njegov od sonca porjaveli obraz je bil obraz dobrodušnega otroka, njegove sinje oči so pa gledale presenečeno in brez razumevanja v svet.

Starec se je obrnil k Anthonyju: »Fantu sem že povedal, kaj bi radi, sir. Razumel je. Kaj ne, fant?«

Tom je priklimal. Anthony se je priljudno nasmehnil. Tom se mu je prav tako prijazno zarežal v obraz.

Anthony je pogledal očeta. »Ali je daleč?«

Gospod Harrigan je odkimal. »Niti eno miljo ne. Tom vas bo že odvedel po najkrajši poti. Kaj ne, Tom?«

Spet je »fant« priklimal. »Tom pozna vse bližnjice.« Stari Harrigan je stal med vrati svoje trgovine in gledal za njima. Zdaj je lahko dal duška svojemu veselju. Sto zadovoljnih gubic se je pokazalo na njegovem starem obrazu. Videl je, da se gospod pomenkuje s Tomom in da fant svojemu spremljevalcu priklimala, kakor zmerom, kadar mu je bilo kaj všeč. Očitno se je z gospodom že sprijaznil.

Anthony in Tom sta hitro hodila. Včasih je Anthony Toma kaj vprašal in ta mu je odgovarjal z vneto dobrodušnega otroka.

Bila sta že za vasio; pot je držala med dvema plotovima. Po kakšnih sto metrih je Tom pokazal na lesu v desnem kotu.

»Tu, tu,« je rekel. »Bližnjica. Tu.« Odprl je lesu in stopila sta na pašnik, po katerem je držala ozka steza navkreber proti temnemu robu gozda.

»Ali je Bellow lastnik tega gozda?« je povprašal Anthony.

Tom je vneto priklimal. »Da, to je gozd, kjer je Tom našel oba moža. Da.« Hlastno je mahal z rokami, začel stopati hitreje in zalkal svojemu spremljevalcu: »Brži! Takoj bova v gozdu! Videti moraš, kje je Tom našel moža. Tom je pameten!«

»Lepo, dragi moj! Toda tako hitro kakor ti, ne morem hoditi. Ali hodijo po tej poti vsi, ki so namenjeni v gozd?«

»Da, vsi hodijo po tej poti. Nekateri gredo zadaj naokoli po cesti. Toda vsi gredo to pot. Hitra pot.« Zdaj sta že prišla do prvih dreves. Anthony je rekel: »Ne tako hitro! Saj bova o pravem času tam. Praviš, da hodijo nekateri ljudje po cesti, po večini pa uporabljajo to pot?«

Tom je vneto priklimal. »Da, da... Zdaj pojdi pogledat, kje je Tom našel moža. Kmalu bova tam.«

Tom je teklen naprej. Zelo temno je bilo v gozdu, zelo hladno in zelo tiho. Nikjer ni bilo slišati ptice, niti tistega pridušenega šelestenja nevidnega življenja, ki ga slišimo skoraj v vsakem gozdu.

Tom je zdaj izgubil za orjaškim hrastom. Njegov glas je priklimal Anthonyja: »Tu, tu! Tu je Tom našel moža!«

Anthony je sledil njegovemu glasu in zagledal pred sabo majhno jaso, segajočo čez stezo. Pokrita je bila z uvelim listjem kakor s preprogo. Tu in tam so moleli iz preproge štori posekanih dreves.

Tik za velikim hrastom je počenil Tom na tla. Gledal je kvišku k Anthonyju. Njegov obraz je bil čudno spačen; njegov vrat je bil kakor zviti. Anthony je prvič začutil tisti podzavestni dojem neugodja, ki ga pri duševno zdravih ljudeh povzroči pogled na beba.

NA PRAGU SMRTI

K R I M I N A L N I R O M A N
A N G L E Š K I N A P I S A L P H. M A C D O N A L D

Otresel se je tega občutka, stopil čisto blizu h klečečemu in ga vprašal: »Katerga moža, Tom? Blackatterja?«

»Da, da.« Spet vneto kimanje. »Da, moža s krvavo glavo. Tu je ležal. Čisto mirno. Tom ga je našel. Tom je pameten.« Široko se je zarežal in slina mu je curčila iz obeh kotov ustnic.

Anthony je priklimal. Pobral je s tal kratko vejo in se malomarno igral z njo. »In kje je ležal drugi mož, Tom? Tamle na drugi strani?« Pokazal je na levo. Tam se je vzpenjal nizki grič, ki so ga v aktih tolikokrat popisovali. Pod njim je ležalo deblo, ki bi se človek kaj lahko spotaknil ob njem, če bi hotel ponoči hitro priti na grič.

Tom je vstal in stekel proti debelu. Zakričal je:

»Da, da. Drugi mož je ležal tu. Tom ti bo pokazal.« Pritekel je nazaj k Anthonyju in se vrgel na tla. »Prvi mož,« je zasopel, »leži tu... tako!«

Legel je na tla, z obrazom proti zemlji, čudno skrčil roke in noge in — se ni več zganil. Menda niti dihal ni. Bil je res kakor mrtvec. Anthony, ki mu ni bil pogled na

pil je proti čudnemu igralcu, ga nekaj trenutkov gledal, potem mu je pa rekel: »Hvala, Tom. Zdaj lahko vstaneš.«

Tom je takoj ubogal. Njegove oči so zdaj ponosno in veselo gledale Anthonyju v obraz. Spet je Anthony prisedel k mlademu Harriganu na tla. Še zmerom se je igral z vejo, ki jo je držal v roki, potem je pa vzel svetel nožiček iz žepa in začel vejo rezljati. Vsa njegova pozornost je menda veljala temu početju, vendar pa ni prezrl, da so Tomove oči z brezupnim pohlepom visele na njegovem nožičku.

Anthony je počasi rezljaj dalje. Na videz ravnodušno je vprašal:

»Kako si pa prav za prav našel moža, Tom? Ali ni bilo že zelo pozno? In temna noč? Ali prideš večkrat ponoči sem?«

Tomove oči se niso mogle odtrgati od noža. »Lepo!« je vzkliknil občudujoče. »Tom v poletnih nočeh zmerom tu. Pogosto zmerom. Njegov kazalec je pokazal v sredo temnega gozda. Tam je majhna hiša. Tom spi v njej. Včasih pogosto. Poleti. Toma puste v njej spati. Toma poznajo.«

glas je pa dodal: »Ali mi boš pokazal kočo?«

Tom je planil kvišku. Veselo je priklimal. Tudi Anthony je vstal in zaprl svetli nož, da je počilo.

»Ali imaš tudi ti nož, Tom?« je vprašal, ko je stopal ob strani slaboumnega po stezi, držeči v gozd. Tom je odgovoril:

»Tom ima nož. Grd nož.« Iz suknjice je potegnil velik, obrabljen žepni nož.

Anthony je zamahnil s svojim lepim nožem pred Tomovimi očmi. »Takšnegale bi rad imel, kaj?«

Tomove oči so se čedalje bolj širile. Ničesar ni rekel, le priklimal je včasih. Anthony je nadaljeval: »Če boš dober fant in mi boš pomagal, ti ga bom podaril. Vse mi moraš povedati, kar te bom vprašal. Ali boš?«

Spet je priklimal. »Da, da, vse. In potem dobi Tom lep nož?«

Steza se je zožila in se včasih izgubila v gostem grmovju. Zdaj sta morala stopati drug za drugim. Naposled sta prišla do druge jase. Pokazala se je koča iz surove tesanega lesa. Tom je stekel naprej in odprl njena vrata.

Anthony se je moral skloniti, da

Tom se je zdaj spustil v tek, kakor ga Anthony še nikoli ni videl. Tekel je do usodnega stora, kjer so našli nezvestnega Bronsona. Komaj je bežeci, smešni in hkrati sočutje zbujajoči bebec prišel tja, že se je Anthonyju zazdelo, da vidi pred sabo tudi drugo negibno telo. To pot se Tomove noge niso spotaknile nad oviro, ki je ni bilo. Kakor hlood je padel na tla in obležal tam negibno, z obrazom proti zemlji. Potem je spet planil pokonci, iznova preplašeno pogledal okoli sebe, uprl pogled naravnost kvišku, odhitel na mali grič in izgubil med drevjem.

Anthony je negibno čakal, dokler se ni Tom spet prikazal. To pot se je približal s srečnim, pričakujočim nasmeškom. Ko je prišel do njega, je obstal in pomolil roko. Anthony je vzel nož iz žepa in mu ga spustil v iztegnjeno roko. Tomovi prsti so v blaženem zamaknjenju božali lesketajočo se stvarco. Anthony ga je potrepljal po roki.

»Zdaj pojdeva domov, Tom. Odvedi me po drugi poti. Čez cesto.«

Šla sta po gričku navzgor. Kmalu se je gozd zredčil in čez nekaj časa sta prišla do razoranega kolovoza. Komaj trideset metrov od kraja zločina sta bila, in vendar se je moralo tu človeku zdeti, da je globoko v gozdu. Anthony je presenečen ugotovil to dejstvo.

Onstran žive meje je držala ozka, a dobra vozna pot. Prišla sta do lese v plotu, toda bila je zapahnjena, da sta morala splezati čez njo.

Neenaka tovariša sta stopala po cesti proti Farrowu. Prve pol milje sta molčala, potem je pa Anthony iznenada vprašal:

»Tom, ali imaš rad ptice?« Njegov glas je zvenel mirno, le njegove oči so ostro opazovale izraz Tomovega obraza.

Tom je navdušeno priklimal. »Da, Tom ima ptice rad. Ptice imajo Toma rade.« Začel je žvižgati.

Spet sta stopala nekaj časa molče drug poleg drugega, dokler se niso na križišču pokazali trije visoki topoli.

»Lepo bi bilo tu plezati,« je menil Anthony. »Ali dostikrat plezaš na dreve, Tom?«

Spet je Tom navdušeno priklimal. »O, da! Tom pleza. Večkrat zmerom. Daleč vidi. Vse majhno.«

Kmalu sta prišla do prvih vaških hiš. Ko se je pokazala trgovinica J. Harrigana, se je začel Tomov korak ustavljati. Anthony je čutil, da ga slaboumní fant ne bi rad zapustil. Kljub temu je molčal. Bal se je, da je zapravljal dragoceni čas. Res je nekaj izvedel, toda vprašati se je moral, ali je to kaj vredno.

Čedalje počasneje je hodil Tom. Gospod mu je bil všeč. Prijazen gospod. Rad bi bil še ostal pri gospodu. Potem je pa gospod zdajci obstal in še nekaj vprašal Toma. To pot počasi in nebrizno, ampak hitro in rezko, približno tako kakor oni gospod v veliki hiši v mestu — gospod s smešnimi lasmi na glavi. Novi gospod je pograbil Toma za roko, mu pogledal naravnost v oči in dejal:

»Mesečina je lepa, kaj ne, Tom...«

Anthonyjev tretji poskus. Poslednji. Nobenega več ni bilo treba.

Tom je začel drgetati, njegove oči so se poskusile izmakniti ostremu pogledu vpraševalca. Zvijal in krivil se je. Ustnice so se mu le s težavo premikale. Majhne sence strahu so zdrsnile čez gladki otroški obraz.

Pozor! Preselili smo se

IZ NAŠIH POSLOVNIH PROSTOROV:

Gregorčičeva 27/III. (Trg. dom)

V NOVE POSLOVNE PROSTORE:

Miklošičeva cesta 14/III.

Vljudno opozarjamo vse naše cenjene bralce in poslovne prijatelje, da nas od 1. avgusta dalje dobe v novih poslovnih prostorih na Miklošičevi cesti 14/III. in nič več v Gregorčičevi ul. 27/III. Prepričani smo, da smo tako ustregli marsikateremu našemu bralcu in prijatelju, ker so naši novi prostori v središču mesta in še bolj dostopni vsakomur.

Uredništvo in uprava

„Družinskega tednika“

mrtveca nič nevsakdanjega, se vendarle ni mogel ubraniti rahle groze, tako strahotno otrplo, brez življenja je tam ležalo bebačvo telo...

Z nogo se je dotaknil iztegnjenega telesa in vzkliknil: »To mi zadošča.«

Negibno, otrplo bitje se tudi na ta klic ni premaknilo. Anthonyju je postalo tesno pri srcu. Njegov glas je zdaj zvenel ukazujoče.

»Dovolj! Vstani!«

Počasi se je začelo življenje vračati v Toma. Spravil je svoje ude spet v naravno lego, se obrnil na hrbet in se potem naspol vzravnil. Ustnice so mu trepetale; gledal je Anthonyja z očitačimi očmi pretepenega psa. V njegovem glasu so drhtele solze, ko je rekel:

»Tom je samo pokazal. Možak je tako ležal. Samo pokazal je Tom.« Anthonyju je nekaj zdajci reklo, da je prisedel k njemu na tla in mu mirno rekel:

»Le pomiri se, prijatelj. Zelo dobro si pokazal. Ali mi boš zdaj pokazal še to, kako je ležal Bronson? Drugi mož.«

Ze je bil Tom na nogah. »Da, da. Tom ti bo pokazal.«

Zbežal je proti debelu ob znojju grička in se spet vrgel na tla. To pot je pa legel na hrbet. Glava se mu je nagnila po strani in je ležala tik ob štoru. Čeprav je bebec spet ležal nepremično, to pot ni zbujal videza mrtveca. Njegova desnica se je zdela, da oklepa nekaj nevidnega.

Anthony je skočil na noge. Sto-

Anthony je vprašal: »Majhna hiša? Kakšna hiša? Koča, kaj ne?«

Tom je priklimal. Okrogla glava se mu je razburjeno zibala sem in tja. »Da, Koča. Koča gospoda Applebyja. Gospod pusti Toma tam poleti zmerom včasih spati.«

Kratka, debela veja, ki jo je Anthony rezljaj, je začela počasi dobivati oblike pasje glave. Anthony je pomolil Tomu nastajajoči kipec.

»Ali ne bo to lep pes, kaj?«

Tomove oči so se počasi odtrgale od noža in se razširile od občudovanja nad umetnino, ki jo je nož ustvaril. Navdušeno je priklimal.

Anthony je nadaljeval: »Tako, spal si torej v koči gospoda Applebyja. Kaj te je pa zbudilo? Strel?« Čeprav je bil njegov glas miren, je bil vendar vznemirjen. Spomnil se je, da v stenografskem zapisniku o Tomovih izpovedbah ni bila omenjena ne ta koča, ne Tomove nočne navade.

Spet je začel rezljati in čakal.

To pot Tom ni priklimal. Zmajal je z glavo. »Tom puške ni dosti slišal.« Skomignil je z rameni. Potem je vneto rekel: »Toda Tom je videl!«

Anthonyjeve misli so se zmerom iznova vračale k oranžni mapi spisov. Izenada je vprašal s spremenjenim glasom:

»Ali se nisi nič bal, ko si stal v sodni dvorani in so te toliko izpraševali?«

»Ne, nič se nisem bal. Oče je bil poleg. Oče je Tomu povedal, kaj naj reče.«

»Tako? To je storil?« je zamrmral Anthony sam pri sebi. Na

je mogel stopiti v kočo. Temna je bila in le skozi majhno lino je sililo vanjo nekaj dnevne svetlobe. Anthony je ugotovil, da tu ne bo ničesar odkril. Vrnil se je pred kočo in videl, da se skozi drevje še za silo vidi tudi druga jasa. Vprašal je: »Ali si bil tu notri, Tom, ko si slišal pok?«

Tom je odkimal. »Ne, Tom ni dosti slišal. Tom je sedel na zaboju. Tom je videl.« Njegove pohlepno iskreče se oči so še zmerom strme občudovale svetli nož v Anthonyjevi roki. Anthony je vtaknil nož v žep. Dobil ga boš, če mi boš odgovoril, kar te bom vprašal.«

Njegov glas je to pot prvič zvenel skoraj osorno.

Tom je razočaran in žalosten pobesil glavo.

Anthony je vedel, da bo le s potrpežljivostjo kaj opravil. Poskusil je na drug način.

»Pokaži mi, Tom! Tako, kakor si mi pokazal, kako sta moža tam ležala. Pokaži mi vse, kar si storil, ko si videl. Ali razumeš?«

Tom je takoj razumel. Odhitel je v temno kočo in se hitro vrnil iz nje z zabojem za sladkor brez pokrova. Postavil ga je med vrata in sedel nanj. Vse njegovo telo je izdajalo utrujenost. Oči je naspol zaprl. Glava mu je omahnila na prsi, kakor bi se pripravljaj, da bo zaspal...

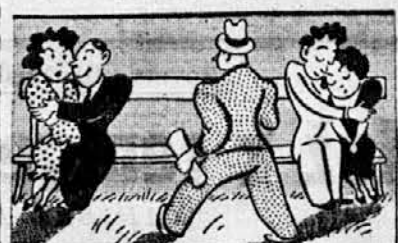
Potem se je zdajci vzravnil in menda napeto prisluhnil. Planil je kvišku, za trenutke obstal, spet sklonil glavo naprej, zastrmel proti drugi jasi in začel teči, ne po stezi, ampak naravnost, ne meneč se za goščavo.

Anthony je šel za njim. Ko je prišel do jase, je Tom že klečal pri mogočnem hrastu. Roke so mu tipale polzele po nečem nevidnem. Tako živa je bila igra rok, da se je Anthonyju zdelo, kakor bi videl otrplo, mrtvo telo.

Potem je Tom iznenada spet vstal in se išoč ozrl... Najprej je njegov otroški obraz izdajal samo presenečenje, potem se je pokazal v njem strah; zavijal je oči, kakor bi se ga bil lotil krč. Samo ena misel ga je menda vsega prevzemala: da bi prišel odtod, da bi zbežal...

Globoke gube so se zaorale v Anthonyjevo čelo. Toda čakal je nepremično dalje.

VSAK TEDEN DRUGA

Lepa obleka je Vaše veselje

blago za njo dobite v veliki izbiri in po Vašem okusu pri znani manufaktorni veletrgovini

R. Miklauc - „pri Škofu“

Lingarjeva ulica - Pred Škofljo

Ljubljana

ZANESLJIVO DOBRO!

Novela „Družinskega tednika“

POSLEDNJA RESNICA

NAPISAL E. A. HOLM

»Največ leto dni boste še živeli,« je dejal zdravnik Erichu Ebenhausu, ko ga je preiskal. Erich Ebenhaus se je prestrašil. Poslovil se je in opotekel skozi vrata ordinacijske sobe.

Ko je prišel domov, se je popolnoma predal obupu. Misel na smrt je učinkovala na Ericha, kakor bi se ga kdo dotaknil s kosom ledu in bi mu zastala kri v žilah. In kri, ki je tekla po njegovih žilah, je bila še polna mladostnega ognja, vsa njegova pojava je izdajala vihravost. Smrt je bila zanj popolnoma tuj pojem, nekaj, na kar doslej ni še nikoli pomislil.

Erich je ljubil življenje in ga je znal uživati. Bogat in neodvisen, je lahko ugodil vsem svojim željam, zato mu je potekala mladost hitro, da sam ni vedel kako. Potovanja, pustolovščine, ženske — vse je užival željno in z neskrbno mladega človeka, vse si je prisvojil, kar mu je življenje ponudilo lepega in dragocenega. Zdelo se mu je, da tega življenja ne bo nikoli konec, da je življenje tekoča reka, ki ji ne bi mogla zapovedovati nobena sila. In vendar je bila smrtna klica že v njem, ko ga je obdajala še žareča opojnost sveta.

Silen dvom o vrednosti stvari se je na lepem polastil Ericha, tako hitro se je izpremenil. Bilo je, ko da bi se zadrževana življenjska sila razpršila v nagon po spoznavanju. Kakšno je nasprotje stvari, ki ga je doslej slepilo, kaj je poslednja življenjska resnica? Ali so bili ljudje, ki so se izdajali za njegove prijatelje, odkriti-srečni? Ali ga je imela Lo res tako rada, kakor mu je kazala, kadar je sedela na njegovih kolenih in pritiskala svoje rdeče ustnice na njegov obraz? Ta vprašanja so neprestano mučila Ericha. Polastil se ga je dvom, bolnikovo nezaupanje nasproti zdravemu človeku, strah pred surovostjo zdravega človeka.

Ko se je Erich nekoliko zbral, je pisal svoji ljubimki Lo, svojemu prijatelju Hansu in vsem, ki se je z njimi razumel, in jim sporočil, da je nevarno zbolel. Lo je prišla k njemu takoj, ko je dobila njegovo pismo, in je bila v začetku zelo obupana. Pozneje ga je vprašala, če se je bo spomnil v oporoki in si je izbrala za spomin njegov krasni zeleni avtomobil. Potlej je sploh ni bilo več blizu. Hans mu je pa med drugim pisal, da bo v slučaju potrebe skrbel za Lo, ker mu je že dolgo zelo všeč in da se ji bo pri njem prav tako dobro godilo kakor pri Erichu. Vsi so pred njim odložili masko, ki so jo nosili pred zdravim Ebenhausom, vsi so ga tolažili s praznimi in neslanimi besedami in mu dali z navno brutalnostjo razumeti, da upajo na dediščino, ali pa izrazili kaj podobnega; v duhu so si že delili plen, ki naj bi jim pripadel.

To je bilo torej pravo lice ljudi, ki so ga obdajali! Erich je občutil grenkobo tega spoznanja z neko posebno slastjo, s slastjo gledalca življenjske komedije. Leto dni, ki ga je še ločilo od smrti, ni hotel kakor bi storili drugi na njegovem mestu, preživeti v uničujočem pijančevanju, zadnji krčeviti utripi njegove življenjske sile niso smeli moliti njegovega jasnega gledanja na svet. To naj bi bilo leto spoznavanja, leto popolne zrelosti. Pisal je dnevnik; vanj je zapisoval pesimistična razmišljanja, zasmehljive opazke k igri življenja, ki jo je užival samo še kot gledalec. Tako je živel in čakal smrti.

Leto je preteklo in Erich se je počutil, v nasprotju z zdravnikovo diagnozo, bolj zdrav ko kdaj koli poprej. Zato se je dal še enkrat preiskati nekemu slavnemu zdravniku.

»Zaradi napačne diagnoze ste po nepotrebnem živeli v strahu,« mu je

dejal zdravnik. »Čisto zdravi ste in sploh niste bili nikoli nevarno bolni.« Erich se je spet počasi priklapljal v življenje. Bila je zima, vendar je imel občutek, ko da bi bila topla, cvetoča pomlad. Dnevnik je skril na dnu predala svoje pisalne mize in ga zaklenil. Koval je načrte, hotel je potovati na jug. In potlej je pomislil na Lo... Sram ga je bilo priznati, toda zmerom bolj ga je mučila ta misel: zahrepenel je spet po njenih ljubkujočih besedah, čeprav so bile zlagane. Rad bi se prepustil njihovi omami in bi jih požiral vase kakor sladak strup. Vsi njegovi lepi sklepi so izginili. Spet ga je zajelo življenje z vsemi mamljivimi lažmi in iluzijami. Spoznal je, da je poslednja resnica pridržana umirajočemu. Bila je bleščeča svetla, mrzla luč, ki je prihajala z onega sveta in katere sij je pomiril vse klice v duši. Življenje brez iluzij, to je Erich čutil, bi bilo neznosno. Iluzije ustvarjajo tisto zlato opojnost, tisto temo duha, ki je prav za prav življenjsko ozaščje...

Nadaljevanje kronike
z 2. in 3. strani

Beograjsko velesejmišče bodo razširili za 35.000 m². Za jesenski velesejem, ki bo od 7. do 17. septembra, so razstavljalci že zdaj najeli več ko 70% razstavnih prostorov. Ker je že lani primanjkovalo prostorov, bodo Beograščani sejmšče povečali že do septembra.

Velik požar je nastal v sušilnici tekstilne tovarne Ornič & Mitrovič v Obškem vrhu pri Slovenjem Gradcu. V sušilnici se je sušila volna, ki se je najbrže vnela zaradi prevleke vročine ali zaradi močno segrethi osi pri strojih. Gasilci so požar omejili, vendar je kljub temu napravil veliko škode.

Novo cesto Split—Tomislavgrad—Konjice—Ivanplanina—Sarajevo bodo zgradili. Prav tako bodo popravili državno cesto Konjice—Mostar—Metkovic. Gradbeno ministrtvo je za ta dela odobrilo 80 milijonov dinarjev kredita. Nadalje bodo v Dalmaciji osušili nekatera močvirja in preskrbeli suhe kraje z vodo.

Novo železniško postajo bodo zgradili na Sušaku, kjer stoji zdaj Putnikova prodajalna. Novo postajo bodo zidali 15 mesecev in bodo znašali stroški okrog tri milijone dinarjev.

Radio Ljubljana
od 10. do 16. avgusta 1939.

ČETRTEK, 10. AVGUSTA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Sornov šramel kvartet 14.00: Napovedi 15.00: Napovedi, poročila 15.30: Deset minut zabave 16.40: Nac. ura 20.00: Plošče 20.10: Slovenščina za Slovence 20.30: Šramel kvartet »Murnček« 21.15: Simfonični koncert na ploščah 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Pevski kvartet sester Stritar. Konec ob 23.00 uri.

PETEK, 11. AVGUSTA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Melody jazz 14.00: Napovedi 15.00: Napovedi, poročila 15.30: Poročila o izseljencih 19.40: Nac. ura 20.00: Plošče 20.10: Zenska ura 20.30: Akademski pevski kvintet in tamburaški septet 22.00: Napovedi, poročila 22.30: Angleške plošče. Konec ob 23.00 uri.

SOBOTA, 12. AVGUSTA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Plošče 14.00: Napovedi 17.00: Otroška ura 17.50: Pregled sporeda 18.00: Harmonika 18.40: Razvoj in spreminjanje čustev 19.00: Napovedi, poročila 19.40: Nac. ura 20.00: Poročila o zunanji politiki 20.30: Prenos simfoničnega koncerta 21.30: Plo-

šče 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Vesel zaključek tedna. Konec ob 23.00 uri.

NEDELJA, 13. AVGUSTA

8.00: Tamburaški orkester 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe 9.45: Verski govor 10.00: Prenos promenadnega koncerta 11.30: Godbe na pihala 12.10: Harmonika 13.00: Napovedi 13.20: Radijski orkester 17.00: Kmetijska ura 17.30: Radijski orkester 19.00: Napovedi, poročila 19.40: Nac. ura 20.00: Plošče 20.30: Prenos simfoničnega koncerta 21.30: Pesmi iz Koroške 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Šramel »Stirje fantje«. Konec ob 23.00 uri.

PONEDELJEK, 14. AVGUSTA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Radijski orkester 14.00: Napovedi 15.00: Napovedi, poročila 19.30: Zanimivosti 19.40: Nac. ura 20.00: Orgle 20.10: Zastrupljenje pri obratih in po obratih 20.30: Prenos promenadnega koncerta 21.30: Plošče

Ingenieur-
SchuleMittweida
(Deutschland)STROJNISTVO, GRADNJA AVTOMOBILOV IN AVIJONOV
ELEKTROTEHNIKA PROGRAMI ZASTONJPo trudapolnem delu —
zabava in razvedrilo v
»Družinskem tedniku«!Udeleženci gasilskega
kongresa, posetite
gostilno

„RAŽEM“ na Žabjaku

kjer boste z izbranimi
vini in odlično brano
popolnoma zadovoljni

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6

pri franciškanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, toplomeri, barometri,
hygrometri, itd. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.
Samo kvalitetna optika! Ceniki brezplačno!

Kožo Vam varujem jaz!

Pekoči sončni žarki pač lahko sijajo na Vašo kožo, toda ne smejo ji škodovati. Zato uporabljajte mene! Vaša koža bo namreč tedaj čudovito lepo rjava in že s svojo zunanjo-
stjo boste razodevali pravega športnika in zdravega človeka, kar si vedno tako želite.

NOVO PREUREJENA

gostilna „LLOYD“
na Sv. Petra cestinudi vsakovrstna topla in mrzla
jedila, kakor tudi štajerska in dal-
matinska vina, cviček itd.

Abonenti se sprejemajo!

Krasen senčnat vrt in velika
dvorana za zborovanja!Priporoča se
Velkavrh Rezika
gostilničarkaDin
100.—mesečno odpla-
čevanje in 100
din are, ki jo je
treba poslati pri
naročanju, pro-
dajamo v goto-
vini in na od-
laševanje.ŠIVALNE STROJE z glavo zgoraj
in kabinet, šivajo naprej, nazaj, ve-
zejo, krpajo in pletejo, din 1750.—.RADIO APARATE na baterijo in
na tok za vse tri valovne dolžine,
din 800.—.PISALNE STROJE z 88 znaki v la-
tinski ali cirilici, v elegantnem zaboju,
din 1650.—.DVOKOLESA, moška, ženska, otro-
ška in dirkalna iz najboljšega nem-
škega jekla, din 750.—.URE, zadnja novost, stenske, na-
mizne, stenske za hiše in podjetja,
pogon na tok ali žepno baterijo, dolgo-
letna točnost, pismono jamstvo, din
250.—.Za blago, ki Vas zanima, zahtevajte
brezplačni ilustrirani cenik s pogoji.
Iščemo zastopnike, posrednike, pot-
nike, zaslužek dober. Kapital in proto-
kolacija nista potrebni.

„MERKUR-ZAVOD“

Beograd, Pašičeva 2

Pošt. Šted. 57582

fah 800

Novela „Družinskega tednika“

Mož z rentgenskimi očmi

NAPISAL F. FEBER

Ze kakšne pol ure je bil brzi vlak na poti. Oddelek drugega razreda, udobno in mehko oblažinen, je bil prazen in zapuščen.

A ne dolgo. Kajti vanj je stopil neki gospod, položil svoj kovčeg v mrežo, se zleknil v levi kot, v smeri vožnje.

Pet minut pozneje se je prikazal drugi gospod in sedel nasproti svo-
jemu sopotniku, v desni kot.

Prvi gospod — imenovali ga bomo A. — si je prižgal cigareto, izvil nek čašopis in začel brati. Gospod B. si je prav tako prižgal cigareto, prav tako izvil čašopis in začel brati.

Nekaj časa sta vladala v oddelku mir in slova. Dokler ni gospod A. na lepem stopil k oknu in ga odprl.

Obraz gospoda B.-ja se je zmračil. »Vsaj vprašali bi poprej za dovo-
ljenje, preden ste odprli okno,« je zabrundal.

»To se mi niti najmanj ne zdi po-
trebno,« je zagodrnjal gospod A. ne
ravno prijazno. »Ne vem iz kakšnega
vzroka bi se moral v tej luknji za-
dušiti.«

»Pri takšnih temperaturi vendar ne
odpiramo oken,« se je razburil gos-
pod B. »Ves sem revmatičen in si
zaradi vaše lakote po svežem zraku
ne maram nakopati smrti.«

»Če imate revmatizem, pojdite v
bolnišnico, nikar pa ne nadlegujte svoj-
jih sopotnikov!«

»To je nesramnost! Vi ste grobian,
čisto navaden grobian!«

»Te žalitve si ne dovolim! Takoj jo
prekličite!«

»Niti v sanjah mi ne pride na misel.«
Glasova obeh bojevitih popotnikov
sta bila čedalje glasnejša. Naposled
že tako glasna, da sta priklicala spre-
vodnika.

»Kaj se je vendar zgodilo, gospoda,«
je hotel vedeti možak v uniformi s
predpisano uradnim tonom.

»Tale gospod tukaj,« je dejal gos-
pod B., »bi rad videl, da bi si na-
kopal smrt pri ledenem prepilu.«

»In gospod tukaj,« je segel vmes
gospod A., »hoče, da bi se tukaj notri
zadušil.«

»Toda gospoda,« je skušal sprevod-
nik posredovati, »to vendar ni vredno
razburjanja. Naposled se bo že našla
rešitev. Pravilo pravi...«

»Zato zdaj ne gre,« je zakričal gos-
pod A., »gospod tukaj me je straho-
vito užalil. Grobian mi je dejal. Tega
si kratko in malo ne dovolim! Izvršite
svojo službeno dolžnost, gospod sprevod-
nik, stopite noter in temu človeku
pošteno stopite na prste!«

Sprevodnik je bil obupan. »Do tega
nimam pravice, gospod. Se boste mo-

rali že pri prihodu na postajo obrniti
na policijo.«

»To bom tudi storil!« je zagodrnjal
gospod B.

»Tako, to boste storili?« Porogljiv
nasmej je spreletel obraz gospoda
A.-ja. »O tem si dovolim dvomiti.« In
obrnjen k sprevodniku, je nadaljeval:

»Dajte, pogledajte vendar gospodovo
vozovnico!«

To je bilo nekaj, do česar je imel
sprevodnik polno pravico. Prav za prav
ni prav razumel, zakaj bi bilo to do-
bro, vendar je od gospoda B. vendarle
zahteval, naj mu pokaže vozovnico.

A glej, na lepem je gospod B. za-
rdel, v zadregi se je odkašljeval, dolgo
je brskal po svojih žepih, naposled je
pa še bolj v zadregi izvil na dan
vozovnico.

Sprevodnik si je s strogim obrazom
ogledal košček lepenke:

»Ta je pa lepa!« je dejal jezen.
»Sopotnika si drznete užaliti, poleg
tega pa sedite še v drugem razredu
z vozovnico tretjega razreda. Takoj
pojdite z menoj v tretji razred in pla-
čajte razliko s kaznijo vred!«

Ponižno je vzel gospod B. svojo

torbo in je šel za ogorčenim sprevod-
nikom kakor polit pinč.

Gospod A. se je udobno zleknil na-
zaj v svoj kot in se je kot neomejeni
gospodar svojega malega kraljestva
veselil svežega zraka.

Vlak se je ustavil. Gospod A. je
izstopil in se židane volje podal k po-
stajnemu izhodu. Na lepem je poleg
sebe zagledal gospoda B.-ja.

»Rad bi se vam opravičil,« je dejal
ta. »Besedo grobian preklicujem.«

»Me veseli, da sprevidite krivico. To
se pravi... tudi jaz prav za prav nisem
preveč izbral svojih besed,« je pri-
znal gospod A. spraviljivo.

»To je torej poravnano. Zdaj mi pa
prosim pojasnite samo eno: kako ste
vedeli, da imamo vozovnico za tretji
razred. Saj morate imeti prave rent-
genske oči?«

»Rentgenske oči? O ne, se je bra-
nil gospod A. »Ko ste si prižigali ciga-
reto, ste s škatico vžigalice izvlekli
tudi svojo vozovnico. In tako sem vi-
del, da ste imeli vozovnico za tretji
razred. Bila je namreč rjava, prav
tako kakor moja...«